

Gorenjski Glas

TOREK, 20. JULIJA 2010

Leto LXIII, št. 57, cena 1,50 EUR, 19 HRK

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN OB PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Preskrba z vodo odslej nemotena

S slovesnostjo na Bohinjski Beli so v nedeljo zaznamovali zaključek del pri gradnji kanalizacije in obnovi tamkajšnjega vodovoda.

MATEJA RANT

Bohinjska Bela - "Gradnja kanalizacije in obnova vodovoda na Bohinjski Beli predstavlja drugo največjo naložbo v času mojega županovanja. S tem smo dolgoročno rešili problem preskrbe z zdravo pitno vodo ter odvajanja in čiščenja odpadnih voda v tem naselju. Obenem pa smo s tem prispevali k sanaciji in varovanju okolja," je na nedeljski slovesnosti poudaril blejski župan **Janez Fajfar**. Po mnenju ministra za lokalno samoupravo in regionalno politiko **Henrika**

Gjerkeša pa so z dokončanjem tega projekta dokazali odgovorno skrb za kakovost življenja tako sedanjih kot prihodnjih rodov ter skrb za okolje.

Za 1,8 milijona evrov vreden projekt gradnje kanalizacije in obnove vodovoda na Bohinjski Beli je občini uspelo pridobiti tudi evropska sredstva v višini skoraj 1,3 milijona evra. Po Gjerkeševem mnenju je to velik uspeh, s tem pa so po njegovem naredili tudi velik korak k razvijanju primerjalnih prednosti kraja. Predsednik krajevne skupnosti **Miha**

Stojan, ki mu je župan ob tej priložnosti podelil posebno priznanje občine, je poudaril, da jim obnova vodovoda v prihodnje zagotavlja nemoteno preskrbo s pitno vodo, saj so imeli zlasti v času poletne suše včasih precej težav. Oktobra naj bi po njegovih besedah začeli na kanalizacijsko omrežje priključevati prve objekte. V dveh letih naj bi tako priključitev na kanalizacijski sistem zagotovili 393 prebivalcem, vodo iz kakovostnejšega in varnejšega vodovodnega sistema pa bo uporabljalo 562 prebivalcev.

V nedeljo so se na Bohinjski Beli veselili dokončanja gradnje kanalizacijskega omrežja in obnove vodovoda. / Foto: Gorazd Kavčič

Davčno stopnjo določi občina

Občine bodo same določile stopnjo za obdavčitev nepremičnin, vendar ta ne bo smela biti nižja od zakonsko določene. Za prvo leto uveljavitve zakona bo stopnje določila država.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj - Ministrstvo za finance je dalo v javno razpravo osnutek novega zakona o davku na nepremičnine, s katerim želi država tri zdaj veljavne dajatve na področju nepremičnin - davek na nepremičnine, nadomestilo za uporabo stavbnih zemljišč in pristojbino za vzdrževanje gozdnih cest združiti v en davek. Zakon naj bi predvidoma začel veljati 1. januarja 2011, tako da bi davčna uprava lahko prvič odmerila davek po novem že prihodnje leto.

Po predlaganem zakonu bo davek na nepremičnine občinski prihodek, občine pa

bodo morale vsaj desetino tega prihodka nameniti za gradnjo, vzdrževanje in urejanje lokalnih javnih cest, javnih poti, rekreacijskih in

drugih javnih površin. Občine bodo tudi same določile davčno stopnjo, ta bo lahko enotna za vse nepremičnine ali različna za posamezne

skupine nepremičnin - stanovanjske, poslovne in industrijske nepremičnine, nezazidana stavbna zemljišča, kmetijska in gozdna zemljišča ter druge nepremičnine, vendar pa ne bo smela biti nižja od zakonsko določene, ki po predlogu zakona znaša 0,03 odstotka. Za prvo leto od uveljavitve zakona naj bi davčne stopnje za stanovanjske nepremičnine za posamezne občine določila država, pri tem pa naj bi upoštevala sedanje obremenitve z nadomestilom za uporabo stavbnega zemljišča in z davkom od premoženja.

Lastniki bodo jeseni prejeli od geodetske uprave podatke o vrednosti nepremičnin. / Foto: Gorazd Kavčič

Bogataj prvak

VILMA STANOVNIK

Kranj - V Ankari je minuli konec tedna potekalo letošnje evropsko prvenstvo v kolesarstvu za mladince in mlajše člane. Za največji uspeh naše reprezentance je poskrbel mladi Škofjeločan **Blaž Bogataj**, ki je na cestni

dirki ugnal vse tekmece in osvojil naslov evropskega prvaka. "Za to sem treniral in vedel sem, da sem med favoriti. Zaupal sem vase in v ekipo," je po dirki povedal član ekipe kranjske Save, ki je prepričan, da je to pomembna prelomnica na njegovi športni poti.

Blaž Bogataj na zmagovalnem odru / Foto: Marjan Kelner

▶ 17. stran

57 AKTUALNO

Vlada določila nove cene dimnikarskih storitev

Vlada je določila cene dimnikarskih storitev, vendar novost ne zadovoljuje civilne pobude Dimnik, še manj pa dimnikarje, katerim vsak novi minister za okolje in prostor nekoliko zniža cene.

3

GORENJSKA

Divje stanje ob jezeru Kreda

V jezeru Kreda v Radovni se na kakšen vroč dan kopa tudi po dvesto ljudi. Stanje je takrat nevzdržno, pravijo lastniki jezera in zemljišč ob njem. Obiskovalci parkirajo tik ob jezeru, kurijo, puščajo odpadke ...

4

UPOKOJENSKI GLAS

Ko znaš, se s slamo lahko igraš

Joži Košak je ena zadnjih, ki še šiva nekdanje tako znane domžalske slamnike. A danes ji preproste slamnice, ki so jih, spletene v pokrivala, včasih nosili predvsem premožnejši, povzročajo nemalo težav - kakovostne slame se ne da več dobiti.

12

ZADNJA

Zanimanje za počitnice na vasi

Kalanovi so na domači Poljšici pri Podnartu postavili prvo turistično naselje na Gorenjskem. Prvi gostje, ki so v prikupno naselje devetih brunaric, imenovano Dole, prišli pred dobrim mesecem dni, so nad ponudbo navdušeni.

24

VREME

Večinoma bo sončno s poletnimi temperaturami: zjutraj od 13 do 16 stopinj, čez dan od 28 do 31 stopinj Celzija.

15/30°C

jutri: večinoma sončno

TRZIN

Tone Peršak načrtuje četrti mandat

Trzinski župan je pred dnevi na novinarski konferenci najavil, da se bo jeseni znova potegoval za županski mandat, ki bi bil že njegov četrti. "Seveda vsak župan razmišlja o tem, ali bo znova kandidiral ali ne, a sam nisem toliko razmišljal o smiselnosti vnovične kandidature, pač pa o tem, da sem občini Trzin po svoje nekaj še dolžan, prav tako neodvisna Lista za trajnostni razvoj Trzina, ki me bo podprla. Že leta 2005 smo v občini sprejeli strategijo razvoja, ki temelji na trajnostnem razvoju, s poudarkom na kakovosti bivanja, integraciji naselja in razvoju gospodarstva. Nekaterih naložb nam tudi zaradi nove zakonodaje o financiranju občin, ki nam je v štirih letih vzela skoraj štiri milijone evrov, žal ni uspelo uresničiti, a prepričan sem, da je naša smer prava, zato želim delo nadaljevati," je povedal **Tone Peršak** (na sliki), ki si želi, da bi Trzin v prihodnjih letih postal prva nizkoenergetska občina v Sloveniji. Za zdaj kaže, da bo imel vsaj tri protikandidate - svojo odločitev sta že potrdila neodvisna kandidata **Valentin Kolenc** in **Frane Mazovec**, za župansko mesto pa naj bi se potegovala tudi **Milica Erčulj** iz SDS. **J. P.**

LJUBLJANA

Začel veljati zakon o TNP

Minuli teden je stopil v veljavo zakon o Triglavskem narodnem parku, ki je nadomestil že zastarel zakon iz leta 1981 ter prinaša kompromis med varovanjem narave in razvojem na zavarovanih območjih. Zakon predvideva tri varstvena območja. Prvo bo namenjeno uresničevanju varstva narave, na drugem območju dopuščajo tudi tradicionalno rabo naravnih virov, na tretjem območju pa so predvideli še ohranjanje lokalnega prebivalstva in spodbujanje razvoja krajev znotraj parka. To naj bi dosegli tudi z določenimi finančnimi stimulacijami za prebivalce znotraj parka. Ne glede na prepovedi, ki sicer veljajo za tretje varstveno območje, so v zakon vključili tudi možnost širitve smučišča na Voglu in gradnjo vodnega zadrževalnika za potrebe omenjenega smučišča. Rešitve na področju razvoja, ki jih predlaga zakon, so po mnenju predsednika sveta javnega zavoda TNP dr. Darija Krajčiča edinstvene na področju Alp in upoštevajo tudi protokole in deklaracije Alpske konvencije. **M. R.**

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme **JAKA JERAŠA** iz Poljan.

KOTIČEK ZA NAROČNIKE**Maksim Gaspari na Bledu**

Če v vročih poletnih dneh ne veste, kaj bi počeli, imamo za vas idejo, ki vas bo ohladila, a vas ne bo pustila hladnih. Na Pristavi na Bledu poteka retrospektivna razstava del znanega slovenskega slikarja Maksima Gasparija, ki je bil rojen leta 1883 v Selščaku nad Cerknico, umrl je leta 1980. Za svoje ustvarjanje je leta 1953 prejel Prešernovo nagrado. Če poznate nekaj njegovih najbolj znanih del (napišite vsaj dve), nam to pošljite na naslov: Gorenjski glas, Bleiweisova 4, Kranj, ali na: malioglas@g-glas.si. Ne pozabite pripisati tudi vaših podatkov (ime, priimek, naslov), saj bomo izžrebali deset nagrajencev, ki si bodo razstavo v paru lahko ogledali brezplačno. Razstava bo na ogled do 24. oktobra. **D. K.**

Z gorenjsko trmo nad probleme

Državni zbor je na petkovi izredni seji na predlog premiera Boruta Pahorja z veliko večino Darjo Radić imenoval za novo ministrico za gospodarstvo. Na tem položaju bo zamenjala Mateja Lahovnika, ki je pred časom odstopil.

MATEJA RANT

Ljubljana - Po prisegi pred državnim zborom je **Darja Radić** poudarila, da si bo skupaj z sodelavci na ministrstvu prizadevala, da z ukrepi in aktivnostmi čim bolj omilijo sedanjo krizo in zavzeto pomagajo gospodarstvu priti na višjo tehnološko raven in mu zagotoviti boljši konkurenčni položaj. "Samo zdravo gospodarstva je temeljna garancija za socialno varnost in blaginjo državljanov in državljanov Slovenije," je še dejala Darja Radić in dodala, da se zaveda, da je pred njo težka naloga. Na četrtkovi predstavitvi pred odborom za gospodarstvo je izpostavila tri glavne programske usmeritve gospodarskega ministrstva, in sicer podporo krepitvi razvojne dejavnosti in konkurenčnosti gospodarstva, spodbujanje konkurenčnosti turizma ter zagotavljanje stabilne, konkurenčne in trajnostne oskrbe z energijo.

V uvodnem nagovoru v državnem zboru je predsednik vlade **Borut Pahor** po-

udaril, da na položaju gospodarskega ministra potrebuje sodelavko, ki je praktična in ima celovit vpogled v naloge in delo ministrstva ter ima obenem vizijo področja, za katerega odgovarja, in dobro socialno mrežo tako v lastnem ministrstvu kot v celotni administraciji, zlasti pa ima posluš za gospodarstvo in ima gospodarstvo dobro ali solidno mnenje o njenem delu. Prav tem pričakovanjem, meni Pahor, ustreza Darja Radić. Njena naloga bo, da skupaj s sodelavci vzpostavi pogoje za to, da bo Slovenija ostala socialna država. Darja Radić so v razpravi podprli tudi nekateri gorenjski poslanci. Poslanec **Anton Urh** je v imenu celotne poslanske skupine DeSUS dejal, da Darja Radić odlikujejo izkušnje. "Kot državna sekretarka najbolje in do potankosti pozna dosedanje delo ter smernice in cilje prihodnjega delovanja ministrstva. Ve, kje so ključni problemi in odprta vprašanja, zato pričakujemo, da jih bo znala konstruktivno rešiti," je dejal Urh. V poslanski sku-

Nova ministrica za gospodarstvo Darja Radić je v petek prisegla pred državnim zborom. / Foto: T. K.

pini Zares, je poudarila **Cveta Zalokar Oražem**, so Darja Radić pospremili z besedami, da je ženska dejanj in manj besed. Že doslej, je poudarila, je sodelovala pri oblikovanju programa dela ministrstva. Verjame, da bo to delo nadaljevala in ga obenem dopolnila z nekaterimi novimi pristopi, novimi predlogi in novimi pogledi na razreševanje hudih problemov, v katerih smo. Pri tem naj bi ji pomagala tudi gorenjska trma, je še prepričana Cveta Zalokar

Oražem. Tudi poslanec SDS **Milenko Zihherl** je opozoril, da bo Darja Radić svoj položaj nastopila v težkih razmerah. "V veselje mi je, da je ministrica z Gorenjske, vendar se bojim, da se ne bi opekli, kot smo se pri nekem drugem ministru, pri katerem smo računali, da bo imel več posluha za Gorenjsko, pa ni imel posluha niti za vso Slovenijo in se na njegovem področju ni čisto nič premaknilo," je bil skeptičen Milenko Zihherl.

V spomin na "črno poletje"

Na spominski slovesnosti v Kokri so se minulo soboto spomnili pobitih talcev in požiga vasi pred 68 leti.

MATEJA RANT

Kokra - Na slovesnosti v Kokri so se spomnili dogodkov v letu 1942, ko se je okupator iz maščevanja znesel nad tamkajšnjimi civilisti. Slavnostni govornik, predsednik Združenja borcev za vrednote NOB Kranj **Marjan Gorza**, je te dogodke označil za črno poletje 1942. 20. julija 1942 je namreč okupator ubil 15 moških ter 29 žensk in otrok odpeljal v taborišča, požgali so tudi pet domačij, gostilno in župnišče. Povod, da so se tako kruto znesli nad domačini, so bile uspešne akcije partizanov na tem območju. Skozi dolino Kokre je namreč med drugo sve-

Na slovesnosti v Kokri so se spomnili pobitih talcev in požiga vasi pred 68 leti. / Foto: Gorazd Kavčič

točno vojno vodila pomembna strateška prometnica, je spomnil **Marjan Gorza**, zato

so si partizani prizadevali onemogočiti promet skozi dolino in tako ovirati oskrbo

okupatorjevih sil na Gorenjskem. "Maščevanje nemških vojakov in nemške policije, podkrepjeno z domačimi izdajalci, je bilo strahotno in ga ne smemo nikoli pozabiti," je poudaril Gorza. "Naša dolžnost je, da ohranjamo spomin na vse, ki so darovali svoje življenje, da danes živimo v lastni državi. ... Upor proti okupatorju je bil moralna dolžnost in je eno najbolj častnih dejanj, kar jih premoremo Slovenci v svoji zgodovini, zato smo ga dolžno varovati v svojem zgodovinskem spominu." Zato Zveza združenj borcev za vrednote NOB Slovenije, je še dejal Gorza, vztraja pri odločni podpori prizadevanjem za družbeno pomiritev, vendar ne za ceno spreminjanja zgodovinske resnice. "Ne sprejemamo sklicevanja na spravo, kadar služi za opravičevanje sramotne kolaboracije in obtoževanje NOB," je končal Gorza.

KRANJ

Županska pisarna Darjana Petriča

Darjan Petrič bo odprl vrata pobudam vseh občanov. Temu bo namenjena županska pisarna, ki jo bodo jutri ob 19. uri odprli v Prešernovi ulici v središču Kranja. Namenjena bo povezovanju z občani, zato bodo v njej prisluhnili idejam, predlogom, rešitvam in pobudam Kranjčanov. **M. R.**

LJUBLJANA

Predsednik vlade z novinarskimi aktivisti

O ureditvi razmer v medijih se je včeraj s predstavniki nekaterih novinarskih aktivov slovenskih medijev pogovarjal tudi predsednik vlade Borut Pahor. Vlada naj bi namreč pripombe novinarjev poskušala upoštevati pri pripravi medijske zakonodaje. **M. R.**

Vlada določila nove cene dimnikarskih storitev

Vlada je določila cene dimnikarskih storitev, vendar ta novost ne zadovoljuje civilne pobude Dimnik, še manj pa dimnikarje, katerim vsak okoljski minister nekoliko zniža cene.

BOŠTJAN BOGATAJ

Ljubljana, Kranj - Vlada je na zadnji seji sprejela cenik dimnikarskih storitev, v katerem so natančneje urejena razmerja med izvajalci in uporabniki storitev (tako pri izvajanju kot obračunavanju storitev). Spet je uveden tarifni sistem, odpravljeni so časovni normativi za posamezne storitve, cena ure izvedbe dimnikarske storitve pa znaša 25,20 evra brez DDV.

Do sedaj veljavni Sklep o ceniku dimnikarskih storitev ni natančno določal, kdaj se smejo uporabniku obračunati tudi stroški prevoza. "Nekateri koncesionarji so izkoristili to nedorečenost ter uporabnikom obračunavali nesorazmerno visoke stroške prevoza, v najbolj skrajnih primerih je to rezultiralo celo tako, da so bili stroški prevoza celo višji od stroškov same storitve," so v obrazložitve določitev cen zapisali na ministrstvu za okolje in prostor. V novem ceniku je opredeljeno, v katerih primerih se zaračunajo stroški prevoza in v kakšni višini, črtane pa so storitve, ki se ne izvajajo. Po drugi strani so navedene nove storitve, odpravljen je tudi določilo, da se cene

Ne dimnikarji ne civilna pobuda Dimnik z novimi cenami niso zadovoljni. / Foto: Gorazd Kavčič

določajo na podlagi dogovora med dimnikarjem in uporabnikom. Cene dimnikarskih ur se bodo lahko povečevale s stopnjo inflacije.

Alojz Bauman iz dimnikarskega podjetja Dimko pravi, da so nove cene katastrofalne: "Že prejšnji minister Karl Erjavec nam je znižal cene nekaterih storitev za 20 do 40 odstotkov, kar naj bi sedaj popravili, vendar so šle nekatere znova navzdol." Kolikor ve, cene niso bile usklajevane ne z gospodar-

ske ne z obrtno zbornico, kar ni v skladu s sklenjenimi koncesijskimi pogodbami. "Jeseni moramo najti skupen jezik, saj le želimo normalno in kvalitetno delati, s takšnimi cenami pa niti preživeti ne bomo mogli," dodaja Bauman in krivdo za nenormalne cene vali na civilno pobudo.

"Ne, ta cenik ni dober, kar sem v pismu povedal tako Borutu Pahorju kot različnim ministrstvom," vladno odločitev komentira pred-

sednik civilne pobude Dimnik Tone Kristan. Na vprašanje, kako bi morala biti organizirana dimnikarska služba, pravi: "Ne potrebujemo nobenih cenikov, zahtevamo pa, da lahko vsak državljan Slovenije samostojno gospodari s svojim imetjem v lastni hiši. To pomeni, da lahko tudi dimnikarja kot vsakega drugega obrtnika naroči, ko ga potrebuje, in izbere tistega, ki ga želi. Sedanji sistem je izsiljevalski in maltretira državljanje."

Brez zapornic ne gre

Od petka, 15. julija, do sredine oktobra so zaprte tudi gozdne ceste v Jelendolu.

MATJAŽ GREGORIČ

Kranj - Zavod za gozdove Slovenije je lani v gozdovih v Jelendolu določil nov režim uporabe petih gozdnih cest. Tako so tudi letos ceste med 15. julijem in sredino oktobra zaprte za ves promet, razen za gospodarjenje z gozdovi.

Razlog za zaporo je predvsem zagotavljanje miru divjadi, v času gobarske sezone pa želijo gozdarji na ta način tudi zmanjšati poškodbe na sicer izjemno obremenjenih gozdnih cestah.

Gozdarska inšpekcija tudi letos že v juliju izvaja poglobljen nadzor nad spoštovanjem režima uporabe gozdnih cest v Jelendolu pa tudi na območju Komatev, pod Storžičem in na Jelovici, je povedala gozdarska inšpektorica Urša Ahačič.

Zakon o gozdovih dovoljuje zaporo gozdnih cest za promet, saj so pretežno na-

menjene le gospodarjenju z gozdovi. Režim uporabe gozdnih cest v sodelovanju z lastniki gozda in lokalno skupnostjo določi Zavod za gozdove Slovenije. Zaporo označijo s prometnim znakom. Vožnjo pa preprečuje nezaklenjena zapornica.

Kljub predlogom upravljalcev gozdov, da bi zapornice ostale zaklenjene vse leto, so se pristojni odločili, da bodo te ostale odklenjene. Pri tem navajajo, da se tisti, ki se odločijo, da na vsak način želijo z vozilom na gozdno cesto, pogosto zapornice lotijo tako, da jih poškodujejo. Za zgled navajajo sosednjo Avstrijo, kjer zapornice, kakršne so na naših gozdnih cestah, sploh nimajo. Zapornice ostajajo odklenjene tudi zato, ker bi zaklenjena zapornica v primeru nesreče v gozdu ali višje v hribih ovirala reševanje ponesrečenih in njihov prevoz do ustrezne pomoči.

Nekatere gozdne ceste so do sredine oktobra zaprte, poleg prometnega znaka vožnjo preprečujejo zapornice. / Foto: Gorazd Kavčič

Razlogov ne iščejo v slabši generaciji

Odličnjakov je bilo pri letošnji splošni maturi precej manj kot lani. Število tistih, ki so pri maturi zbrali vse možne točke, se je skoraj prepolovilo.

MATEJA RANT

Kranj - Zlatih maturantov pri splošni maturi, torej tistih, ki so zbrali od 30 do 34 točk, je bilo letos 280, lani pa 379. Vseh 34 možnih točk je letos zbralo 18 maturantov, lani pa skoraj dvakrat toliko, in sicer 33. Za konkretne analize, kaj je privedlo do v primerjavi s preteklimi leti precej slabših rezultatov, je sicer še prezgodaj, zato o vzrokih pristojni za zdaj le ugibajo.

Po mnenju ministra za šolstvo in šport Igorja Lukšiča ta podatek ni alarmanten, lahko pa služi kot razmislek, ali znamo delati z najboljšimi posamezniki. Direktor državnega izpitnega centra Darko Zupanc je najprej opozoril, da je bilo povečevanje števila zlatih maturantov opazno šele zadnjih nekaj let, medtem ko bi bilo še ne

tako dolgo nazaj 280 zlatih maturantov povsem sprejemljiva številka. Poleg tega, pravi, je zgolj na podlagi enega leta težko sklepati o dolgoročnih trendih. Razloge za tak rezultat, se pridružuje mnenju ministra za šolstvo in šport Igorju Lukšiču, lahko iščemo tudi v tem, da je letošnja generacija maturantov prva generacija, ki je osnovno šolo končala brez eksternih izpitov oziroma so jim rezultati nacionalnega preverjanja znanja predstavljali zgolj povratno informacijo. Obenem pa je to tudi tista generacija, ki je prva v celoti končala šolanje po devetletnem programu. "Verjetno je devetletni izobraževalni program nekoliko drugačen, manj usmerjen zgolj v akademske dosežke," domneva Zupanc. Obenem je še izpostavil, da mora vsakdo, ki želi

biti zlati maturant, opravljati predmete tudi na višjem nivoju zahtevnosti, za kar pa se nekateri, ki točk z mature ne potrebujejo pri vpisu na fakulteto, ne odločijo. Vendar pa to po njegovem ne more biti razlog za manjše število zlatih maturantov letos, saj je bil delež kandidatov, ki so pri posameznih predmetih izbrali višji nivo, celo večji kot lani.

Kljub temu je na ta problem opozoril tudi ravnatelj škofjeloške gimnazije Jože Bogataj, ki pravi, da so imeli tudi na njihovi šoli kar nekaj dijakov, ki bi zlahka posegli po 34 točkah na maturi. "A ker se vpisujejo na fakultete, kjer nimajo omejitve vpisa, nimajo motivacije, da bi vpisali višji nivo zahtevnosti. Dijak pa se o tem odloča povsem samostojno," je razložil Bogataj. Obenem pa je

tudi nabor predmetov, ki jih dijaki lahko opravljajo na višjem nivoju zahtevnosti, po njegovem premalo pisan na kožo dijakom, ki so bolj naravoslovno usmerjeni. Ravnatelj kranjske gimnazije Franci Rozman pa domneva, da so meje za ocene pri posameznih maturitetnih predmetih namerno postavili tako, da bi zaustavili trend zviševanja števila odličnjakov, ki smo mu bili priča zadnja leta. S tem ni nič narobe, je prepričan, saj s tem odličnjaki dobijo večjo težo. "Število zlatih maturantov se je zadnja leta že bližalo številki štiristo, kar je po mojem pretirano, saj se s tem tak uspeh že kar razvrednoti," razmišlja Franci Rozman. Nikakor pa po njegovem ne moremo razlogov za slabši uspeh na maturi iskati v slabši generaciji.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Boštjan Bogataj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Urša Peternel, Mateja Rant, Stojan Saje, Vilma Stanovnik, Simon Šubič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir, Štefan Žargi; stalni sodelavci:

Marijana Ahačič, Maja Bertonec, Matjaž Gregorič, Ana Hartman, Jože Košrnjak, Milena Miklavčič, Miha Naglič, Jasna Paladin, Ana Volčjak

OBKLOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar d.o.o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

LEKTORICA
Marjeta Volžič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA
Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d.o.o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, fax: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Moja Gorenjska, Letopis Gorenjska (enkrat letno), TV okno in osemnajst lokalnih prilog / Tisk: Druck Carinthia GmbH & CoKG, St. Veit/Glan (Št. Vid na Glini), Avstrija / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,50 EUR, letna naročnina: 140,40 EUR; Redni plačniki imajo 10 % popusta, polletni 20% popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 8,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/ 201 42 48.

Nevesto so morali najprej odkupiti

Stare običaje, povezane z dvorjenjem dekletu, ki se konča s poroko, so v Bohinju tudi letos prikazali na tradicionalni prireditvi Kmečka ohcet.

MATEJA RANT

Ribčev Laz - Kmečko ohcet v Bohinju pripravljajo že več kot petdeset let in tudi letos je fant iz vasi po uspešnem dvorjenju svojo ljubo popeljal pred oltar. Čeprav je poroka zaigrana, pa kljub temu na pristen način prikažejo stare ženitovanjske običaje, ki so se splekli okrog poroke.

Začelo se je z vasovanjem v petek zvečer v Srednji vasi. Člani kulturnega društva Bohinj so prikazali večerno življenje na vasi, kot je bilo nekdanj. Fantje so se zbrali pod okni deklet in jim s pesmijo poskušali omehčati srca. Kdor je bil pri tem uspešen, je nato svojo izbranko popeljal pred oltar, kar pa prav tako ni šlo kar tako zlahka. Poročni spreved, v katerem sta bila ženin in nevesta, so namreč na koncu vasi pričakali vaški fantje, ki niso kar tako pustili oditi dekletu iz vasi. Tako so

tudi tokrat pri cerkvi sv. Janeza paru pripravili tako imenovano šrango, na kateri so se člani Kulturno umetniškega društva Triglav iz Srednje vasi trdo pogajali za nevesto. Sprva so zanjo zahtevali kar dva tisoč goldinarjev, a so se po prepričevanju ženina najprej omehčali za eno ničlo, potem pa še za eno. "Daj deset goldinarjev, pa je tvoja," so se pogodili na koncu. Ženin pa ni opazil, da so mu vmes nevesto ugrabili, zato je moral primakniti še deset goldinarjev, da so jo pripeljali nazaj. Tako se je vse srečno izteklo in sta ženin in nevesta lahko nazdravila s fanti iz vasi ter se oženila v cerkvi. Poročni spreved je nato krenil proti ženinovemu domu, ki so ga postavili na prireditvenem prostoru Pod skalco. Končalo se je z veseljačenjem pozno v noč, pri čemer je za dobro voljo poskrbel ansambel Triglavski muzikantje.

Po končani šrangi sta ženin in nevesta nazdravila z vaškimi fanti.

JESENICE

Ohranimo čebele na Jesenicah

Čebelarstva zveza Slovenije je s podporo partnerjev in članov Sveta za ohranitev čebel začela akcijo Ohranimo čebele. Kot je povedal predsednik zveze **Boštjan Noč**, s problematiko čebel in čebelarstva ter pomenom ohranitve čebel želijo seznaniti čim širši krog ljudi, obenem pa jih želijo pozvati k podpisu peticije za ohranitev čebel. Akcija je do sedaj potekala že v petih slovenskih krajih, danes popoldne pa jo pripravljajo na Jesenicah, in sicer v Hipermarketu Mercator med 16. in 18. uro. K sodelovanju so povabili Člane sveta za ohranitev čebel ter lokalne čebelarje. **U. P.**

RATEČE

Slovenija kolesarsko povezana z Italijo

V začetku poletja so v Ratečah z asfaltom preplastili še zadnja dva kilometra kolesarske steze, ki se začne v Mojstrani in teče skozi vso Zgornjesavsko dolino ter se kasneje navezuje na italijanski Trbiž in Belopeška jezera. Občina Kranjska Gora je za investicijo namenila približno sto tisoč evrov. Odsek od odcepa regionalne ceste za Planico do nekdanjega mejnega prehoda je tako zaokrožil približno dvajsetkilometrsko kolesarsko pot, ki je prekinjena le na nevarnem odseku na mostu čez Savo Dolinko v Gozd-Martuljku. Novi most za kolesarje naj bi bil po načrtih zgrajen že letos, a se bo projekt, ki ga financira država, precej zavlekel. **M. A.**

Divje stanje ob jezeru Kreda

V jezeru Kreda v Radovni se na kakšen vroč dan kopa tudi po dvesto ljudi. Stanje je takrat nevzdržno, pravijo lastniki jezera in zemljišč ob njem. Obiskovalci parkirajo tik ob jezeru, kurijo, puščajo odpadke ...

URŠA PETERNEL

Radovna - V dolini Radovne v vročih poletnih dneh mnogi kopalci iščejo osvežitev v čisto posebnem jezeru - v jezeru Kreda, ki je svoje ime dobilo zaradi krede, ki so jo do leta 1985 kopali na tem mestu. Tamkajšnja kreda je spadala med najboljše v Evropi, izkopavati pa so jo prenehali zaradi zastarele mehanizacije, pa tudi zaradi neprimernosti takšne dejavnosti za narodni park, kot je Triglavski. A umetno jezero je ostalo in nanj se v poletni vročini spomnijo mnogi okoličani. Toda stanje ob jezeru je neurejeno, izvedeli smo celo, da naj bi lastniki jezera in zasebnih zemljišč ob jezeru na pomoč že večkrat poklicali občinske redarje in inšpektorje. Jezero je namreč v zasebni lasti, lastniki so trije zasebniki. Pogovarjali smo se z dvema od njih; **Kristl Ogris** nam je potrdil, da nad trumami kopalcev ni navdušen, zlasti zato, ker so mnogi zelo brezobzirni. "Če bi bili ljudje bolj obzirni, sploh ne bi bil problem. A v kakšnem vročem dnevu se pride kopat tudi po sto, dvesto ljudi in stanje je nevzdržno. Parkirajo na zasebnem zemljišču, uničujejo travo, za seboj puščajo odpadke ...," je povedal Ogris. Tudi drugi lastnik **Janko Kunšič** iz Radovne je nezadovoljen s sedanjim stanjem. "Seveda nam ni všeč, da k jezeru prihajajo množice kopalcev, a kdo jim lahko prepereči?" se je vprašal ter

Ob jezeru Kreda nekateri brezobzirni kopalci parkirajo, kurijo, puščajo smeti, zato inšpektorji, nadzorniki TNP in policisti napovedujejo skupne nadzore. / Foto: Anka Bulovec

povedal, da obiskovalci parkirajo po travi, kurijo, mnogi za seboj pustijo kupe odpadkov in jih potem morajo pospravljati lastniki zemljišč ...

Da je stanje ob jezeru Kreda neurejeno, je potrdil tudi **Gregor Jarkovič**, medobčinski inšpektor iz Medobčinskega inšpektorata in redarstva Jesenice. "Problemi nastajajo predvsem z obiskovalci, ki bi se radi z motorji in avtomobili pripeljali čisto do jezera, potem si tik ob jezeru pogrnejo, se osvežijo, kaj pijejo, ob tem pa poslušajo glasbo iz vozila. Po končanem 'pikniku' pa za njimi ostanejo odpadki in različne poškodbe naravnega okolja zaradi vožnje z vozili, da o hrupu ne govorimo," je povedal Jarkovič in posebej opozoril, da jezero leži v Triglavskem narodnem parku

(TNP), zato je kot naravna vrednota pod posebno zaščito. Po novem zakonu o TNP je na območju parka prepovedano voziti, ustavljanje, parkirati ali organizirati vožnje z motornimi vozili in kolesi, isti zakon pa ureja tudi odlaganje odpadkov v naravno okolje. Po Jarkovičevih besedah so se zato že začeli dogovarjati z nadzorniki TNP in policijo za skupne nadzore pri jezeru Kreda. "Prav je, da vsi obiskovalci, ne samo jezera Kreda, temveč tudi drugih naravnih vrednot dobijo sporočilo, da tudi v naravnem okolju veljajo določena pravila glede vožnje, parkiranja, puščanja odpadkov, za katerih kršitve so lahko kaznovani, globa znaša od sto evrov naprej," je dodal Jarkovič.

Da bo za neurejeno stanje ob jezeru Kreda treba najti

rešitev, je prepričan tudi župan Občine Gorje **Peter Torkar**. Glavno težavo vidi v tem, da imajo po zakonu o javnem dobru kopalci pravico do dostopa do obale, medtem ko dostop do jezera poteka po zasebnem zemljišču. "Stanje je trenutno neurejeno, na Občini Gorje pa si prizadevamo najti ustrezne rešitve. A za ureditev tega območja bodo potrebne prostorske spremembe, ki jih je treba umestiti v občinski prostorski načrt, smernice zanj pa nam bo postavilo ministrstvo oziroma država. Iz teh smernic bomo razbrali, kaj je sploh dovoljeno početi z jezerom in ob njem. Šele na tej osnovi se lahko začnemo pogovarjati z lastniki in morebitnimi interesi za ureditev tega območja," je povedal Torkar.

Marjetin sejem je bil tokrat "meden"

MATEJA RANT

Bohinjska Bela - Marjetin sejem na Bohinjski Beli, ki ga vsako leto pripravijo ob godu sv. Marjete, ki ji je posvečena tamkajšnja farna cerkev, je bil letos v znamenju medu in čebelarstvih izdelkov. Marjetin sejem so pred skoraj dvema desetletjema ponovno obudili v tamkajšnjem turističnem društvu. Včasih so namreč prvo nedeljo po 20. juliju, ko goduje sv. Marjeta, vedno pripravili semenj, potem pa je to za nekaj časa zamrlo. Zdaj se ob Marjetinem sejmu znova vsako leto zberejo domačini, da se poveselejo ob kulturnem in zabavnem programu, v okviru katerega je med drugim nastopila

tudi Godba Gorje. V prostorih kulturnega doma si je bilo letos mogoče ogledati čebelarstvo razstavo in razstavo zelišč, obenem pa so pripravili tudi voden ogled

čebelnjaka na Ledinah na Bohinjski Beli. Na stojnicah pa se je bilo mogoče okrepčati ob ponudbi domačih jedi in pijač. Kot vsako leto so tudi letos praktično prika-

zali pripravo domače jedi, tokrat so bili to štruklji, in sicer iz navadnega vlečenega in ajdovega testa. Za nadev pa so uporabili skuto in orehe.

Beljačani so povabili na semenj

Kranjskem županu Damijanu Pernetu je podžupan Beljaka Richard Pfeiler izročil sladko srce s povabilom na največji avstrijski praznik šeg in navad.

VILMA STANOVNIK

Kranj - Prvi teden v avgustu bo tudi letos v Beljaku potekal tradicionalni sejem, tako imenovani Kirchttag, ki je hkrati največji praznik šeg in navad v Avstriji. Ker smo na njem redni obiskovalci tudi Gorenjci in ker se je mesto Kranj pred dvema letoma tudi uradno spoprijateljilo z Beljakom, so Beljačani minuli petek obiskali Kranj in županu **Damijanu Pernetu** slovesno izročili povabilo.

"V imenu organizatorjev vam izročam uradno vabilo na naš 67. teden šeg in navad. Kirchttag je sicer tradicionalni sejem, vendar pa je v današnjih časih namenjen povezovanju narodov. Tako bo ponedeljek, 2. avgusta, namenjen tudi predstavitvi pobratenih mest. Vse skupaj vabim, da se nam med 1. in 8. avgustom pridružite v Beljaku," je dejal beljaški podžupan in predsednik organizacijskega odbora prireditve **Richard Pfeiler** ter županu Pernetu izročil veli-

Beljačani so v pobrateni Kranj prišli s prijaznim povabilom na največji praznik šeg in navad, s sprevedom, glasbo in narodnimi nošami pa so napovedali množico zanimivih dogodkov.

ko sladko srce. Spreved s folkloristi je nato iz občinske stavbe krenil proti mestu, kjer so pred Kranjsko hišo prireditev v Beljaku predstavili tudi vsem mimosidočim in obiskovalcem, župan Perne in podžupan Pfeiler pa sta odprla tudi sod

piva, ki se je v petkovi vročini še kako prilegel. "V teh vročih dneh ste v Kranj prinesli veliko dobre volje in glasbe. Zahvaljujem se vam za povabilo na vaš praznik," je povedal župan Damijan Perne in goste povabil tudi na tradicionalni Kranfest, ki

bo v Kranju 30. in 31. julija. "Vesela sem, da se tokrat srečujemo že drugo leto in upam, da boste vi še prihajali k nam v Kranj, mi pa pridemo k vam v Beljak," je dodala direktorica Zavoda za turizem Kranj **Natalija Pole-**

Dan kamniških planin

Srečanje kamniških planincev je tudi letos kljub slabemu vremenu privabilo veliko ljubiteljev gora. "Dež in veter sta pač del gora," so si bili notni planinci pri Kamniški koči.

JASNA PALADIN

Kamniško sedlo - Čeprav vremenska napoved za gore v nedeljo ni bila obetavna in je marsikaterega planinca že na poti na Kamniško sedlo zmočila ploha, se za obiskanost tradicionalne prireditve članov Planinskega društva Kamnik ni bilo bati. Dan kamniških planin, ki ga izmenično organizirajo eno leto na Kamniškem in eno leto na Kokrskem sedlu, so letos pripravili že šestindvajsetič.

"Prijetna srečanja, obujanje spominov in načrtovanje planinskih podvigov - vse to so razlogi, zaradi katerih smo že 1983. leta prvič pripravili to prireditev. V našem planinskem društvu

Kamnik, že 83-letni **Stane Simšič**, ki se je v svojem govoru spomnil tudi letos preminulega Boža Matičiča, ki je vrsto let na prireditvah planinskega društva skrbel za kulturni program. Za tega so letos poskrbeli stalni spremljevalci kamniških planincev - pevci Lire, citrar **Tomaž Plahutnik** in vokalna skupina **Veronika**. Zbranim planincem, ki so se jim pridružili tudi prijatelji iz pobratene občine Trofaiach, so organizatorji predstavili rezultate literarnega natečaja na temo Gore in doživljanja, na katerem so sodelovali učenci iz OŠ Šmartno v Tuhinju.

Kamniški planinci so le dan pred srečanjem na sedlu namestili nekaj novih

Dan kamniških planin so v nedeljo pripravili že šestindvajsetič, letos na Kamniškem sedlu.

prav v vseh odsekih sledimo trendom gorništvu po svetu, zato so rezultati naših alpinistov, markacistov in drugih članov cenjeni tudi v svetovnem merilu. Predvsem pa si prizadevamo, da bi se planinci v naših gorah počutili varne. Čeprav je vreme danes bolj neprijetno, planinca nobena stvar ne vrže iz tira," je iz lastnih izkušenj povedal slavnostni govornik, dolgoletni in še vedno nepogrešljiv član PD

tabel in smerokazov, že jeseni pa se bodo lotili prenove notranjosti koč, ki so jo v takšni obliki dogradili že leta 1983. "Pustimo planine tako lepe tudi za rodove, ki prihajajo za nami. Zato vas v imenu markacistov pozivam, da hodite po označenih poteh in ne ubirate bližnjic, saj s tem uničujete naravo," pa so besede, s katerimi je obiskovalce Kamniškega sedla v dolino pospremil **Zdravko Bodlaj**.

Tržič

Zadnja redna tržiška seja v tem mandatu

Prednji teden so se tržiški občinski svetniki zbrali na zadnji redni seji. Potrdili so zaključni račun občine za lani in zaključno poročilo o poslovanju Komunale Tržič ter potrdili tudi rekordno premoženjsko bilanco občine. Lokalna akcijska skupina za boj proti drogam in odvisnosti je predstavila delovanje, njen vodja, župnik **Jože Gregorič** pa je za nadaljevanje projektov pridobil dodatnih dva tisoč evrov. Iz ust Mitja Perka, komandirja Policijske postaje Tržič, so svetniki tudi slišali, da je varnostna situacija ustrezna, čeprav aktualnih dnevnik težav ne manjka: "Več je treba narediti na področju prometne varnosti, se ukvarjati z vandalizmom ter problemom prodaje in uživanja drog." Čeprav naj redne seje ne bi bilo nobene več, pa župan **Borut Sajovic** napoveduje novo snidenje septembra, ko naj bi se svetniki dobili zaradi potrditve prostorskega plana. **B. B.**

Šmajdov grad priložnost tudi za turizem

VILMA STANOVNIK

Kranj - Jamarsko društvo Carnium Kranj je pred kratkim zaključilo projekt raziskovanja Šmajdovega gradu in Rokovnjaške jame in kanjonu reke Kokre, izsledke raziskovanja pa so predstavili tudi javnosti. Kot je v imenu jamarjev povedal **Gregor Aljančič**, se grad imenuje po bližnji domačiji pri Šmajdovih, jamarsko društvo Carnium pa se je, po raziskovanju rovov pod Kranjem, z velikim veseljem, s pomočjo kranjske občine, lotilo tudi raziskovanja gradu in jame. "Prvi del projekta smo, ob sodelovanju kranjske ekonomske šole, opravili že lani, letos pa smo nadaljevali z arheološkimi izkopavanji, pri

Tone Korenjak s Šmajdove kmetije, po kateri se grad imenuje, je znamenitost nad Kokro in svoje izkušnje pri raziskovanju predstavil tudi županu Damijanu Pernetu.

čemmer je sodelovalo 32 članov društva in zunanjih sodelavcev," je povedal **Gregor Aljančič**, vodja arheoloških izkopavanj **Draško Josipovič**

pa je predstavil izsledke raziskovanja, pri čemer je povedal, da skrivnega rova, o katerem naj bi krožile zgodbe, niso našli. So pa zato našli

nekaj drugih najdb, ki jih bodo še proučevali, snemajo pa tudi dokumentarni film v režiji **Milana Lebarja**, ki bo prikazoval grad in jamo.

"Veseli me, da imamo v Kranju veliko zgodovinske zapuščine. Če bi vse to znali predstaviti turistom, bi bili med bogatejšimi mesti, ki bi bila znana po takšnih najdiščih. Tako tudi za Šmajdov grad ve zelo malo Kranjčanov, bolj domačini iz Predoselj in okoliških krajev. Tudi sam sem za ta grad izvedel šele tik pred volitvami pred štirimi leti, ko je moj predhodnik tukaj imel nesrečo. Zato sem jaz danes prišel sem po varnejši poti," je ob ogledu povedal kranjski župan **Damijan Perne**.

V Tržiču bodo še obnavljali ulice

Potem ko je Občina Tržič lani uspešno zaključila evropski projekt Prenova ulic v starem mestnem jedru Tržiča, bodo sedaj nadaljevali še z drugo fazo.

BOŠTJAN BOGATAJ

Tržič - "Leta 2007 smo začeli obnovo šestih ulic v mestnem jedru. Smiselno je, da projekt zaključimo z obnovo dodatnih dveh ulic," pravi župan **Borut Sajovic**. Z drugo fazo naj bi obnovili (projekt mora biti potr-

jen še na petem evropskem razpisu za razvoj regij) del Blejske ceste na odseku od Trga svobode do priključka na novo mestno obvoznico in Cankarjeve ceste na odseku od avtobusne postaje do ulice Virje.

Ureditev komunalne infrastrukture, javnih površin, jav-

ne razsvetljave in urbane opreme (tlakovanje in ulična oprema) bo prispevala k atraktivnosti Tržiča, mesto pa bo celovito urejeno in na ta način primerno za dodaten razvoj turističnih dejavnosti, podjetništva in storitvenih dejavnosti, ki omogočajo nova

delovna mesta. "Zagotovo bodo tudi prebivalci pridobili višji standard bivanja in lepše okolje, saj smo in bomo zamenjali salonitno azbestni vodovod, kanalizacijske priključke, pripeljali plin in optični kabel," je dodal župan **Sajovic**.

Vikend gorskega kolesarstva

VILMA STANOVNIK

Kranjska Gora - Z nedeljsko dirko v spustu za pokal Slovenije se je v Kranjski Gori končal Ital Bike festival. Tekmovanje je imelo tudi zabavno noto, najbolj pomembni tekmi pa sta bili v spustu in krosu. Med amaterji je v spustu slavil **Janko Bačnar** (MBK Orbea), v kategoriji do 15 let je bil najboljši **Jan Bizjak** (ŠD Life), v kategoriji do 17 let je zmagal **David Gole** (MTB Kočevje), v kategoriji do 19 let pa **Blaž Hölc** (Enduro Maxxis). Med ženskami je bila v spustu najboljša **Zarja Černilogar** (KK Završnica). V kategoriji masters je slavil **Andrej Turk**

(DEŠ Fleš), v kategorije elite pa **Nejc Rutar** (MBK Orbea). V krosu je v kategoriji elite slavil **Matej Lovše** (UNI - FBI), v kategoriji masters 1 je bil najboljši **Marko Čretnik** (Ganesha), v kategoriji masters 2 **Peter Vesel** (UNI - FBI), masters 3 **Tine Zupan** (KRK Sova Scott), v kategoriji U23 **Nejc Černilogar** (Surfing shop), med amaterji **Jaka Tancik**, med mlajšimi mladinci **Gregor Dimic**, med mladinci pa **Rok Korošec** (Calcit Bike Team). Na atraktivni progi so nastopila tudi dekleta. V kategoriji elite je bila najboljša **Tanja Žakelj** (MBK Orbea), v kategoriji U17 pa **Tina Perše** (Calcit Bike Team).

Tanja Žakelj je bila na nedeljski tekmi v krosu favoritinja, na koncu pa je slavila z lepo prednostjo. / Foto: Gorazd Kavčič

KRANJ

Iz Helsinkov z dvema kolajnama

V nedeljo zvečer se je v Helsinkih končalo evropsko mladinsko prvenstvo v plavanju, na njem pa so naši reprezentantje osvojili dve odličji. Obe po zaslugi Ravenčanke **Tjaše Oder**, ki je bila najprej druga v disciplini 1500 metrov prosto, nato pa je zmagala na 800 metrov prosto. Njena klubska kolegica **Špela Bohinc** iz Medvod je bila na 800 metrov prosto šesta. Prav tako šesto mesto je na 200 metrov prsno osvojila mlada plavalca kranjskega Triglava **Neža Marčun**, Ilirjanka **Tjaša Vozel** je bila osma na 100 metrov prsno. Prav tako osmo mesto je osvojila **Špela Bohinc** na 400 metrov mešano. Deseto mesto je osvojila ženska štafeta, v kateri so plavale **Odrova**, **Bohinčeva**, **Tamara Miler** in Triglavanka **Urša Bežan**. Že ta konec tedna pa se bodo najboljši slovenski in nekateri tuji plavalci zbrali na Koroškem, kjer bo Plavalni klub Fužinar organizator odprtega članskega prvenstva v plavanju. Na njem naj bi nastopila tudi olimpijska podprvakinja **Sara Isakovič. V. S.**

CELJE, MARIBOR

Zmaga Domžal, poraz Triglava

Minuli konec tedna se je začelo novo državno prvenstvo v elitni slovenski nogometni ligi. V 1. krogu sta obe gorenjski ekipi gostovali, saj so Domžalčani v soboto igrali v Celju, Kranjčani pa v nedeljo v Mariboru. Zmago so si priborili Domžalčani, ki so po zaslugi zadetka 18-letnega **Jerneja Smukavca** slavili 0 : 1. Gol Triglava Gorenjske pa so dodobra napolnili Mariborčani, ki so zmagali kar s 5 : 0. Triglavani so večino tekme igrali z igralcem manj, saj je **Robert Najdenov** že v 7. minuti dobil rdeč karton. V drugih srečanjih je ekipa Luke Kopra s 4 : 1 premagala Primorje, Olimpija je z 1 : 3 izgubila z Rudarjem, Hit Gorica pa je z 1 : 0 premagala Nafto. Nov krog bo na sporedu ta konec tedna, ko v soboto obe gorenjski ekipi igrata doma. Ekipa Triglava Gorenjske bo ob 18. uri gostila CM Celje, Domžalčani pa se bodo ob 20. uri pomerili z aktualnimi prvaki, ekipo Luke Kopra. **V. S.**

Brata Špik sta še dolžnika

Selektor Miloš Janša je po zadnji letošnji tekmi svetovnega pokala v veslanju priznal, da vse ni šlo po načrtih, največja dolžnika pa sta Luka in Jan Špik, ki pa imata do svetovnega prvenstva še veliko časa.

VILMA STANOVNIK

Bled - Minuli konec tedna se je s tekmo v Luzernu končala letošnja sezona svetovnega pokala v veslanju, ki našim veslačem ni prinesla vrhunskih rezultatov. Tako je bila prva tekma konec maja na Bledu, kjer so nastopili le trije slovenski čolni. Zaradi težav z zdravjem je četverec, ki je nastopil v postavi **Miha, Tomaž, Žiga Pirih** in **Rok Kolander**, nastope končal že po predtekmovanju, dvojni četverec v postavi **Andraž Krek, Jan** in **Luka Špik** ter **Gašper Fistravec** se je uvrstil na šesto mesto, lahki dvojec z **Juretom Cvetom** in **Matevžem Malešičem** pa je osvojil deveto mesto. Na drugi tekmi v Münchnu je četverec brez krmarja osvojil 15. mesto, dvojni dvojec z bratoma Lukom in Janom Špikom je bil 11., lahki dvojec pa 9. Tudi prejšnji konec tedna zelenih uvrstitev med najboljše ni bilo, saj je četverec brez krmarja (namesto Žige Piriha je nastopil Gašper Fistravec) osvojil 8. mesto, dvojni dvojec 12. mesto in lahki dvojec 15. mesto.

"Nastopi članov niso šli po načrtih, saj naj bi se dvojni dvojec in četverec uvrstila v

Bratoma Špik letos še ne gre po načrtih, najpomembnejša tekma sezone, nastop na svetovnem prvenstvu, pa ju čaka šele v začetku novembra.

A-finale. To ni uspelo, čeprav je nastop v Luzernu pokazal, da je četverec za to resen kandidat. Mislim pa, da je dvojni dvojec dolžnik," je po zadnji tekmi povedal trener **Miloš Janša**, ki se je odločil, da nobena od teh dveh posadk ne gre na evropsko prvenstvo v začetku septembra, ki bo na Portugalskem. Bodo pa zato člani teh dveh posadk imeli še veliko priložnosti za temeljit trening, saj je letos svetovno prven-

stvo šele od 31. oktobra do 7. novembra na Novi Zelandiji.

Zato pa so na najpomembnejši nastop sezone že pripravljene mlajši člani, saj se v četrtletju v Talinu začne letošnje svetovno prvenstvo v veslanju za mlajše članke. V Belorusijo so odpotovali člani štirih slovenskih posadk. Tako bo v enojcu nastopil **Janez Zupan**, v dvojnem dvojnju bosta veslala **Žiga Pirih** in **Andraž**

Krek, v dvojnem četvercu **Urban Ulčar**, **Matej Rojec**, **Rok Gradišnik** in **Marko Grace**, v četvercu pa bodo nastopili **Andraž Borštnar Vasle**, **Gašper Močnik**, **Aleš Zupan** in **David Jurše**. "Glede na svoje sposobnosti, so vse posadke optimalno pripravljene. O kolajnah sicer ne morem govoriti, če ne bo šlo po načrtih, pa razlogi ne bodo v slabi formi," je pred odhodom povedal selektor **Miloš Janša**.

Pomerili so se najmlajši plavalci

Kranjski letni bazen je bil minulo soboto in nedeljo gostitelj državnega prvenstva mlajših deklic in dečkov, prišli pa so mladi plavalci in plavalke iz prav vseh 23 slovenskih klubov.

VILMA STANOVNIK

Kranj - Tekmovalcev in tekmovalk, starih med 9 in 12 let, je bilo natanko 263, nastopili pa so na 1771 štartih. Otroci so se borili tako za posamične naslove državnih prvakov kot najboljšo ekipo, kjer je slavila ekipa Ilirije pred Fužinarjem z Raven in mlado ekipo Triglava. Od gorenjskih ekip so se na 6. mesto uvrstili

mladi plavalci Gorenjske banke Radovljice, 11. mesto so osvojili plavalci Kamnika, 15. je bila ekipa Pingvinčka, 21. ekipa Zvezde, 23. pa ekipa Jesenic.

"Naš klub nadaljuje tradicijo največjega kluba v Sloveniji, saj imamo v svojih vrstah prek 250 plavalk in plavalcev, na tem tekmovanju pa nastopa 34 Triglavovih dečkov in deklic. Za mlajše kategorije v našem klubu

skrbi šest trenerjev in kondicijski trener, delajo zelo dobro, zelo dobro pa sodelujemo tudi z Zavodom za šport Kranj, ki nam omogoča ustrezne termine v bazenu," je ob prvenstvu povedal nekdanji Triglavov tekmovalac in sedanji direktor kluba **Aleš Aberšek**, ki po končani karieri v klubu pomaga tudi pri organizaciji tekmovanj.

S svojimi nastopi je bil zadovoljen tudi najboljši Tri-

glavov tekmovalac, ki je na prvenstvu osvojil kar štiri kolajne. "Plavam šesto leto, da začnem trenirati, pa so me prepričali starši. Ni mi žal, saj so treningi zanimivi, vsekakor je bolje, kot da bi se doma dolgočasil. Seveda si želim še boljših rezultatov, moj cilj pa je, da bi nastopil tudi svetovnih prvenstvih in olimpijskih igrah," je ob tekmovanju povedal 12-letni **Mitja Bešter**.

Na državnem prvenstvu v Kranju so nastopili mladi tekmovalci iz prav vseh slovenskih klubov.

Mitja Bešter je klubu gostitelj, kranjskemu Triglavu, priplaval dve srebrni in dve bronasti kolajni.

Jaz in John Tomac

MATJAŽ ŠVAB

Biti ljubitelj kolesarjenja še ne pomeni biti kolesar. Dejanja, dejanja so potrebna in ne samo teoretiziranje. Sodelavec mi je ponudil kolo, da bi se z njim vozil in potem opisal občutke. Sem dejal, da bo težko za prvo in za drugo. Kolesaril že nisem sto let, pisal pa še nikoli. Ko sem zagledal kolo, na katerem piše Tomac, sem si dejal, da tudi kolo ni več, kot je bilo. Spraševal sem se, kje ima motor, saj se mi je zdel kot motor za motokros, ki ima mašino na popravilu. Široke gume, široka balanca, vzmeti spredaj, vzmeti pod sedežem, prestav cel kup, diskaste zavore spredaj in zadaj, zavorne ploščice ... Naj ti bo, sem dejal in se odločil prekolosariti vikend. Seveda mi je vsilil tudi čelado. Nikoli v življenju si nisem mislil, da bom imel to kahlo na glavi, medtem ko bom švical pri obračanju pedal.

Krvavec, jaz in John Tomac. Gondola je super izum. Če ne bi obratovala, bi verjetno kolesaril okoli picerije v Gradu. Kot spodoben gorski kolesar se na Krvavec nisem odpeljal s kolesom, ampak z gondolo, ker je menda to zdaj modni trend med nami, "allrounderji", ali med spustaši. Krvavec v meglicah, jaz pa na trnih in kolesu. Tomac me je poslušal brez šibe. Mirno me je peljal na svojem sedlu, čeprav sem se zgrozil že na prvi klančini. Kot zaprisežen hribolazec sem bil prepričan, da kondicija ne bo vprašljiva. Potem sem ugotovil, da za kolesarjenje v hrib potrebuješ povsem drugačno

kondicijo. Srce je poskušalo izstopiti iz ležajev, vendar ga je trma potiskala nazaj. Sledil je spust od hotela navzdol. Jaz, neizkušen kolesar na vrhunskem ameriškem izdelku, ki nosi ime po legendi gorskega kolesarstva Johnu Tomacu. Sem mislil, da je ta šport bolj nevaren. V dolino sem se peljal kot gospod. Res, bili so momenti, ko sem samo po naključju ostal na sedežu, a so me poznavalci kasneje opomnili, da bi se s slabšim kolesom v takih primerih ubil. No, no ... sem si mislil, ko sem že skoraj pomislil, da sem tako spreten na kolesu. Tako pa ne bi rad končal. Varnost ponuja diskaste zavore, sem ugotavljal. Udobnost pa vzmeti spredaj in zadaj, mehak sedež, široko krmilo in široke gume. Počutil sem se odlično. Pravzaprav je iz mene namesto znoja šprical adrenalina. Nisem pričakoval, da bom tako užival v kolesarjenju. Dokaz za to je dvakrat z gondolo na Krvavec in dva super spusta ter naslednji dan obisk Tamarja in Kranjske Gore. Tam je drugi kolesarski raj. Kakšne gozdne poti! Kakšen užitek jih je prekolosariti! Ne znam opisati, ker pisun nisem, jaz sem tisti, ki vam Gorenjski glas oblikujem, tako da ga lažje in z užitkom berete. Tehnik torej. In ker sem tehnik, me je zanimala tudi kvaliteta Tomaca. Sodelavec pravi, da spada med vrhunska kolesa, in ko mi je povedal ceno, sem ga imel ves vikend v stanovanju in ne v kleti ali garaži. To je dragulj, madonca! Vendar je vreden vsakega evra. John Tomac je pri nas še ne

Jaz in John Tomac na Krvavcu

Tihožitje mojega užitka v Tihi dolini

znana znamka, vendar v svetu spada med prestižne, ker nosi ime kolesarskega "Franza Klammerja", gorskokolesarske legende, ki se je po končani tekmovalni karieri odločil izdelovati kolesa pod lastnim imenom. Menda mu gre dobro. Njegovo kolo si želijo imeti poznavalci in tudi tisti, ki nekaj dajo na prestiž. Sodelavec je določil, da spadam med tiste druge, čeprav dobro ve, kolikš-

Kjer se ne sme, se tudi s Tomacem ne sme.

na je moja plača. Pa vendar, nekoč bom tudi jaz razbil svojega pujska, beri šparovček. Da bi postal gorski kolesar, se ni bati, ker hribe še najraje obiskujem z nogami na tleh, pa vendar: če še eno noč prespim, zna biti, da pohodništvo dobi konkurenco. Užitek, kakršnega ti tako kolo ponuja, je nepopisen. Bojim se, da bom moral v stanovanju pripraviti zanj poseben prostor ...

GIBAJTE SE Z NAMI
MIROSLAV BRACO CVJETIČANIN

Vročica kolesarskih dni

Kolesar težko dočaka idealen dan za kolesarjenje. Tako občutljivi smo, da ni nujno, da so samo naši kilogrami razlog za nepremičnost. Poleg kilogramov so tu še leta in čas, ki se deli ne samo na koledarski in na letna obdobja, ampak tudi na tisti dlakocepski oziroma poldnevni. Penzionisti se tega najbolj zavedajo. Vsevprek mi vpijejo, da so jutra najboljši čas za kolesarjenje. Se delam, da jih ne slišim, ker vsakdo, ki ima delovno knjižico, ve, da gre za zafkancijo. Ceste so neprevozne! Tako slabih asfaltnih cest ne najdeš daleč po svetu, in če jo že najdeš, potem je tako pokonci postavljena, da ni čudno, da pri nas ni več gondol. Venter? Piha v prav vsaki vasi in ne samo v kollinah, dolinah, hribih in nižinah. Sonce tako močno žge po Gorenjski, da je skrajni čas, da geografi na novo proučijo geografske lege slovenskih pokrajin. Staviti grem, da so Jesenice tam, kjer je bil Strunjan včasih, in da je Bovec v bistvu Črnomelj.

Idealen dan za kolesarjenje je torej kdaj? Pravim, da takrat, ko imaš dobro družbo s sabo. Potem te ne zanimajo veter, sonce, geografija, vročina, asfalt ali makadam. Glasove vadbe, Glasove kolesarske runde so postale že vseslovenske. Ne samo časopis, ampak tudi medmrežje sta prevodnik, skozi katerega so bralci iz vse Slovenije in bližnje okolice, ki jo imenujemo planet Zemlja, spremljali, kje, kdaj, s kom in kako kolesarimo Glasovci. Pohvale smo dobili celo iz Avstralije in Kanade. Črke pravijo, da se nam bodo pridružili prvič, ko obišejo svojo rodno grudo. Dobil

sem e-sporočilo od neznanega kolesarja, ki se je podpisal s psevdonimom Opazovalec, ki pravi, da vsako drugo leto pride iz začasnega bivanja v Ameriki na domači Bled in da pride prihodnje leto spet in se nam bo pridružil vse tri srede, kolikor ima na voljo časa za dopust. Odpisal sem mu, da potrebuje rezervacijo! Potem se je s črkami zakrohotal in zabičal, da moram potrditi njegovo prošnjo za rezervacijo. Potrjeno!

Dodatno vročico nam je poslal Blaž Bogataj direktno iz evropskega mladinskega prvenstva v cestnem kolesarstvu. Ta golobradi in golonogi mladenič je postal gospodič Evropski Prvak! Ločan, ki se, kot kaže, razvija v najboljšega kolesarja stare celine. Poznanim ga le bežno, a se ga spominim po njegovi trdni odločenosti, da postane najboljši. Ne dolgo tega mi je ob neki priložnosti dejal, da če ne zmaga kranjske dirke bo nehal dirkati. Ni zmagal, a tudi ni nehal dirkati. Priporočal sem mu, da kolesar mora besedo "mora" izbrisati iz svojega slovarja. Nič ni nujno, cesta je cesta in polna pasti. In če na cesto greš s kolesom, potem je beseda "moram" povezana le s stavkom: Domov se "moram" vrniti živ in zdrav! Vem, da me ni razumel, ker sem trobil tudi, da je še mlad in da je cel kup kilometrov pred njim. Blaž je neučakan in je postal najboljši v Evropi že povsem golobrad in golonog.

Glasova vadba: Skupina A po prilagojenem programu. Skupini B in C: GG-Drulovka-Breg-mimo štal-Škofja Loka-Železniki-Dražgoše-Jamnik-Besnica-Kranj

V Poljane po naslove državnih prvakov

MIROSLAV BRACO
CVJETIČANIN

Kolesarska sekcija Indu Team, ki deluje v okviru Športnega društva Poljane, je že desetič organizirala cestno kolesarsko dirko, ki je potekala od Poljan nad Škofjo Loko do zimsko športnega centra Stari vrh v osrednjem delu Škofjeloškega hribovja. Letošnja dirka je bila še posebej slavnostna, saj se na tem zahtevnem vzponu kolesarji potegovali za naslove državnih prvakov v cestno-gorski vožnji. Poljane in njihovo športno društvo si je organizacijo zaslužilo, ker že vrsto let odlično pripravijo tekmova-

nje, kot tudi zato, da se ljubiteljem kolesarjenja pokaže, da na tem območju obstajajo številne kolesarske poti, tako po asfaltiranih cestah kot tudi po raznih makadamskih in gozdnih poteh. Veliko več o tem lahko izveste na straneh LTO Blegoš. Eno glavnih izhodišč za te poti so prav Poljane nad Škofjo Loko.

Dirka poteka po glavni cestni povezavi med Poljanami in Starim vrhom. Za otroke je bila progla krajša in se je končala v Dolenčicah - na dobri tretjini vzpona.

Ker je dirka štelala za državno prvenstvo in pokal Slovenije, so tekmovalci z licencami po kategorijah poleg naslova naj-

Borut Vovk (ŠD Bam.bi) na poti k novemu naslovu državnega prvaka / Foto: Hema

boljšega v državi, prejeli tudi simbolične majice državnih prvakov, prvi trije v pokalu Slovenije pa medalje. Dirka je štelala tudi za občinsko prvenstvo občine Gorenja vas-Poljane.

 Šport ob jezeru
Lakeview sport events
www.sport-bled.si

Pridite in tecite z nami!

Društvo Šport ob jezeru želi s svojo dejavnostjo poživiti dogajanja ob jezerski obali ter povabiti obiskovalce, da se rekreirajo v čudoviti naravi Blejskega jezera. Naše sporočilo je, da sta skrb za lastno telo in rekreacija predvsem užitek! Nekaj, kar ljudi napolni s pozitivno energijo. Ob tem moramo ohraniti pravo mero, da se ne izčrpavamo, marveč gradimo zdravje in samozavest ter boljše fizično kot tudi psihično počutje. Pridite v soboto, 24. julija, ob 9. uri in skupaj bomo tekli okoli jezera!

Life is good®

Pokrovitelji:

Robno tržna, Škofja Loka, d.o.o. - Metni trg z Škofjo Loko

Napovednik rekreativnih dogodkov

Gremo skupaj v hribe (Vršič)

Organizator: Planinsko društvo Domžale. Datum: 24. julij
Dodatne informacije: PD Domžale (uradne ure: sreda 19.-20.),
www.pdd.si, e-naslov: info@pdd.si.

Bled, 21. 8. 2010
www.olimpik.si/blejskimaraton

generalni pokrovitelj

 triglav

pokrovitelji

medijski pokrovitelj

partner prireditve

raje z nami!

REGUSKA
PISARNA
JESENICE

www.olympic.si

Ugodne ocene za Šentvid

Konzorcij EuroTAP ugotavlja, da je varnost v šentviškem predoru na visoki ravni.

MATJAŽ GREGORIČ

Konzorcij EuroTAP, katerega ustanovna članica je tudi Avto-moto zveza Slovenije, je tudi letos preizkušal varnost v evropskih cestnih predorih. Med 26 predori je bil tudi predor Šentvid na avtocesti A2, ki poteka od karavanškega predora do razcepa Kozarje na zahodu Ljubljane in naprej do Obrežja. Predor je dobil najvišjo možno oceno zelo dobro, kar pomeni, da je varnost v šentviškem predoru na visoki ravni. Predor je za sedem ocenjevalnih

meril dobil najvišjo oceno zelo dobro, za ocenjevalno merilo krizni menedžment pa je prejel oceno dobro. S tem se predor Šentvid uvršča med zelo varne predore. Predor Šentvid je dolg 1493 metrov, osrednji predorski cevi sta bili dograjeni leta 2008. Konec lanskega leta sta bili dograjeni tudi dodatni predorski cevi. Vsak dan ga prevozi 36.600 vozil. Delež tovornih vozil je kar 17 odstoten. To pomeni, da predor Šentvid velja za predor s srednjim varnostnim tveganjem.

Avtocestni predor Šentvid je na evropskem preizkusu dobil oceno zelo dobro.

KRIMINAL

KRANJ, BLEJ

Izginili denarnici

Neznanec je v četrtek dopoldne v trgovskem centru v Kranju izkoristil nepazljivost oškodovanke in ji iz nakupovalnega vozička ukradel denarnico z dokumenti, bančnimi karticami in nekaj gotovine. Okoli 18. ure je drugi nepridiprav na obali Blejskega jezera, v času, ko se je oškodovanka kopala, vzel njeno denarnico. V njej je bilo nekaj denarja, dokumenti in bančne kartice. **M. G.**

NESREČE

VRBA

Prehiteval kljub prepovedi

V četrtek ob pol devetih zvečer se je na regionalni cesti pri Vrbi zgodila prometna nesreča, ki jo je zaradi nepravilnega prehitevanja povzročil voznik motornega kolesa. 50-letni voznik motornega kolesa je vozil iz smeri Žirovnice proti Vrbi. Ko je pripeljal v levi pregledni ovinek, je dohitel voznika osebnega avtomobila in ga kljub prepovedi prehitevanja, ki jo zapoveduje prometni znak, pričel prehitevati. Takrat mu je nasproti pravilno pripeljal voznik osebnega avtomobila, ki se mu je motorist poizkušal izogniti, a je med hitrim manevrom izgubil oblast nad dvokolesnikom in padel. Pri padcu se je huje ranil.

KRANJ

Trčila kolesarja

V petek okoli 18.50 se je v bližini stanovanjskega objekta na Cesti na Brdo 53 zgodila prometna nesreča med dvema kolesarjema. Po trčenju je eden od kolesarjev, star okoli dvajset let, manjše postave, črnih las, odpeljal s kraja nesreče. Drugi kolesar, starejši moški iz Kranja, se je v nesreči lažje poškodoval. Zaradi razjasnitve okoliščin policisti mlajšega kolesarja in morebitne priče, ki bi karkoli vedele o prometni nesreči, prosijo, da pokličejo na 113 oziroma Policijsko postajo Kranj, na telefon 233 64 00. **M. G.**

Otroci naj ne gredo v vodo brez nadzora

Policisti odsvetujejo kopanje na neurejenih kopališčih, kjer ni poskrbljeno za varnost.

MATJAŽ GREGORIČ

Kopalna sezona je zaradi visokih temperatur zraka in tople vode na kopališčih in v bazenih tudi na Gorenjskem na vrhuncu. S tem se povečuje tudi možnost nesreč in utopitev, starši pa morajo biti posebej pozorni na otroke, ki še ne znajo plavati.

V minulih treh letih so gorenjski policisti obravnavali pet utopitev, dve poškodbi pri skoku z mostu, in osem samomorov, v statistiko pa sta zajeti tudi dve utopitvi, ki so jih zabeležili leta 2007 med poplavo v Železnikih.

Pred letošnjo sezono na kopališčih nismo izvajali inšpekcijskih pregledov, so pa vodje policijskih okolišev na posameznih policijskih postajah, kjer so urejena kopališča, opravili razgovore z reševalci ter preverili, ali se na kopališčih zagotavljajo in izvajajo ustrezni varnostni ukrepi. Prav tako policisti pri rednem delu na neurejenih kopališčih opozarjajo občane na samozaščitno ravnanje ter varnost pri kopanju, "je povedal inšpektor Uroš Čadež s Policijske uprave Kranj.

Policisti sicer odsvetujejo kopanje na neurejenih kopališčih, saj tam ni poskrbljeno

za osnovno varnost kopalcev. Na "črnih" ali divjih kopališčih, v gramoznicah, jezerih, rekah, je kopanje na lastno odgovornost. Lepo vreme pritegne številne kopalce, vendar na takšnih kopališčih ni organiziranih služb za reševanje iz vode niti upravljavcev. "Žal tudi reševalci ob takojšnjem ukrepanju na urejenih kopališčih ne morejo vedno rešiti življenja. Zaradi različnih ravni gladine in vodnih vrtincev so ta divja kopališča lahko za kopalce zelo nevarna. Na žalost številni kopalci opozorilnih tabel, ki prepovedujejo dostop ali obveščajo, da je kopanje na svojo odgovornost, ki so sicer ponekod postavljene, ne upoštevajo. Izredno nevarne so tudi zapuščene gramoznice, napolnjene z vodo, ki predstavljajo nevarnost za utopitve in jih nihče ne nadzira. Ponekod seže voda tudi do 15 metrov globoko," je dodal Čadež.

Upoštevanje opozoril je še posebej pomembno za otroke. Starši naj med kopanjem otrok ne puščajo brez nadzora, pripetijo se jim lahko tudi drugačne neprijetnosti, kot so padci, zvin ali zlomi okončin, odrgrnine in podobno. Zato priporočajo stalen nadzor; če svojega otroka ne

Policisti so tudi letos preverjali varnost na gorenjskih kopališčih. / Foto: Gorazd Kavčič

moremo najti, preverimo bazen, v katerem naj nikoli ne bodo sami. Če že moramo zapustiti bazen, odpeljimo otroka s sabo. Odgovornost za varnost otrok je naloga odraslih in varovanja ne moremo zaupati starejšim otrokom, zanje je to prevelika odgovornost.

Zakon o varstvu pred utopitvami za posameznika določa globo štiristo evrov, če o utapljanju oziroma utopitvi ne obvesti najbližjega centra za obveščanje ali policije, na

morju pa tudi Upravo RS za pomorstvo. Z enako globo se kaznuje tudi kopanje na vodnih površinah, ki temu niso namenjene, za neupoštevanje določb kopališkega reda, opozorilnih znakov v kopališču ter navodil in opozoril reševalca iz vode. Za pravne osebe, samostojne podjetnike posameznike ali posameznike, ki samostojno opravljajo dejavnost in storijo prekršek po Zakonu o varstvu pred utopitvami, je globa od 1200 do štiri tisoč evrov.

Kazen pride tudi iz tujine

Slovenski, avstrijski in italijanski policisti si izmenjujejo podatke o voznikih, ki so kršili cestnoprometne predpise.

MATJAŽ GREGORIČ

Nekateri slovenski vozniki se niso posebej vznemirjali zaradi kazni za prometne prekrške, ki so jih dobili od organov pregona tujih držav, saj jih skoraj ni bilo mogoče izterjati, razen če so prometni policisti po naključju ustavili avtomobil z isto registrsko tablico. Če je bilo v takem primeru dokazano, da je bil za volanom tudi isti voznik, kot sta ga posnela obcestna kamera ali radar za merjenje hitrosti, je moral prekrškar seči v žep in poravnati kazen. Znani pa so že tudi primeri izterjave kazni za prometne prekrške, ki so jih slovenski vozniki zagrešili na tujih cestah. Največkrat gre za prekrške, storjene v Avstriji in Italiji. Slovenija je namreč s sosedama

maja 2005 v avstrijski obmejni vasi Megvarje vzpostavila center za policijsko sodelovanje, kjer slovenski policisti sodelujejo skupaj s predstavniki avstrijske žandarmerije ter italijanskih karabinjerjev in finančne policije. Gre za krepitev čezmejne sodelovanja in izmenjave informacij na področju policijskega dela. To vključuje tudi področje cestnega prometa in kršitev predpisov, v praksi pa pomeni, da si policisti vseh treh držav lahko medsebojno izmenjujejo podatke o vozilih in voznikih, ki so na območju posameznih držav storili prekršek, tako da se postopek lahko nadaljuje v smeri izrekanja in izterjave kazni. Še bolj do sledno pa bo vprašanja čezmejne izterjave kazni za prometne prekrške rešil zakon,

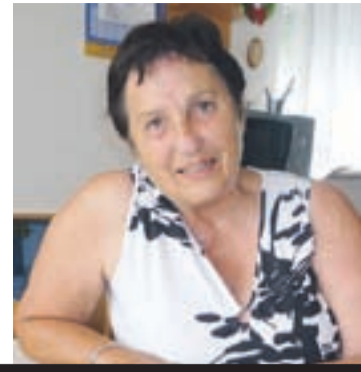
ki bo nastal na osnovi direktive Evropskega parlamenta. Čezmejno kaznovanje naj bi bilo omejeno le na prometne prekrške, ki resno ogrožajo varnost cestnega prometa, torej na prekoračitev dovoljene hitrosti, vožnjo pod vplivom alkohola, neuporabo varnostnega pasu in vožnjo skozi rdečo luč.

Direktiva podrobno ureja tudi način postopanja pri odkrivanju in pregonu voznikov, ki bi v članicah unije kršili prometne predpise. Če bi na primer slovenski voznik v drugi državi članici storil prekršek z vozilom, ki ima slovenske registrske tablice in ne bi bilo mogoče izreči oziroma izterjati kazni na mestu prekrška, bi policija te države poslala slovenski policiji registrsko številko vozila ter podatke o kraju in datumu

storjenega prekrška.

Slovenski policisti bi nato organom države, v kateri je bil storjen prekršek, sporočili podatke o vozilu in lastniku, storilca pa bi o prekršku obvestila država, v kateri ga je povzročil. Obvestilo bi bilo na enotnem evropskem obrzcu, v uradnem jeziku države registracije, torej v tem primeru v slovenskem, s podatki o organu za izvajanje sankcij ter za izvajanje direktive in z opisom prekrška. Na obvestilu bi bil naveden tudi znesek kazni, načini plačila in podatki o možnostih za izpodbijanje razlogov za obvestilo o prekršku in za pritožbo zoper odločbo o plačilu denarne kazni. Če storilec ne bi hotel plačati kazni, bi bili o tem obveščeni slovenski organi, ki bi nadaljevali postopek tako, kot če bi šlo za prekršek, storjen v Sloveniji. Države članice naj bi vzpostavile elektronsko mrežo za varno izmenjavo podatkov o storilcih prekrškov. Omrežje naj bi se vzpostavilo v letu dni, ko bi vse države sprejele ustrezno zakonodajo.

Upokojski glas

Joži Košak je ena zadnjih, ki še šiva nekdanj tako znane domžalske slamnike.

Nekdanji kolesar uživa kot pastir na Konjščici

Nekdanji odlični kolesar, 62-letni Jože Valenčič iz Kranja, je šest let pasel živino na Mali Poljani, letos pa kot pastir uživa na tržiški planini Konjščica, kjer v prostem času tudi slika. / Foto: Gorazd Kavčič

Bo vlada v okviru omejevanja javne porabe zamrznila tudi pokojnine?
Stran 10

Albina Seršen z Jesenic: "Na starost lepo živim."
Stran 14

Mlinarjeva Anika iz Besnice ima res dobre sosede.
Stran 16

Aktualno

Pogajanja o reformi

Vlada in sindikati še niso dosegli soglasja glede delovne dobe in starosti za upokojitev.

CVETO ZAPLOTNIK

Predstavniki vlade, sindikatov in delodajalcev so v petek v okviru ekonomsko socialnega sveta nadaljevali pogajanja o reformi pokojninskega sistema, vendar se jim tudi tokrat ni uspelo uskladiti. Glavne razlike ostajajo glede pokojninske dobe, starosti za upokojitev, bonusov in malusov in obdobja za odmero pokojninske osnove. Vlada na stran predlaga, da bi se moški upokojevali pri 65 letih starosti in ženske pri 63 letih, brez odbitkov pa bi se lahko upokojili že tudi prej, če bi moški dosegli 43 let pokojninske dobe in ženske 41 let. Sindikati še naprej vztrajajo pri

tem, da mora štirideset let delovne dobe za moške in 38 let za ženske zadostovati za polno pokojnino brez odbitkov. Kar zadeva obračunsko obdobje za odmero pokojnine, vlada predlaga podaljšanje s sedanjih 18 na 34 let, sindikati pa podaljšanje z 18 na 24 najugodnejših let. Socialni partnerji bodo pogajanja o pokojninski reformi nadaljevali jutri, v sredo. Na petkovi seji ekonomsko socialnega sveta so obravnavali tudi problematiko slavnatih podjetij in poklicnih pokojnin, pri tem pa je minister za delo, družino in socialne zadeve Ivan Svetlik napovedal, da bodo problematiko slavnatih podjetij uredili z dopolnitvijo predlaganih sprememb zakona o delovnih razmerjih.

Bodo moški v prihodnje delali do 65 let in ženske do 63 let?

Z julijem višja socialna plačila

Zakon o intervencijskih ukrepih zaradi gospodarske krize omogoča le polovično usklajitev socialnih plačil z rastjo cen življenjskih potrebščin.

CVETO ZAPLOTNIK

Minister za delo, družino in socialne zadeve Ivan Svetlik je na podlagi objavljenega indeksa rasti cen življenjskih potrebščin v letošnjem prvem polletju usklajil višino socialnih plačil, ki jih bodo posamezniki in gospodinjstva prejemale od letošnjega 1. julija dalje. Pri usklajevanju je upošteval zakon o intervencijskih ukrepih zaradi gospodarske krize, ki določa, da se v letu 2010 vsa socialna plačila usklajujejo le za polovico tega, kar omogoča zakon o usklajevanju transferjev posameznikom in gospodinjstvom. Poleg otroškega dodatka, dodatka za veliko družino, starševskega dodatka, po-

moči ob rojstvu, državnih in Zoisovih štipendij, nadomestila za invalidnost in še nekaterih drugih dodatkov je usklajil tudi plačila, ki jih izplačuje Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije. Dodatek za pomoč in postrežbo pri opravljanju osnovnih življenjskih potreb znaša od 1. julija dalje 144,39 evra, za pomoč pri opravljanju vseh življenjskih potreb 288,78 evra in za najtežje skupine upravičencev 412,54 evra. Invalidnina za telesne okvare, ki so posledica poškodbe pri delu ali poklicne bolezni, znaša odvisno od stopnje invalidnosti od 41,2 do 99 evrov, za okvare, ki so posledica bolezni ali poškodbe zunaj dela, pa od 28,9 do 69,3 evra. Osnova za odmero dodatnih pravic pa je po novem 412,54 evra.

Se obeta zamrznitev pokojnin?

V državnem proračunu za prihodnji dve leti je predvideno omejevanje javne porabe pri plačah javnih uslužbencev, socialnih plačilih in pokojninah. Vlada bo v petek sprejela odločitev, ali bo v proračunu predvidela tudi zamrznitev pokojnin.

CVETO ZAPLOTNIK

Vlada je na težki preizkušnji, proračunski prihodki so manjši od načrtovanih, proračunski primanjkljaj velik in bi ga v prihodnjih dveh letih morala zmanjšati s petih na 3,5 odstotka bruto domačega proizvoda. Ker tega brez "žrtev" ne bo mogla doseči, je s socialnimi partnerji že začela pogajanja o znižanju plač v javnem sektorju, za kar letno nameni več kot štiri milijarde evrov. Kar zadeva zamrznitev pokojnin, še ni sprejela nobene odločitve, vendar so se v javnosti razširile informacije, da razmišlja tudi o zamrznitvi pokojnin, ki se od lanske jeseni dalje že tako le polovično usklajujejo z rastjo plač. Minister za delo, družino in socialne zadeve Ivan Svetlik je napovedal, da bo vlada odločitev o tem sprejela v petek na delovnem posvetu o usklajevanju proračuna.

Na napovedi o zamrznitvi pokojnin so se že odzvali v sindikatih. "V sindikatu upokojencev takšnemu predlogu odločno nasprotujemo, saj bomo s tem močno prizadeli

zlasti upokojece s pokojnino do šeststo evrov, še zlasti zato, ker se hkrati napovedujejo tudi podražitve elektrike in druga zvišanja cen," pravi Konrad Breznik, predsednik sindikata upokojencev, in poudarja, da je zadnja usklajitev pokojnin s plačami prinesla upokojencem zelo malo, v povprečju manj kot šest evrov na mesec. Tudi v Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije so prepričani, da za zamrznitev pokojnin ni nobenega utemeljenega razloga, pri tem pa ugotavljajo, da veliko upokojencev že zdaj živi v finančni stiski ali na robu revščine. Po njihovih podatkih je maja 189 tisoč upokojencev prejelo do šeststo evrov starostne pokojnine, med njimi je bilo 129 tisoč upokojencev, ki so dobili od štiristo do petsto evrov pokojnine. "Odločitev vlade je napačna," pravi predsednik sindikata Dušan Semolič in poudarja, da bi vlada morala ustvarjati razmere za nova delovna mesta in s tem tudi za nove prilive v pokojninsko blagajno, zaostriti obveznosti delodajalcev za vplačila v pokojninsko blagajno, spodbujati zaposlene, da se ne bi upokojevali že ob prvi izpol-

Karl Erjavec

Dušan Semolič

nitvi pogoja za upokojitev, bolj obdavčiti kapital in premožnejše sloje ljudi ... V Demokratični stranki upokojencev Slovenije (Desus), ki je tudi del vladajoče koalicije, nasprotujejo zamrznitvi pokojnin. Kot je dejal njen predsednik Karl Erjavec, morajo breme krize nositi vsi sloji prebivalstva, ne pa samo upokojenci, ki so že pristali na to, da se jim pokojnine le polovično usklajujejo z rastjo plač. Za stabiliziranje javnih financ bi morali najti druge rešitve - z večjo obdavčitvijo premožnejših, z zmanjša-

njem sive ekonomije ... "Na sestanku vrha koalicije na Brdu sem povedal, da se Desus ne strinja z zamrznitvijo pokojnin, minister za finance je dejal, da o tem še ni odločeno." In kaj bi ukrenil Desus, če bi preostale tri stranke koalicije vztrajale pri zamrznitvi pokojnin? "To zdaj težko ocenjujem. Ne bi rad govoril, da bomo šli iz koalicije, ker bi s tem nastala politična kriza, ki pa jo v tem trenutku ne potrebujemo. Računam, da bomo našli razumno odločitev in da se bomo izognili zamrznitvi pokojnin."

Iz pokojninskega v socialni sistem

Državna pokojnina in varstveni dodatek se iz pokojninskega selita v sistem denarnih socialnih pomoči.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Državni zbor je na julijski seji sprejel zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, ki v marsičem spreminja sistem denarnih socialnih pomoči. Tako denimo nekatere pravice, ki so jih ljudje prej uveljavljali prek zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, prenaša v socialni sistem, in sicer državne pokojnine, varstveni dodatek in prejemke po zakonu, ki ureja družbeno varstvo duševno in telesno prizadetih oseb. Varstveni dodatek je bil po do sedaj veljavnih predpisih o pokojninskem in invalid-

skem zavarovanju mesečni denarni dodatek k pokojnini, ki ga lahko prejema upokojenec s pokojninsko dobo, krajšo od štirideset let (moški) oziroma 38 let (ženske), če njegova pokojnina ne dosega mejnega zneska in če skupaj z družinskimi člani nima drugih dohodkov in premoženja, ki bi zadoščali za preživljanje. Pravica do varstvenega dodatka je bila namenjena zagotavljanju socialne varnosti prejemnikom najnižjih pokojnin in je bila pogojena z materialnim položajem prejemnika pokojnine in članov skupnega gospodinjstva. Glede na svojo funkcijo je bila bližje naravi socialnovarstvene dajatve kot pa pokojninskemu prejemku. Osnovni namen varstve-

nega dodatka je kot socialni korektiv izboljšati materialno varnost upravičencev z najnižjimi pokojninami, zato je ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, ki je snovalo socialno zakonodajo, ocenila, da ga kaže preseliti v ta sistem. Hkrati je tudi v predlogu pokojninske reforme predviden ukrep izločitve čistih socialnih transferjev iz pokojninske blagajne, namreč tistih, ki ne temeljijo na vplačanih prispevkih, in sicer z namenom, da bi bil sistem preglednejši. Predlagatelj je tako želel ločiti socialne dajatve od čistih pokojninskih (starostna, invalidska, vdovska in družinska pokojnina), ki se financirajo iz pobranih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Drugi prejemek, ki bo poslej socialni in ne več pokojninski, je državna pokojnina. Do nje je ob dopolnitvi starosti (65 let) upravičen tisti, ki ni dopolnil minimalne zavarovalne dobe za priznanje pravice do pokojnine in izpolnjuje ostale zakonsko določene pogoje. Pravica do državne pokojnine upravičenec zagotavlja socialno varnost in ni vezana na status, ki bi ga zavarovanec pridobil na podlagi dela in vplačanih prispevkov. Namen pravice do državne pokojnine je zagotoviti sredstva za preživljanje tistim, ki nimajo pravice do pokojnine niti iz slovenskega sistema socialnega zavarovanja niti iz tujega sistema pokojninskega zavarovanja.

Društva

Včlanjena četrtnina vseh prebivalcev

Društvo upokojencev Žiri je v začetku meseca slovesno praznovalo šestdeset let od ustanovitve, kar jih uvršča med najstarejša društva v Sloveniji. Ana Gantar, najstarejša članica, je ta mesec praznovala stoprvi rojstni dan.

BOŠTJAN BOGATAJ

Na ustanovnem običnem zboru 4. aprila 1950 je bilo več politikov, predstavnikov organizacij in delavcev kot pa upokojencev, vendar je imelo žirovsko društvo po enem letu 57 članov. Za prvega predsednika so izbrali Antona Jagra, v 60-letni zgodovini pa so skupaj našli 17 predsednikov, 14 tajnic in tajnikov (tudi legendarni Janez Oblak ali Žunarjev Janez je med njimi) ter 11 blagajnikov.

"Že od vsega začetka so si člani želeli lastnih prostorov. Najprej so zbirali de-

nar za gradnjo manjšega večstanovanjskega objekta s pisarno za društvo, vendar je politika zbrani denar zahtevala za gradnjo CSS v Škofji Loki. V zameno je društvo dobilo hišo, ki smo jo začeli obnavljati, dozidali prizidek, v njem je deloval tudi bife ... V postopku denacionalizacije je bila vrnjena, mi pa smo ostali brez lastnih prostorov. Sedaj imamo najete pisarne v nekdanjih občinskih prostorih," z nekoliko grenkobe pove sedanjí predsednik Tone Klemenčič.

Ob letošnjem praznovanju so izdali zbornik Po srcu še zmeraj mladi in z njim predstavili zgodovino in delovanje društva. Veliko praznovanje so v začetku

meseca pripravili na pokritem balinišču. "Gospodarska kriza tepe predvsem ljudi z nižjimi prihodki, med njimi je veliko upokojencev. Na žalost pa je politika vseskozi dajala podporo tajkunom," je povedala častna gostja Mateja Kožuh Novak, predsednica Zveze društev upokojencev Slovenije. DU Žiri je predala najvišje priznanje - veliko plaketo združenja, trem zaslužnim članom (Marija Gantar, Jelka Novak in Rudolf Poljanšek) pa še posebno priznanje.

Praznovanja so se udeležila tudi sosednja društva upokojencev, saj je praznovanje sovpadalo z vsakoletnim srečanjem. "Kar veliko se nas je zbralo, vendar sta

prav Žirovce odvrnila slabo vreme in toča. Ta pa ni odgnala naše najstarejše članice Ane Gantar, ki je le teden pozneje praznovala stoprvi rojstni dan," pravi predsednik. Gantarjeva, ki je še zmeraj zdrava, čila in zelo zgovorna, je bila velika atrakcija praznovanja, saj so ji namenili prvi ples. "Le delati je treba in skromno živeti, zvečer zapeti in kozarček črnega popiti pa se zjutraj zbudiš zdrav," je o receptu za visoko starost povedala najstarejša občanka Žirov.

Društvo šteje 1088 članov ali skoraj četrtnino vseh Žirovcev. Uspešni so pri številnih dejavnostih, velikokrat se skupaj odpeljejo na izlete.

Veliko praznovanje častitljive obletnice žirovskega društva so praznovali na pokritem balinišču.

Najstarejša članica društva Ana Gantar je ta mesec praznovala stoprvi rojstni dan.

PREDDVOR

Gelike so se spet izkazale

Članice Društva upokojencev Preddvor, združene v sekciji za ročna dela z imenom Gelike, so pripravile že drugo razstavo letos. Prva je bila ob materinskem dnevu, druga pa ob občinskem prazniku. V turistični poslovalnici so dale na ogled najlepše, kar so izdelale, poleg njih pa je razstavljalo tudi nekaj zunanjih razstavljalcev. D. Ž.

Foto: Tina Dokl

LJUBLJANA

Zbirali pooblastila za skupščino Vzajemne

V ponedeljek, 26. julija, bo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani skupščina Vzajemne zdravstvene zavarovalnice, na kateri bodo člani obravnavali letno poročilo za leto 2009 ter odločali o imenovanju nadzornega sveta in o spremembi statuta. Za bilančni dobiček, ki je ob koncu lanskega leta znašal nekaj več kot 6,4 milijona evrov, je predlagano, da bi ostal nerazporejen in da bi ga prenesli v letošnje poslovno leto. Seznanili naj bi se s prejemi uprave in nadzornikov ter imenovali nov nadzorni svet, za kar so predlagani **Jelka Mlakar, Borut Miklavčič, Tomaž Banovec** in **Božidar Voljč**. Na skupščini bo v imenu upokojencev - članov Vzajemne aktivno sodelovala tudi Zveza društev upokojencev Slovenije, ki želi z imenovanjem svojih članov v nadzorni svet doseči nadzor nad porabo denarja zavarovancev. Pooblastila za zastopanje na skupščini je do včeraj, ponedeljka, zbiralo okrog petsto društev upokojencev, do petka so jih zbrali več kot sedemnajst tisoč in jih tudi že vložili v vložišče Vzajemne. Med šestnajstimi predlaganimi pooblaščenici je več kot 14 tisoč pooblastil dobila predsednica zveze Mateja Kožuh Novak. C. Z.

REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

Ljudska univerza
Jesenice

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

Jesenski čas bo ravno pravi, da se odločite za učenje!

V okviru Centra vseživljenjskega učenja Gorenjska vam

NA TOČKAH VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA

- KS Planina pod Golico
- KS Plavž
- Dom dr. Franceta Bergelja Jesenice
- Dom dr. Janka Benedika Radovljica
- Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Kranj
- OZARA Jesenice
- Društvo upokojencev Javornik-Koroška Bela
- Društvo upokojencev Bled
- SAVA, d. d., Kranj
- Društvo upokojencev Radovljica
- ŠENTGOR
- Ekonomska gimnazija in srednja šola Radovljica
- Društvo paraplegikov Gorenjske
- Dom starejših občanov Preddvor
- Društvo upokojencev Škofja Loka
- Dom Petra Uzarja Tržič
- Biotehniški center Naklo
- Freising Škofja loka
- RAGOR Jesenice
- Gospodarska zbornica Kranj

OMOGOČAMO BREZPLAČNE

- kreativne delavnice,
- računalniške delavnice,
- predavanja,
- jezikovno izobraževanje,
- delavnice za osebnostno rast,
- gradiva na portalu: <http://ucenje.cvzu-gorenjske.si>.

Od septembra dalje vas LJUDSKA UNIVERZA JESENICE, pri kateri deluje CENTER VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA, vabi v nove prostore na Delavsko ulico 1 na Jesenicah (stavba Rondo).

Projekt financirata Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo RS za šolstvo in šport. Projekt se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete "Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja" in prednostne usmeritve "Izboljševanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja."

Zanimivosti

Joži Košak

Različni slamnati izdelki

Domžalski slannik - znan je bil po svoji značilni obliki, sešit pa iz cikcakastih slamnatih kit.

Pri oblikovanju slannikov so si pomagali z različnimi modeli, ki so omogočali, da se je pokrivalo lepo prilagalo glavi.

Šivalni stroji, ki jih uporablja pri svojem delu, so stari 130 let.

Ko znaš, se s slamo lahko igraš

Joži Košak je ena zadnjih, ki še šiva nekdanje tako znane domžalske slannike. A danes ji preproste slannice, ki so jih spletene v pokrivala včasih nosili predvsem premožnejši, povzročajo nemalo težav - kakovostne ržene ali pšenične slame se namreč ne da več dobiti.

JASNA PALADIN

Slannikarstvo - obrt, ki je zaznamovala Domžale in širšo okolico, je danes le še del zgodovine, saj na dejavnost večinoma spominjajo le še klasi v domžalskem grbu in visok dimnik, ostanek nekdanje znane Lad-stätterjeve slannikarske tovarne, na parkirišču današnjega trgovskega centra - ter nekateri redki posamezniki, ki drobne slannice še znajo spretno vrteti med prsti in nato šivati v pokrivala in druge izdelke. Med njimi je tudi Joži Košak iz Domžal.

Da sta pšenična in ržena slama uporabni tudi za izdelovanje prestižnih slannikov, so kmetje iz okolice Domžal, Mengša, Kamnika in Črnega grabna spoznali že konec 18. stoletja, dejavnost, ki naj bi se po nekaterih ustnih virih začela v vasi Ihan, pa se je zelo hitro razvila v eno najmočnejših obrti in kasneje industrij ob koncu 19. stoletja pri nas. Slamo so v kite v praktično vsaki hiši na tem območju pletli vsi - otroci, ženske, moški, mlajši in starejši, da pa so bili slanniki zares dobre kakovosti, je bilo treba poskrbeti že s pripravo slame. Ta je morala biti posebno gladka, dolga in bela, zato so jo sejali, želi in sušili posebej in zelo previdno, da je niso poškodovali. Do jeseni, ko se je začel čas za pletenje, so slamo posušili in jo

skrbno ločili na debele in bolj tanke ter gladke in hrpave slannice. Tiste, nekoliko slabše kakovosti, so prebarvali z rdečo, modro ali črno barvo, najbolj pa so bili cenjeni slanniki iz čim bolj svetle in gladke slame, zato so slamo tudi belili ali v velikih posodah z žerjavico in žveplnim prahom tudi žveplali. Kot je mogoče razbrati iz številnih zgodovinskih virov, ki jih je zbral tudi pokojni domžalski kronist Stane Stražar, so se kmetje od jeseni, ko se je glavno delo na poljih končalo, vse do pomladi ob zabavnih in družabnih večerih, polnih različnih zgodb in pesmi, posvečali pletenju kit.

Izpod spretnih rok so iz slamic nastajale kite najrazličnejših vzorcev - več kot sto so jih poznali! Kite, ki so jih v gladke ali cik-cak vzorce pletli iz štirih, petih, sedmih, devetih, šestnajstih ali celo enainvajsetih slamic, so navijali na lesene deščice, dolge 48 cm, ki so jih imenovali komolci. Ena kita, ki so jo takšni kmetje prodali naprej v slannikarske tovarne, je bila dolga 25 metrov, za kar pa je bilo treba slamo zasukati kar 25-tisočkrat! Kite so od kmetov odkupili obrtniki in tovarnarji in iz njih sešili in na posebnih modelih oblikovali slannike, ki jih je bogata gospoda ob koncu 19. stoletja nosila po vsej Evropi in tudi v Ameriki. Več kot milijon so jih v zlatem obdobju izdelali na leto, dobiček

pa je v te kraje privabil več posameznikov, Slovencev, zlasti pa Tirolcev, ki so postavili nekaj mogočnih tovarnih in obrtnih delavnic. Te so bile temelj razvoja tega območja in domačini še danes radi povedo, da so Domžale iz vasi v le nekaj desetletjih v eno bolj razvitih občin v Sloveniji zrasle prav na slannikih.

S slamo se je v zgodnjem otroštvu srečala tudi Joži Košak, ki je bila rojena v Prelogu pri Ihanu v družini s šestimi otroki. Kite je pletla mama, Joži pa jih je že kot mlado dekle začela voziti v Univerzale, kjer so jih odkupovali in šivali v slannike. V tovarni se je nato zaposlila tudi sama. "Celo življenje že delam s slamo," smeje začne **Joži Košak**, ki je bila v Univerzalu zaposlena vse do upokojitve. "Slannikov se je pri nas v Univerzalu takrat naučilo šivati veliko ljudi, a bolj malo jih to spretnost danes prikazuje drugim, predvsem pa je problem v materialu in strojih. Šivalni stroji, ki jih uporabljam tudi sama, so stari že 130 let; ko se bodo uničili, verjetno ne bo več mogla šivati. Oprema iz stare tovarne se je, kar je niso odkupili posamezniki, namreč uničila. Problem pa je tudi s slamo. Pšenične ni več, zato tudi sama šivam slannike iz riževih slannatih kit, uvoženih iz Kitajske, ki so še najbolj podobne rženim in pšeničnim, iz katerih so šivali včasih."

Ohranjanju slannikarske obrti se je povsem posvetila po upokojitvi, ko se je skupaj z drugimi članicami domžalskega društva narodnih noš z veseljem začela udeleževati različnih sejmov in drugih prireditev, kjer vsem, ki jih zanima, prikazuje, kako se pletejo kite in šivajo slanniki. "Tri mesece na leto je povpraševanje zelo veliko, ko pa se končajo sejmji in vročina popusti, na slannike misli le malokdo. Zadnja leta sicer veliko šivam tudi za različne skupine - folkloriste in godbenike, pa tudi moji domači slannike nosijo z veseljem," pove in v svoji delavnici, polni najrazličnejših kit, slame, slannatih izdelkov in različnega orodja, pokaže t. i. domžalski slannik, pokrivalo značilne oblike, ki je mesto Domžale poneslo v svet. "Ko se enkrat naučiš pletiti kite in šivati izdelke iz njih, se s slamo lahko dobesedno igraš. Sama šivam slannike in pletem cekarje za narodne noše, izdelujem pa tudi različne podstavke, šatulje, novoletne okraske, košarice za pirhe in mnogo drugega - vse iz pletene slamnate kite," še pove Joži Košak in doda, da kljub trpežnosti slama ni večna. Zaradi sonca se vlakna hitreje zdobijo, veliko nevarnost pa slannatim izdelkom predstavljajo tudi naldležni molji, a sama je našla rešitev za to. Uspešno jih preganja s preprostimi, a učinkovitimi svežimi orehovimi vejami.

Joži Košak izdelke iz slame izdeluje že vse svoje življenje in je ena zadnjih, ki še ohranja tradicijo nekdanje tako razvite slannikarske obrti na Domžalskem.

Zanimivosti

Nekdanji kolesar uživa kot pastir

Nekdanji odlični kolesar, 62-letni Jože Valenčič iz Kranja, je šest let pasel živino na Mali Poljani, letos pa kot pastir uživa na tržiški planini Konjščica, kjer v prostem času tudi slika. V petek smo ga obiskali na planini.

CVETO ZAPLOTNIK

Kako se je danes začel vaš pastirski dan? "Ob pol šestih sem vstal, potlej sem iz kurišča "šporgeta" pospravil pepel, zakuril, okoli šeste ure sem začel molžo, ki je trajala približno pol ure. V začetku pašne sezone sem molzel tri krave, zdaj samo še dve. Mleka je približno deset, enajst litrov, postavim ga, da se skisa, naredim skuto ali ga komu natočim v steklenico, da ga odnese domov."

In kaj vas še čaka danes? "Ker zaradi pomanjkanja padavin in vročine že zmanjkuje vode po bajerjih, jo moram natočiti v korita, čakajo pa me tudi popravila poškodovane električne ograje. Ne vem, kdo jo je poškodoval - živina ali divjad."

Koliko je na planini živine? "Pasem osemindvajset krav od desetih kmetov iz Loma pod Storžičem, Grahovš, Sebenj in Tržiča."

Planina Konjšca pa brez konja ... "Zdaj ni nobenega, verjetno so jih pasli včasih, ko so na vsaki kmetiji imeli še konja."

Med pastirji niste novinec ... "Pasem že sedmo leto, prej sem bil šest let na Mali Poljani. No, tam sem imel "sedež", živina se je pasla tudi na Veliki Poljani in na Javorniku pod Storžičem. S Poljane sem odšel tudi zato, ker sem si že zaželel spremembe."

V službi ste vozili tudi direktorje kranjske Save, zdaj ste pastir. Razlika je očitna ... "Že ko sem bil brezposeln, na čakanju, nisem imel kaj početi in sem se odločil, da grem past živino. To nadaljujem tudi po upokojitvi pred štirimi leti. Pasel bom vse dotlej, dokler bom kondicijsko toliko močan, da bom z lahkoto hodil naokrog za živino. Razlog za pastirski "poklic" je tudi skromna pokojnina, zdaj je imam 515 evrov. S tolikšnim zneskom težko pokrijem stroške stanovanja in vsega, kar je prinesla modernizacija - televizijo, računalnik, avto, telefon ..."

Je pastirska plača boljša? "Ali moram povedati po pravici?! Tisoč dvesto evrov za

Jože se je izučil za krojača. Ko je v Savi končal kolesarsko kariero, se je prekvalificiral v gumarja, nato je dvanajst let vozil direktorje Save, upokojil se je kot meroslovec, zdaj je že sedmo leto pastir.

tri mesece, nekaj zaslužim še s prodajo na planini."

Uživete na planini? "Če bi rekel, da ne uživam, bi se zlagal. Na planino prihajajo prijetni ljudje, tukaj je tudi mir. Malo bolj zoprno je le v času nevihte, letos sem že doživel točo."

Ko vas poslušam, se mi zdi, da po rodu niste Gorenjec ... "Izhajam iz notranjsko kraške regije, iz Pivke. Že kot otrok sem doma na kmetiji pasel krave in zdaj, ko sem star, jih spet ..."

Kje ste se naučili ravnanja z živino? "Zgodilo se je, da je oče prišel od nedeljske maše domov šele pozno zvečer in smo otroci morali pomagati mami v hlevu, tako sem se naučil tudi molže. Na roke smo molzli od šest do osem krav."

Na planini pripravljate tudi odlične pastirski čaj, kuhate ajdove žgance ... "V čaju je pet gorskih rastlin, med njimi materina dušica, ki mu daje izrazit vonj. Drugih sestavin ne smem povedati, ker bodo potlej vsi hoteli pripravljati takšen čaj. Zanimiva je zgodba z ajdovimi žganci. Ko je kolega videl, da jih ne znam skuhati, je naslednjič prinesel na planino ajdovo moko in ocvirke in me naučil. Hitro sem ugotovil, da jih je celo bolj preprosto pripraviti kot srbski pasulj."

Vidim, da imate na planini tudi slikarsko stojalo. Slikate, tako kot ste na Mali Poljani?

"Tudi. Slikam lahko le tedaj, ko nimam dela z živino in ni obiskovalcev. Doslej sem naredil dve sliki, obe so mi obiskovalci "odnesli" še sveži. Najraje upodabljam pokrajino in tihožitje, zelo rad imam impresionizem, najbolj pri srcu mi je Claude Monet. Malo Poljano sem upodobil v šestnajstih različicah, delal sem jih po naročilu, tudi za kmete, za katere sem pasel. Vsako leto sem na planini organiziral slikarsko kolonijo, slike smo potlej tudi razstavili na procelju kočice."

Ste slikarsko žilico odkrili šele na planini? "V risanju sem bil vedno dober. Še ko sem hodil v osnovno šolo, so mojo sliko izbrali za razstavo Unicefa. Takrat so mi rekli, da bo natisnjena na razglednici, a je potlej nisem več videl. Slikarstvo me je tako navduševalo, da sem celo razmišljal o študiju na likovni akademiji, a me starši v tem niso podpirali, saj so nekdanji slikarji na kmetih veljali za malo čudne. Obiskal sem le nekaj slikarskih tečajev."

Ljudje vas poznajo kot nekdanjega športnika, odličnega kolesarja. Kakšni spomini vas vežejo na kolesarski šport? "Mešani! Pri nas takrat v kolesarstvu ni bilo zaslužka, med profesionalce, za kar sem imel tri ponudbe iz Italije, pa me v času socializma zaradi zaščite amaterizma niso pustili. To je velika razlika z današnjimi časi, ko najboljši slovenski kolesarji profesionalci kar dobro zaslužijo."

Tudi kolesarsko pot ste precej nasilno prekinili ...

"Kar bom povedal, ni nobena skrivnost, to je bilo v medijih, tudi v Gorenjskem glasu, že objavljeno. Ko je bilo v Kranju 1977. leta državno prvenstvo, naj bi vsi v ekipi Save delali za Bojana Ropreta, a na koncu je zmagal klubski kolega Mirko Rakuš. Trener nas je potlej ozmerjal in to me je tako razjezilo, da sem kolo postavil v kot."

Ljubiteljsko, kot rekreativec, verjetno nanj še sedete? "Kolesarim redno. Do začetka pašne sezone sem prevozil dva tisoč kilometrov, na dan včasih tudi več kot sto kilometrov. Zdaj, ko sem na planini, kondicijo vzdržujem le s hojo s Spodnje na Zgornjo Konjščico in nazaj."

So v tistih časih, ko ste prekinili kolesarsko pot, nastali tudi družbeno kritični kolesarski soneti?

"Ja, kako pa veste zanje?! Napisal sem jih po končani karieri, nekaj je bilo že objavljenih, nekaj sem jih dal tudi na spletni portal pesem.si. Pripravljal sem se že na izdajo pesniške zbirke, znani tržiški literarni zgodovinar, kritik in prevajalec Tone Pretnar mi je celo obljubil spremno besedo, a je žal prekmalu umrl in pesmi so ostale v predalu."

Bodo tam tudi ostale? "Verjetno. Pesmi vsebinsko niso več aktualne, odtelet so se razmere v družbi in v kolesarstvu močno spremenile."

Jože med "svojo" živino na planini Konjščica

Jože Valenčič, eden od treh bratov Valenčič, ki so kolesarili, je od 1967. do 1973. leta tekmoval za ljubljanski Rog, nato pa do 1977. leta za kranjsko Savo. V obdobju, ko je bil član jugoslovanske reprezentance, je nastopil na vseh največjih dirkah na svetu: na olimpijskih igrah v Münchnu (51. mesto med posamezniki in 19. med ekipami v cestni dirki), na treh svetovnih prvenstvih (v Angliji mu je padec tik pred ciljem preprečil visoko uvrstitev), na dveh mediteranskih igrah (tretji ekipno v Izmirju), na štirih balkanskih prvenstvih (dve zlati in dve bronasti kolajni v ekipni vožnji), na dveh Dirkah miru, ki je takrat veljala za največjo etapno amatersko dirko na svetu, na osmih Dirkah po Jugoslaviji, na sedmih dirkah Alpe - Adria ... Osvojil je več naslovov posamičnega in ekipnega državnega prvaka.

Ko nima obveznosti z živino in ni obiskovalcev, Jože tudi slika, največkrat motive planine.

Spretno se suče za štedilnikom pastirske kočice, skuhati zna tudi ajdove žgance.

Osebnosti

Albina Seršen: "Z otroki in za otroke delam že vse življenje."

Na starost lepo živim!

"Počnem, kar me veseli in vsakodnevno bogati, imam stik s soljudmi, skušam živeti s krajem ... In noben moj dan se ne začne brez zajtrka in porcije - križank," pravi Albina Seršen z Jesenic, neutrudna predsednica Zveze društev prijateljev mladine Jesenice.

URŠA PETERNEL

Danes sem že navsezgodaj pospremila s k u p i n o otrok iz Žirovnice na avtobus v naše letovišče Pinea pri Novigradu," pogovor začne **Albina Seršen** z Jesenic, neutrudna predsednica Zveze društev prijateljev mladine Jesenice. Društvo z neznansko vnemo vodi že štirinajst let in svoje vsakodnevno delo imenuje kar "avtocesta v vse štiri smeri ...". Z otroki dela že vse svoje življenje. Zanimivo, rojena je bila prav v - šoli, v izseljeništvu, pred 67 leti v vojnem Dresdnu. In kot bi ji bila šola s tem položena že v zibko, je tudi vse svoje poklicno življenje preživela v šoli: kot učiteljica in

nazadnje ravnateljica Osnovne šole Prežihovega Voranca Jesenice. "Vse življenje delam z otroki in za otroke," pravi, zato se tudi po upokojitvi ni ustavila. Pred štirinajstimi leti je prevzela vodenje Zveze društev prijateljev mladine Jesenice, katerega glavna dejavnost je upravljanje letovišča Pinea pri Novigradu, v katerem vsako leto omogočijo brezskrbne morske počitnice kar devetsto otrokom iz socialno ogroženih družin. Seršenova že v predsezoni v Novigradu preživi večino vikendov, da letovišče uredijo in pripravijo ("Tam delam, fizično!"), prek poletja pa se v Novigrad zapelje enkrat do dvakrat na mesec. Brez izjeme pa vsako skupino otrok pospremi tudi na avtobus, ko odhajajo na mor-

je! A to ni njeno edino delo z otroki: je tudi koordinatorica za otroški parlament in projekt Evropa v šoli. Da ji upokojenski dnevi ne bi minevali prepočasi, pa si je predlani na glavo "nakopala" tudi delo za upokojence. Tako enkrat mesečno pod okriljem Društva upokojencev Jesenice vodi odlično obiskane družabne večere, na katerih gosti zanimive jeseniške družine in posameznike, iz katerih skuša v klepetu "izvleči" čim več zanimivih življenjskih utrinjkov. Za nameček je že 24 let tudi pooblaščenka za sklepanje zakonskih zvez. "To pa sploh rada počnem!" pravi, zlasti odkar poroke potekajo na različnih krajih, nazadnje je bila denimo navzoča na poroki sredi planinskega travnika s pogledom

na Tamar, pri Psnaku v Radovni ...

Sogovornica je že vrsto let tudi porotnica na sodišču, dejavna je v krajevni skupnosti in v svetu šole, ob vsem tem pa najde čas tudi za gledališki in glasbeni abonma na Jesenicah ter za obisk vsaj štirih predstav Festivala Ljubljana, kamor jo mahneta s kolegico. Poleg tega pa je tudi ponosna babica šestim (kmalu sedmim) vnukom, in ko se je upokojila, je bila njena prva naloga, da je bila na voljo otrokom kot varuška ... In ko se, vselej optimistična in vedra, ozre na svoje življenje, pove: "Mislim, da lepo živim. S pokojnino razpolagam sama, imam stanovanje v stolpnici, prijetne sosede, počutim se varno ... Jaz sem zadovoljen človek!"

Janka Jerman si je taborniško rutico nadela tudi te dni, ko spet - kot že 35 let doslej - tabori v Bohinju.

Janka ne uživa le ob tabornem ognju, temveč tudi v pisanju pesmi, saj v Društvu za izobraževanje v tretjem življenjskem obdobju Lipa Domžale vodi literarno delavnico, izdala pa je tudi že štiri pesniške zbirke - o potovanjih, dolgih sprehodih, teku, kolesarjenju in obiskovanju slovenskih gora.

Tabornica že od mladih nog

"Taborništvo je način življenja," pravi Janka Jerman, ki ravno te dni - kot že več kot 35 let doslej - preživlja pod šotorom na taboru ob Bohinjskem jezeru.

JASNA PALADIN

Janka Jerman si je tabornica želela postati že kot majhna deklica, ko je s starši živela še v Domžalah, a otroška želja se ji je izpolnila šele nekaj let kasneje.

Ko se je poročila v Radomlje in kot učiteljica razrednega pouka poučevala na tamkajšnji osnovni šoli, sta jo v taborniški svet potegnili kar njena sinova sama, takrat stara deset in dvanajst let. "Želela sta si postati tabornika, pa na šoli ni bilo nikogar, ki bi to hotel prevzeti. Seveda pa sem se jaz naloge lotila z velikim veseljem. Najprej smo se pridružili domžalskim tabornikom, nekaj let kasneje pa smo ustanovili svoj Rodmlinskih kamnov," se začne govoriti o taborništvu v Radomljah spominja **Janka Jerman**, 67-letna upokoje-

na učiteljica, ki je tovrstnemu načinu življenja skupaj s svojim možem Petrom predana že 35 let. Ne mine leto, da ne bi vsaj teden dni preživela na taboru pod šotorom in ob tabornem ognju, tudi zadnjih dvanajst let, ko že uživa v pokoju. Še prej pa sta z možem vodila otroške taborne in prav **Janka** je zaslužna za nič koliko predanih radomeljskih tabornikov vseh generacij, ki jih je vzgajala s svojim lastnim čutom ljubezni do narave.

"Z možem sva vsa ta leta vodila taborne tudi za sto otrok in še danes si večkrat rečem, da sem zares morala imeti angela varuha, da se nam nikoli ni nič naredilo. Taborništvo samo na sebi je namreč zelo široka dejavnost - zajema na primer tudi nočne pohode in bivakiranje zunaj tabora, in ko so mi otroci nekako s ponosom pripovedovali, kakšne neumnosti vse so počeli,

me je večkrat spreletaval srh. Lahko bi se zgodilo marsikaj. In starejši ko je človek, več nevarnosti za otroke vidi, zato sem to odgovorno delo pred leti prepustila mlajšim," a taborništvu se še zdaleč ni odpovedala. Prav nasprotno. Leto brez tabornikov, brez tabora v Bohinju, zanjo ni pravo. Zadnja leta se z možem udeležuje poletnih taborov v Gozdni šoli v Bohinju, kjer se okoli tabornega ognja posedejo vse generacije. V smehu pove, da ji še sovrstniki večkrat rečejo, kdaj namerava odrasti in zakaj rine med klope in kače, a taborništvo ima poseben čar, je način življenja in ni povezano z leti.

"Vsi starejši taborniki so taborniki že od malih nog. To je poseben način življenja. Vse je odvisno od tega, kaj si človek želi? Čar vsega je v naravi. In življenje tabornikov je nekaj posebnega - delujemo kot ena velika dru-

žina in to se z leti ni prav nič spremenilo. Naš tabor je danes sicer opremljen z zidano kuhinjo, jedilnico in stranišči, a šotor s trdo blazino za spanje si z možem v le nekaj minutah spremeniva v svoje stanovanje in pod šotorom še danes spim odlično," pravi **Janka Jerman** in doda, da se ji po vseh teh letih še vedno zdijo najlepší večerni trenutki ob tabornem ognju, s kitaro in prepevanjem pesmi.

"Za nobeno stvar v življenju ni nikoli prepozno," odgovarja **Janka** vsem tistim, ki na taborjenju še niso bili, pa si želijo počitnikovanje v hotelih zamenjati za doživetja ob tabornem ognju. "Ko človek hodi v službo in skrbi za svoje otroke in družino, mu v sebi navadno ne uspe najti tistih skritih stvari, ki si jih zares želimo. Ko pa pride čas za razmišljanje in življenje, ki je v tebi, marsikdo najde svojo skrito naravo."

Upokojenci

Vročina nevarna starejšim

Poleti radi vidimo, da nas greje sonce, prehudo vročino pa težko prenašamo. To še posebej velja za nekatere skupine ljudi, zlasti otroke, starejše in bolnike.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Medicinska sestra **Bernarda Lukančič** iz Žirov, ki veliko dela s člani Društva diabetikov Škofja Loka, je zanje pripravila vrsto pojasnil in nasvetov, kako se varovati najhujše vročine.

"Kronični bolniki in starejše osebe lahko čutijo posledice toplotnega udara, ki pa jih s pravnim ravnanjem lahko ublažimo ali celo preprečimo," meni medicinska sestra. Najsi bodo vzroki notra-

parku ... Prostore zračimo zjutraj in zvečer pred spanjem. Zdravi ljudje naj zaužijejo dnevno dva do tri litre tekočine, kar pa ne drži za srčno-žilne bolnike, ker bi preveč obremenili srce, zato se naj posvetujejo z zdravnikom, ki bo svetoval, kako prilagoditi drugo terapijo. Oblačila naj bodo lahka, ohlapna, zračna, iz naravnih materialov, obvezno nosimo zaščitno pokrivalo. Hrana naj bo lahka, manj kalorična, manjši obroki večkrat na dan. Posebej so priporočljivi sveže sadje in zelenjava. Manj kalorična hrana bo povzročila manj izgorevanja kalorij, s

"Izogibajmo se gibanju na prostem med 10. in 17. uro, torej naj se starejši ljudje, bolniki, otroci zadržujejo doma v prezračjenih prostorih, na senčni strani vrta, v parku ..."

nji ali zunanji, možgani skušajo ohladiti pregreto telo s potenjem in močnejšo prekrvavitvijo kože, da telo začne oddajati več toplote. Kadar pa to ni zadosti, se telo začne pregrevati. Lukančičeva opisuje ta stanja od začetnih simptomov prek vročinske sinkope in vročinske izčrpanosti so vročinskega kolapsa. Kako lahko pomagamo?

"V vseh primerih poizkušamo preprečiti nadaljnje segrevanje telesa: človeka namestimo v senčen, hladen, zračen prostor. V primeru vročinske kapi je nujna čim prejšnja medicinska pomoč. Med čakanjem ga slečemo, močimo z mlačno vodo, na mesta velikih žil (dimlje, pod pazduho) namestimo hladne obkladke. Pri manj hudi obliki pregretja je telo samo sposobno znižati temperaturo, pomagamo z namestitvijo v hladen prostor, odžeganjem s hladnimi pijačami, vodo, čajem. Poleg vode nadomeščamo tudi izgubljeno sol, tako da v liter vode damo osem žličk sladkorja in žličko soli, okus lahko izboljšamo z dodatkom limoninega ali oranžnega soka. Bolnikom z motnjami zavesti grozi zaдушitev s hrano ali pijačo, zato jim ne dajemo ničesar v usta, potrebna je zdravniška pomoč v obliki infuzije," navaja Lukančičeva.

Kako pa delujemo preventivno?

"Izogibajmo se gibanju na prostem med 10. in 17. uro, torej naj se starejši ljudje, bolniki, otroci zadržujejo doma v prezračjenih prostorih, na senčni strani vrta, v

tem se manj ogrevamo. Tople jedi zaužijemo zjutraj in zvečer. Osvežijo jogurti, skuta, mlačen čaj, nesladkan kompot, paradižnik, paprika, zelena solata, kumarice, lubenica, breskve, borovnice ... Izogibajte se alkoholnim pijačam in kofeinskimi napitkom, ki še dodatno širijo žile na periferiji in povečujejo izhlapevanje tekočine iz telesa, kar ima za posledico dehidracijo za daljši čas. Delujejo kot diuretik. Klimatske naprave, ki so v vročini dobrodošle, uporabljamo preudarno. Notranja temperatura naj ne bo nižja za več kot pet stopinj Celzija od zunanje. Priporočljivo je ohladiti prostor, medtem ko nas ni v njem. Razgret avtomobil dobro prezračimo in ohladimo že pred vožnjo, klima naj med vožnjo raje ne deluje, parkirajmo v garažnih hišah, kjer se vozilo ne segreje."

Pijmo torej čim več tekočine, na kar je treba starejši ljudi, dementne, bolnike nasploh, večkrat spomniti. Pri ležečih naj bo posteljnina lahka, zračna, mehka, večkrat preverjamo, ali jim je prevroče, osvežimo jih z mlačno vodo ali osvežilnimi robčki. V svoji bližnji okolici pa posvetimo večjo pozornost tudi osebam, ki živijo same ali so osamljene, in preverimo, ali imajo v vročih dneh kakšne zdravstvene težave, in poizkušajmo najti zanje rešitve," so le nekateri od nasvetov, ki jih medicinska sestra Bernarda priporoča starejšim in bolnikom v poletni vročini.

Na tenis tudi po sedemdesetem

Pri kranjskem društvu upokojencev imajo precej številno teniško sekcijo, ki jo zadnjih deset let vodi Miro Stegnar, poleg rekreacije pa tenisačem veliko pomeni druženje, zato v svoje vrste vabijo tudi nove člane.

VILMA STANOVNIK

Pri Društvu upokojencev Kranj je kar nekaj različnih sekcij, ena tistih, ki ima že dolgoletno tradicijo, pa je teniška sekcija. Zadnjih deset let je njen predsednik **Miro Stegnar** iz Zgornjih Bitenj. "Trenutno nas redno igra in tekmuje okoli petintrideset, nekateri so stari tudi že blizu osemdeset let. Tako smo morali letos na regijskem prvenstvu v moški konkurenci uvesti novo kategorijo: nad 75 let," pravi Miro Stegnar. Upokojenci namreč še vedno radi tudi tekmujejo, nastopajo pa tako na društvenih kot na regijskih tekmah. "Državnih tekmovanj sicer nimamo, redno pa tekmujemo na gorenjskem regijskem prvenstvu. Poleg tega je za nas vsako leto prav poseben dogodek dvoboj s tržiškimi tenisači, ki so med močnejšimi ekipami na Gorenjskem, zato je ta tekma navadno najbolj "prestizna". Eno leto tekmovanje pripravimo mi v Kranju, naslednje leto pa se nato srečamo v Trziču. Prav tako redno se dobivamo na pikniku, ki je tisto leto, ko igramo v Kranju, v Trziču, kadar igramo v Trziču, pa ga pripravimo v Kranju," pravi Miro Stegnar, ki je zadovoljen z gostoljubnostjo na teniških igriščih Triglava v Kranju.

Teniški dvoboji med Kranjčani in Trzičani so vedno zanimivi in navadno do konca neodločeni.

"Poleti se zbiramo ob torkih dopoldne, prav tako igramo pozimi, vendar je takrat skupina malo manjša, saj je igranje pod streho nekaj dražje. Imamo korektne razmere za delo," dodaja Stegnar, ki je sicer zadovoljen z udeležbo na druženjih in tekmovanjih, čeprav v zadnjem času pogreša mlade upokojence. "Marsikdo, ki se upokoji, se kar težko vključi v našo družino, morda zato, ker se še nekako ne more privaditi, da je res upokojenec, nekateri se morda počutijo tudi predbre za igranje med upokojenci. Vendar tisti, ki smo v sekciji, radi sprejmemo nove člane, pripravljali smo celo šole tenisa, zato vabimo vse, ki si želijo gibanja in druženja, da se nam pridružijo."

Miro Stegnar je vodja teniške sekcije pri Društvu upokojencev Kranj.

Na igriščih smo ob torkih med 8. in 10. uro," tudi pravi Miro Stegnar, ki je pono-

sen, da je v njihovi sekciji tudi precej žensk, kar sicer na Gorenjskem ni pravilo.

OSKRBOVANA STANOVANJA NA JESENICAH

Varnost in udobje v tretjem življenjskem obdobju.

Informacije in prodaja:

DOM NEPREMIČNINE, Marjanca Stegnar, s. p.
Cesta Maršala Tita 1, 4270 Jesenice
Tel.: 059/013-059 (od 9. do 13. ure)
GSM: 040/262-284 (Marjana)
E-pošta: info@dom-nepremicnine.si

- Objekt z oskrbovanimi stanovanji je na sončni in mirni lokaciji v neposredni bližini Doma upokojencev dr. Franceta Bergelja, Splošne bolnišnice Jesenice in zdravstvenega centra. V bližini je tudi avtobusna postaja in nakupovalno središče. Turistični destinaciji Bled in Kranjska Gora sta oddaljeni le 20 minut vožnje z avtom.

- Stanovanja so arhitekturno in funkcionalno prilagojena starejšim in gibalno oviranim osebam. Vsako stanovanje ima ložo oz. delno zaprt balkon. Parkirna mesta so zagotovljena v kletni garaži objekta in ob objektu. Prostorno dvigalo deluje v vseh etažah objekta, v primeru izpada elektrike ga poganja dizelski agregat. Posebno kakovost bivanja bodočim stanovalcem omogoča tudi opremljen družabni prostor s kuhinjo, sanitarijami in teraso.

- Starejši populaciji je po posebnem dogovoru omogočeno naročanje storitev pomoči na domu (stalne ali občasne), ki obsega: gospodinjsko pomoč (hrana, pranje, likanje ...), pomoč pri vzdrževanju osebne higijene in pomoč pri ohranjanju socialnih stikov.

- Dodatno varnost stanovalcem zagotavlja poseben telefon, ki z dotikom na rdeči gumb omogoči vzpostavitev zveze s svojci in prijatelji ali centrom za pomoč na domu.

- Oskrbovana stanovanja s kakovostno gradnjo in dobro izolacijo zagotavljajo nizke stroške ogrevanja.

ONIKSINVEST d.d.

Zgodbe

Sorodniki in sosede so Aniki ob jubileju pripravili veselo praznovanje in jo presenetili tudi s torto.

Na domačem vrtu v Besnici so mladi sorodniki z glasbo poskrbeli, da je bilo praznovanje še bolj veselo.

"Pri nas tu v soseščini je navada, da pogosto praznujemo skupaj in odločili smo se, da tudi Anikin jubilej proslavimo vsi, ki ta čas nismo na dopustu."

Aniki so pripravili praznovanje

Ano Obreza v Besnici vsi poznajo kot Mlinarjevo Aniko, ki je pred desetimi leti po padcu z drevesa ostala priklenjena na voziček. Ko ji je umrl še mož, bi bilo brez pomoči sosedov težko, a ti radi zahajajo k njej, minulo soboto pa so ji ob osemdesetem rojstnem dnevu pomagali pripraviti tudi zabavo na domačem vrtu.

VILMA STANOVNIK

Vse najboljše za te, vse najboljše, draga Anika," so ob rojstnodnevni torti s številko 80 zapeli mladi sosede in čestitali Ani Obreza za lep življenjski jubilej, ki ga je pričakala minulo nedeljo, 18. julija. Anika je z rosnimi očmi sprejemala čestitke tako najmlajših kot vseh drugih sosedov in sorodnikov, ki so se v vročem sobotnem popoldnevu zbrali na njenem vrtu in ji s skupnimi močmi pripravili prav pristočno praznovanje. Nikakor ni manjkalo drugih sladkic in okusnega bograča, za prijetno vzdušje pa so z glasbo poskrbeli mladi sorodniki, ki so urezali nekaj poskočnih. "Zdelo se mi je dobro, ko sem izvedela, da bomo skupaj praznovali, saj se sosede tukaj v tem delu Besnice med seboj že leta družimo, pomagamo si po svojih močeh. Zame je ta pomoč še kako dobrodošla, saj sem

pred desetimi leti pri obrezovanju drevja padla in ostala na vozičku. Tri leta kasneje mi je umrl še mož in v hiši sem ostala sama. Vendar pa imam res dobre sosede, ki mi pomagajo pri delu v hiši in okolici. Zelo hvaležna sem tudi za pomoč na domu, saj me dvakrat dnevno obiskujejo iz kranjskega doma upokojencev," je povedala Anika, ki je bila zaposlena v Iskri, a je upokojenka že 25 let. Poročena je bila dvakrat, saj je prvi mož Franci umrl že po 14 letih, drugi pa je bila vdova pred sedmimi leti, ko je izgubila še drugega moža Ludvika.

"Cela družina je iz Besnice, po domače se reče pri Mlinarju. Tudi Anika je dolga leta mlela doma v mlinu, veliko je "furala", saj imamo tudi žago. Poprijela se je vseh del, tudi bolj moških, saj sem bil od petih otrok le jaz fant, drugo pa so bila dekleta. Najstarejša sestra Kristina je pred tremi leti umrla, Neža, Minka, Anika in jaz pa vsi živimo v Besnici, vsak sicer na svojem kon-

Anika je s solzami v očeh sprejemala številne čestitke tako najmlajših kot starejših sosedov.

cu," je povedal brat Slavko Udir, najmlajša od sestra, Neža Janc pa je dodala: "Tukaj v Pešnici ima Anika res dobre sosede. V največjo pomoč ji je sosed Milan, ki skrbi za njen vrt, kida sneg, postori vse, kar je potrebno. Ker z vozičkom sama ne more po stopnicah, ji je eden od sosedov naredil tudi priročno dvigalo na verandi, tako da lahko sama opravi večino domačih opravil."

"Vsaj enkrat na dan pridem pogledat k sosedi, tudi žena Danica jo redno obiskuje. Na obiske hodijo tudi drugi. Pri nas tu v soseščini je navada, da pogosto praznujemo skupaj in odločili smo se, da tudi Anikin jubilej proslavimo vsi, ki ta čas nismo na dopustu," je povedal bližnji sosed Milan Fajfar, ki je skupaj z okoli petdesetimi sosedi ter sorodniki poskrbel, da je imela Anika res lepo praznovanje.

Magda in Franc Korošec s Kokrice

Na zlato poroko sta se, tako kot prvič, peljala s hroščem.

Spet sta se peljala s hroščem

Tako kot na poroko pred petdesetimi leti sta se Magda in Franc Korošec prejšnjo soboto na zlato poroko peljala s hroščem, poročna slovesnost pa je bila tokrat v cerkvi sv. Lovrenca na Kokrici, kjer sta doma zadnjih štirideset let.

VILMA STANOVNIK

Ko sem jo prvič zasobil, sem z Dolenjskega prinesel najboljšo kuro, ki mi jo je dala mama, da bi lahko pripravili dobro poročno juho. Pa si je Magda premislila in kuro sem prodal. Toda mesec dni kasneje se je vendarle omeščala in tako sva se poročila 9. julija 1960," je prejšnji teden spomine obujal Franc Korošec, ki je iz Gabrovke pri Litiji, kjer je bil doma, leta 1958 prišel službeno v Kropo na elektro montažo, saj je po poklicu električar. Tudi Magda se še dobro spominja tistih dni,

predvsem pa prvega srečanja. "Doma sem iz Kroke in srečala sva se v domu v Kropi, kjer so bile nekakšne javne kopalnice, kjer so se delavci lahko umivali. Ko me je Franc nagovoril, sem za nasvet najprej vprašala starejšo sestro. Šele ko je sestra rekla, da zgleđa v redu fant, sem šla z njim na zmenek," pravi Magda, Franc pa malce nagajivo doda: "Ko dobiš pravo, se kar topiš, mislim, da sem hitro ugotovil, da sva za skupaj."

Po natanko petdesetih letih in enem dnevu je Franc Magdo prejšnjo soboto znova popeljal pred oltar. Tokrat v družbi vseh štirih otrok, najstarejše Karmen, Braneta, Igorja in Romana. "Naj-

mlajši sin Roman je kar 21 let mlajši od sestre Karmen, zanimivo pa je, da sva bili s hčerko skupaj noseči, ona pa je rodila pet tednov pred menoj," pravi Magda, ki je ponosna na pet vnukinj in tudi prvo pravnukinjo.

Od vseh otrok je pot najdlje zanesla Igorja, ki je študiral na igralski akademiji v Rusiji, sedaj pa živi v Los Angelesu. Tako je od doma že šestnajst let, vendar se vedno rad vrača domov, niti zlate poroke staršev ni zamudil. Vsi skupaj so očetu in mami pripravili kar nekaj presenečenj, med drugim sta se znova vozila s hroščem, podobnim kot na prvi poroki in kot ga je kasneje med delom v Nemčiji kupil Franc, da je

laže prihajal domov, kjer ga je čakala družina in je gradil dom, da sta se lahko z Magdo pred štiridesetimi leti preselila na Kokrico. "Doma na Dolenjskem smo živeli skromno, moja želja pa je bila, da nekaj ustvarim, da zgradim dom za družino. Seveda se je v petdesetih letih dogajalo marsikaj, imel sem tudi težave z zdravjem, toda sedaj se oba dobro počutiva, skupaj pleševa pri folklori v Naklem, začel sem se izpopolnjevati v igranju harmonike, skratka ni nama dolgčas," pravi 75-letni Franc, skupaj z Magdo pa razkrijeta tudi najbolj preprost recept za dolg zakon: "Treba je biti vztrajen, pa tudi potrpežljiv."

Plačilna disciplina na psu

Tako pravi glavni slovenski gradbenik Branko Selak in opozarja, da gradbeništvo močno vpliva na BDP: "Danes moramo po delo v tujino. Če nam uspe, bo šlo dobro tudi Sloveniji."

BOŠTJAN BOGATAJ

Kranj - "Trenutne razmere v gradbeništvo so katastrofalne. Plačilna disciplina je na psu, nihče več ne plačuje, kar izhaja iz pomanjkanja dela," pravi predsednik združenja slovenskih gradbenikov Branko Selak, ki je tudi predsednik upravnega odbora Marmor Hotavlje Holding. Slovensko gradbeništvo je od leta 2002 na leto raslo za 15 odstotkov in v letu 2008 doseglo skoraj osem odstotkov BDP. Vsi so se zaradi nepremičninskega buma začeli ukvarjati z gradbeništvom, ko pa se je nepremičninski trg ustavil, se je ustavilo tudi gradbenikom.

"Država je pozabila na vzrok visoke rasti BDP, posledice pa so danes zelo hude. Že pred dvema letoma sem povedal, da smo v krizi, vendar se za to ni zmenil nihče. Naša dejavnost je imela 92 tisoč zaposlenih, med njimi veliko tudi popoldne, danes le še 80 tisoč, pričakujem pa nadaljnji padec: dvajset tisoč zaposlenih," pravi Selak. Kriza slovenskega gradbeništva ne pojenja, lahko je še huje. Selak je kritičen: "V Nemčiji in Franciji so res najprej pomagali avtomobilski industriji, vendar so nato težke milijarde vložili v investicije. Kaj pa pri nas? Pogovarjamo se o tajkunih in odpuščamo."

Prvi mož gradbenikov prizna, da bi se gradbeništvo moralo prestrukturirati: "Doma ne bo dela za vse, obvezna je pot v tujino. Naj ob tem pohvalim prizadevanja Vlade in njihovih poti v tujino. S tem nam, na primer v Libiji, odpirajo nove možnosti. Za ves sektor bo dovolj že drobtinica, da se rešimo." Vlada in nova gospodarska

ministrica Darja Radič obljubljata podporo in prodor na tuje trge. "To je dobro, vendar gre le za prvi korak. V Libiji moramo sedaj odpreti veleposlaništvo, hkrati je treba pomagati NLB, da bo ta lahko pomagala gradbin- cem, ali pa naj se Vlada dogovori o pomoči z libijskimi bankami. Slovenija je majhna, slovenski gradbeniki smo majhni, zato se moramo prilagajati," pravi Branko Selak in predlaga še številne druge ukrepe, ki bi pomagali gradbin- cem.

"Gradbeništvo je motor razvoja, ko gre dobro nam, gre tudi državi. Pred leti smo delali ves čas, tudi ob koncih tedna, zato tudi veliko zaposlovali, tudi tujce. Danes je seveda drugače," pravi Selak. Tudi v drugih državah je težko, tudi drugod je počil nepremičninski balon, vendar ne povsod. "Z dobrim sodelovanjem politike in gospodarstva lahko pridobimo posle v Rusiji in arabskih državah, še največji problem pa so bančne garancije, krediti, tudi Slovenska izvozna družba bi nam morala slediti," pojasnjuje Selak in dodaja, da ob ali od gradbin- cev živi še približno petdeset tisoč delovnih mest (stavbno pohištvo, gospodinjski aparati, pohištvo, tekstilci ...).

Zaposlenost se je že zmanjšala za več kot deset odstotkov, najprej so se morali domov odpraviti tujci, predvsem iz držav nekdanje Jugoslavije. Tudi zato velikega šoka zaradi tega ni bilo. To so delavci, ki so navajeni delati vse dni po ves dan za nizke plače. Hkrati se prav pri njih kažejo kršenja delovne zakonodaje. "To je velik črni madež naše panoge. Tega na splošno do dveh let nazaj nismo poznali, nato pa

Branko Selak: "Z dobrim sodelovanjem politike in gospodarstva lahko pridobimo posle v Rusiji in arabskih državah, še največji problem pa so bančne garancije, krediti, tudi Slovenska izvozna družba bi nam morala slediti."

je prišla kriza in tudi sprememba zakonodaje. Vsi so spuščali cene, dajali velike popuste, nato pa prek kooperantov zahtevali enako. Ti so bili izkoriščani, sami pa so izkoriščali delavce. Čeprav razumem stisko manjših podjetij, pa si Slovenija tega ne sme privoščiti. Potrebne so sistemske rešitve, s katerimi bi odpravili vzroke in ne samo posledice, treba je zaščititi tako zaposlene kot tudi podizvajalce," o čudnih poslih nekaterih gradbenikov pravi Selak.

Kot predsednik upravnega odbora Marmor Hotavlje Holding je svoje glavne mo- že že pred dvema letoma začel pošiljati v tujino. "Mi

smo se odločili za tujino. Seveda je težko mladega sodelavca prepričati za delo v tujini, če je dela doma dovolj, danes pa je že drugače," pojasnjuje Branko Selak. Prej se je Marmor Hotavlje širil po nekdanji Jugoslaviji, ki pa je danes enako kot Slovenija v krizi. Dela imajo do konca leta sicer dovolj, nekateri projekti pa so se žal ustavili. Danes moramo biti zelo previdni, saj gre lahko nar- očno v stečaj ali pa nam enostavno ne plača, tako da v primeru, ko ocenimo, da nar- očnik ni finančno stabilen, posel celo zavr- nemo. V nasprotnem primeru bi lahko resno prizadelo tudi nas," še pravi Selak.

Davčno stopnjo določi občina

1. stran

V gorenjskih občinah je najvišja stopnja predlagana v občinah Moravče (0,091-odstotna), Gorenja vas-Poljane (0,071) in Žiri (0,071), najnižja pa v občinah Komenda (0,028), Tržič (0,030), Preddvor (0,032) in Mengeš (0,033). Za poslovne nepremičnine naj bi bila v letu 2011 stopnja petkrat višja kot za stanovanjske nepremičnine, za industrijske sedemkrat višja in za druge nepremičnine dvakrat višja.

čitve, namesto oprostite naj bi poiskali rešitev, s katero bi kmetijam, obdavčenim na osnovi katastrskega dohodka, ta davek priznali kot strošek.

Zavezanci za plačilo davka bodo vsi, ki bodo 1. januarja leta, za katero se davek odmerja, vpisani v registru nepremičnin kot lastniki nepremičnin. Če je nepremičnina v lasti države ali občine in ima v registru določenega upravljavca, bo zavezanec upravljavec. V primeru so- lastnine ali skupne lastnine

Predlagani zakon določa za zdaj le najnižjo stopnjo obdavčitve nepremičnin, vendar ni izključeno, da bo država določila tudi najvišjo, če se bo izkazalo, da občine z obdavčitvijo pretiravajo.

Obdavčene bodo vse nepremičnine na območju Slovenije, kot jih izkazuje register nepremičnin, v katerem so združeni podatki iz popisa, podatki iz javnih evidenc (zemljiški kataster, zemljiška knjiga, kataster stavb), ter podatki, ki jih dnevno pošiljajo lastniki nepremičnin. Za zdaj je predlagano, da bodo plačila davka oproščene le nepremičnine, ki so javno dobro državnega in lokalnega pomena (ceste, parki, kopališča ...), kulturni spomeniki, objekti za opravljanje verske dejavnosti in nepremičnine v lasti tujih držav in mednarodnih organizacij (konzulati, veleposlaništva). Kmetijskih zemljišč in drugih kmetijskih nepremičnin ne bodo oprostili obdav-

na nepremičnini bo zavezanec vsak solastnik ali skupni lastnik sorazmerno s svojim lastniškim deležem.

Lastniki nepremičnin bodo jeseni od geodetske uprave dobili oceno tržne vrednosti nepremičnin, ki bo odražala stanje nepremičninskega trga na dan 1. julij 2010, ter tudi informacije o vseh nadaljnjih postopkih. Osnova za obdavčitev bo 80 odstotkov posplošene tržne vrednosti, kot jo je geodetska uprava določila v okviru množičnega vrednotenja nepremičnin. Davčna uprava bo davek odmerila enkrat na leto do 31. maja, zavezanci pa naj bi ga plačali v treh obrokih oz. v dveh, če višina davka ne bo preseгла dvesto evrov.

Predlagane davčne stopnje za stanovanjske nepremičnine v gorenjskih občinah za leto 2011

Občina	Davčna stopnja (v %)
Bled	0,040
Bohinj	0,052
Cerklje	0,065
Domžale	0,041
Gorenja vas-Poljane	0,071
Gorje	0,049
Jesenice	0,064
Jezerko	0,038
Kamnik	0,046
Komenda	0,028
Kranj	0,040
Kranjska Gora	0,049
Lukovica	0,040
Medvode	0,049
Mengeš	0,033
Moravče	0,091
Naklo	0,064
Preddvor	0,032
Radovljica	0,051
Šenčur	0,039
Škofja Loka	0,054
Trzin	0,045
Tržič	0,030
Vodice	0,040
Železniki	0,054
Žiri	0,071
Žirovnica	0,033

Hitrejša poplačila terjatev

Prejšnji teden je začela veljati novela zakona o izvršbi in zavarovanju.

BOŠTJAN BOGATAJ

Kranj, Ljubljana - "Novela je del vladne izhodne strategije, s katero želimo zmanjšati plačilno nedisciplino, varovati interese gospodarstva in zmanjšati učinke krize," pravijo na pravosodnem ministru Aleša Zalarja. Osrednji cilj novele je omogočiti upnikom hitrejšo poplačilo terjatev z zagotovitvijo večje učinkovitosti iz-

vršbe s skrajšanjem in pomenostavitvijo izvršilnih postopkov. Z veljavno novelo je zaključen prvi korak reforme na področju izvršbe, Ministrstvo za pravosodje pa bo nadaljevalo prvotno načrtovane sistemske spremembe zakona.

"Prej je bila možnost poplačila upnika pred pravno- močnostjo določena le za izvršilne naslove, izdane v postopku v gospodarskih

sporih. Sedaj je poplačilo možno pred pravno- močnostjo sklepa pod pogojem, da upnik predloži za izvršbo priložni izvršilni naslov," novelo zakona pojasnjujejo na ministrstvu. Določen je poseben postopek izvršbe na podlagi priložene menice v gospodarskih zadevah, tako da ima upnik možnost doseči rubež sredstev pri organizaciji za plačilni promet in poplačilo iz teh sred-

stev še pred pravno- močnostjo sklepa o izvršbi.

Zaradi racionalizacije poslovanja in pospešitve izvršbe o pritožbi ne odloča več senat, temveč sodnik posameznik, senat pa le v težjih primerih. Hkrati novela določa prenos pristojnosti za manj zahtevna opravila na strokovne sodelavce in sodniške pomočnike, s tem se razbremenjujejo sodniki, postopek pa je hitrejši.

Ekološka hiša: za ogrevanje porabijo na leto le 180 evrov.

Plavalni ribnik z vodo za namakanje, osvežitev ...

Spiralna greda iz peska in kamenja / Foto: Cveto Zaplotnik

V kašči bo tudi razstavno prodajni prostor. / Foto: Gorazd Kavčič

Veliko znanja, izkušenj in idej

Zveza združenj ekoloških kmetov Slovenije je v okviru projekta Bioužitek pripravila na Krišljevi kmetiji v Hotemažah t. i. dan s kontrolorjem.

CVETO ZAPLOTNIK

Hotemaže - Kot je dejal Boris Fras, predsednik Zveze združenj ekoloških kmetov Slovenije, s takšnimi aktivnostmi želijo razčistiti različne dvome, predvsem pa prepričati potrošnike, da je ekološko kmetovanje prijazno do narave in ljudi in da je redno nadzorovano. "Potrošnik lahko ob vsakem nakupu zahteva certifikat kot dokaz, da ekološko kmetovanje poteka po pravilih, lahko pa tudi pride na kmetijo in se o tem sam prepriča," je dejal Fras in dodal: "Najbolj zanesljivo je kupovati pri kmetih, v trgovini se dogaja, da prodajajo tudi med, ki to sploh ni."

Bernard Sadek z Inštituta za kontrolo in certifikacijo Univerze Maribor je dejal, da kontrolor med napovedano ali nenapovedano kontrolo pregleda celotno kmetijo, od hlevov do pridelovalnih površin, pa tudi različna do-

Primož Krišelj je tudi predsednik Združenja ekoloških kmetov osrednje Slovenije in podpredsednik slovenske zveze.

Kontrolor Bernard Sadek in potrošniki med ogledom ekološke pridelave zelenjave

kazila in zapiske, ki spremljajo ekološko pridelavo in trženje. Tokrat si je v spremstvu potrošnikov še posebej natančno ogledal pridelovanje zelenjave in hlev za prašiče ter pri tem zastavljal gospodarsko vprašanja: kako na kmetiji kolobarijo, kako gnojijo, kako preganjajo boleznin in škodljivce, kje kupujejo sadike, s čim krmijo prašiče ... Primož, ki ima o ekološkem kmetovanju veliko znanja in tudi izkušenj, z odgovori ni bil niti malo v zadregi: "Kolobarjenje je pri pridelovanju zelenjave zelo pomembno, vendar je pri nas problem, ker imamo malo površin in moramo biti kar iznajdljivi. Semena vzgojimo sami, gnojimo s kompostom, za varstvo rastlin uporabljamo naravne pripravke, koloradskega hrošča in rdeče polže tudi ročno pobiramo, prašiče krmimo s kuhanim krompirjem, pleveli, otrobi ..."

Na Krišljevi kmetiji so se v ekološko kontrolo vključili takoj po uvedbi kontrole 1997. leta, ekološko so kmetovali že prej. Ukvarjajo se s pridelovanjem zelenjave in z rejo ovc jezersko solčavske pasme, imajo pa tudi krško-poljske prašiče in kokoši. Znani so po pridelovanju buč hokaido, zelo dobro jim uspevajo paprike, pridelujejo tudi krompir, stročji fižol, čebulo, česen, zelje, ohrovt, zeleno ... Redijo sto osemdeset odraslih ovc, od konca junija do sredine septembra jih pasejo na pobočju Grintovca, spomladi in jeseni v Kokri, zimo preživijo v Hotemažah. Krško-poljski prašiči, trenutno imajo štiri, pozimi lahko prosto rijejo tudi zunaj, kokušim otežujejo brezskrbno življenje predvsem lisice.

In kako tržijo ekološke pridelke in izdelke? Zelenjavo prodajajo neposredno na kmetiji in na lokalnih ekoloških tržnicah, z njo oskrbujejo nekaj restavracij, za buče

se je navdušil tudi eden od velikih trgovcev. V okviru ovčereje prodajajo plemenske živali ter meso in volno za izolacijo stavb. Pripravljajo različne delavnice za otroke, pri tem jim pokažejo tudi spiralno gredo iz peska in kamenja, kjer uspeva čez sto različnih rastlin. Pri vseh objektih na kmetiji je glavna surovina les, tako pri kozolcu, ki so ga že 1991. leta prestavili iz Savinjske doline, kot pri ekološki hiši, kamor so se Primož, žena Polonca ter hčere Ajda, Tinkara in Jerca preselili pred dvema letoma in pol. Letos so uredili še plavalni ribnik z vodo iz vrtine, ki jo uporabljajo za ogrevanje hiše. Vodo bodo koristili za namakanje zelenjave, akumulacija bo služila kot požarni bazen ali za poletno osvežitev, dokončno podoba ji bodo dale vodne rastline. Gradijo tudi kaščo, v njej bodo prodajno razstavni prostor ter prostori za otroške delavnice in za študente, ki na kmetiji opravljajo prakso.

Bled, 21. 8. 2010

2. mali blejski maraton

Vabljeni na **2. mali blejski maraton!**

www.olimpik.si/blejskimaraton

GSM: 041 537 097, e-pošta: info@olimpik.si

mali maraton (21.098 m)
družinski tek (5.800 m)
Zakijev otroški tek
pohod na Stražo (635 m.n.v.)
+ KONCERT

generalni pokrovitelj

triglav

medijski pokrovitelj

Gorenjski Glas

pokrovitelji

partner prireditve

Veter upognil koruzo

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj - Poletni čas je tudi čas neviht in visokih temperatur. To dvojje smo občutili minuli konec tedna tudi na Gorenjskem. V soboto je bilo čez dan zelo vroče, v noči na nedeljo pa je na nekaterih območjih pihal močan veter, ki je očitno povzročil tudi nekaj škode v kmetijstvu. Ponekod je tako nagnil koruzo za siliranje, da se bo le stežka še postavila pokonci in bo verjetno nekaj težav pri jesenskem spravilu. Kolikšna je dejanska škoda, je za zdaj še težko oceniti.

Takole je veter upognil koruzo na polju med Zgornjo Belo in Bašljem.

Kopališča so dobro obiskana

Cene dnevnega kopanja za odrasle so na večini gorenjskih letnih kopališč okoli pet evrov, popusti pa so za otroke, upokojene, študente in skupine.

VILMA STANOVNIK

Kranj - Na Gorenjskem imamo kar nekaj urejenih javnih letnih kopališč, še najslabše je na škofjeloškem koncu, kjer letnega kopališča ni, tisti, ki se vseeno želijo ohladiti, pa se najraje okopajo v Selški in Poljanski Sori ali na sotočju, kjer pa uradno ni kopališča. Zato pa je zadnja leta tako za najmlajše kot za vse druge prijetno urejeno letno kopališče v Kranju, kjer morajo odrasli za dnevno vstopnico odšteti pet evrov, otroci, študentje in upokojeni se ves dan lahko kopajo za tri evre, cenejšje pa je kopanje za družine, popoldansko kopanje in nočno kopanje (od 20. do 22. ure), ko so vstopnice za vse po 2,5 evra. "V primerjavi z lanskim letom, ko je bilo vreme bolj kislo, smo letos zelo zadovoljni z obiskom," je povedal direktor Zavoda za šport, ki skrbi tudi za letni bazen, **Branko Fartek**.

Veliko kopalcev je bilo zadnje tedne tudi v Radovljici, kjer je cena dnevne vstopnice za odrasle 5,50 evra, za otroke 3,90 evra, upokojeni in člani PK Radovljica Go-

renjska banka pa plačajo le tri evre. Cenejšje so popoldanske vstopnice. V Trziču je dnevna vstopnica pet evrov, za otroke, dijake in študente je tri evre, prav tako so cenejšje popoldanske vstopnice. Če se želite okopati v Blejskem jezeru, boste za dnevno vstopnico odrasli odšteli sedem evrov, študentje in dijaki pet evrov, otroci pa 3,50 evra. Cenejšje so popoldanske (5,50 evra) in vstopnice po 17. uri (3,50 evra).

Tudi na kopališču v Kamniku so zadovoljni z obiskom, cena dnevne vstopnice pa je med tednom za odrasle 3,50 evra, za otroke pa dva evra. Dražje je konec tedna, ko morajo odrasli odšteti 4,50 evra. Na kopališču Ukovala na Jesenicah je za dnevno vstopnico za odrasle treba odšteti štiri evre, za popoldansko pa tri evre. Otroci za dnevno vstopnico plačajo 2,5 evra, ceneje pa je tudi za skupine. Prav tako je te dni živahno na letnem kopališču v Kropi. Cena vstopnice za odrasle je pet evrov, za otroke do sedmega leta je dva evra, za otroke do 14 leta tri evre, za študente in dijake pa štiri evre.

Ob letošnji vročini so gorenjska kopališča dobro obiskana.

PLESNI KOTIČEK (22)

Vrhunski balet na Festivalu Ljubljana

DARJA OVSENIK

Festival Ljubljana, ki letos poteka od 6. julija do 26. avgusta, je že postregel z dih jemajočimi baletnimi uprizoritvami, danes, 20., in v četrtek, 29. julija, pa si ljubitelji baleta še vedno lahko ogledajo dve predstavi: *Le Presbytere!* Balet za življenje in *Watching others* - Gledati druge.

Pestra ponudba visoke kulture

Namen poletnega dela festivala je prirejanje kulturnih dogodkov na visoki umetniški ravni. Letos izvajajo številne operne in baletne predstave, simfonične in komorne koncerte, muzikale in druge prireditve, s čimer v prestolnico želijo privabiti čim več domačega občinstva, s kvalitetnim svetovnim repertoarjem pa tudi tujih turistov, je povedal Darko Brlek, direktor in umetniški vodja Festivala Ljubljana. V zadnjih letih so na festivalu predstavili približno osemdeset dogodkov različnih vrst, ki si jih je ogledalo več kot osemdeset tisoč domačih in tujih obiskovalcev. Organizatorji vsako leto poskrbijo tudi za kvalitetno plesno ponudbo, saj se na podlagi programskega koncepta, ugleda in vrhunske kakovosti odločijo, katere umetnike bodo povabili. Z raznolikim pro-

Predstava skupine Béjart Ballet temelji na glasbi skupine Queen in W. A. Mozarta, kostumi pa so delo Gianniija Versaceja.

gramom občinstvu želijo predstaviti ustvarjalce in njihova dela, ki so trenutno v samem svetovnem vrhu.

Poudarek na klasičnem baletu

Osnove plesnega dela festivala temeljijo na klasičnem baletu, a ravno letošnji program kaže, da je ta posodobljen predvsem z zelo jasnimi avtorskimi posegi dveh priznanih in inovativnih koreografov Borisa Eifmanna iz Sankt Peterburga in pokojnega Mauricea Béjarta iz švicarske Lozane. V juliju sta se v Cankarjevem domu odvili dve Eifmanovi predstavi: *Ana Karenina* in *Ruski Hamlet*, ki sta poželi dolge ovacije občinstva in v katerih sta poleg ru-

skih baletnikov nastopili tudi mladi slovenski plesalki, ter predstava Béjart Balleta *Le Presbytere! Balet za življenje*, katere ponovitev si lahko ogledate le še danes, 20. julija, ob 21. uri v Križankah. Plesni del festivala bodo ob isti uri na istem mestu zaključili s predstavo v Sloveniji delujočega koreografa SNG Maribor Edwarda Cluga *Watching Others* - Gledati druge, ki bo 29. julija.

Srečanje glasbe Queenov in Mozarta

Ko ljubitelji sodobnega baleta govorijo o koreografih, ne morejo mimo priznanega Mauricea Béjarta, ki je ustanovil baletno skupino Béjart Ballet iz Švice. Ustvaril je

ogromno dobrih predstav in s srcem delal skoraj do 80. leta starosti, ko mu je v pripravah na predstavo V 80 minutah okoli sveta zastal korak. V Baletu za življenje je zapisal: "Balet o mladosti in upanju, najsiti sta še tako brezupna in optimistična. Prepričan sem, da moramo kljub vsemu živeti naprej, kot pojejo člani skupine Queen v eni od svojih pesmi." Predstavo je zasnoval na srečanju glasbe W. A. Mozarta in skupine Queen, pri kateri je najbolj občudoval pogum njenih članov, da so kršili pravila in s spogledovanjem z opero in jazzom ustvarili nekaj novega. Za kostumografa predstave je izbral modno ikono Gianniija Versaceja.

Kmečki praznik v Železni Kapli

JOŽE KOŠNJEK

Železna Kapla - V nedeljo, 25. julija, bo na trgu pred občino Železna Kapla, ki ima edina med koroškimi občinami župana, izvoljenega na slovenski listi, Franca Jožefa Smrtnika, 9.

kmečki praznik. Organizatorja sta Skupnost južno koroških kmetov in Slovensko prosvetno društvo Zarja iz Železne Kaple. Praznik je tudi srečanje kmetov treh dežel: Koroške, Slovenije in Furlanije in Julijske Krajine. Uvodno dejanje bo

maša v farni cerkvi, po kosilu pa se bo ob dveh začel kulturni in družabni program, v katerem se bodo prepletali nastopi folkloristov, pevcev in glasbenikov, podelitev priznanj uspešnim kmetom in predstaviteljem možnosti kmetijskega

šolanja na Koroškem in v Sloveniji. Organizirana bo razstava ročnih del, Jezerjanke pa bodo pokazale prejo ovčje volne jezersko-solčavske pasme. Organizatorji zaradi bližine pričakujejo tudi številne obiskovalce iz Slovenije.

NAJ BAZEN GORENJSKA 2010

Gorenjski Glas

Gorenjska
turistična zveza

Gorenjska
Skrivnostna in lepa.

Bazen Radovljica	
Urejenost bazena in okolice	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
Dostopnost in parkirišče	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
Gostinska ponudba	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
Dodatna ponudba (namizni tenis, namizni nogomet, trampolin, animacijski programi, drugo)	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
Urejenost spremljajočih objektov	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Bazen Kranj	
Urejenost bazena in okolice	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
Dostopnost in parkirišče	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
Gostinska ponudba	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
Dodatna ponudba (namizni tenis, namizni nogomet, trampolin, animacijski programi, drugo)	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
Urejenost spremljajočih objektov	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Ime in priimek:

Naslov:

Št. mobitela:

Akcija traja od 3. julija do 10. avgusta. Glasujete lahko vsak teden. Glasovnice pošljete na naslov Gorenjska turistična zveza, Koroška cesta 27, 4000 Kranj, ali oddate v nabiralniku Gorenjske turistične zveze na istem naslovu. Med vsemi poslanimi glasovnicami bomo izbrali tri nagajence. Priznanje za "naj" bazen Gorenjske 2010 bomo podelili na srečanju gorenjskih turističnih delavcev.

Letno kopališče Radovljica - Letno kopališče Radovljica ima dva bazena. 50-metrski bazen je globok od 1,3 in 1,8 metra, otroški pa med 0,6 do 0,9 metra. Temperatura vode se giblje okoli 27 stopinj. Okolica bazena je zelena in obdana z košatimi drevesi, ki dajejo naravno senco. Bazen je odprt med 10. in 18. uro ter 20.30 in 21.30, med vikendi in prazniki do 19. ure. Organizirajo tudi večerno rekreacijsko plavanje, vodno aerobiko, odbojko na mivki ter plavalne tečaje. V sklopu kompleksa se lahko ohladite v bifeju in okrepčate v piceriji. Več informacij lahko najdete na spletni strani <http://www.plavalniklub-radovljica.si/poletje10.pdf>.

Letno kopališče Kranj - Letno kopališče Kranj leži v najpomembnejšem in največjem športnem kompleksu v Kranju. Bazen so začeli graditi med 2. svet. vojno, leta 2003 pa je bil posodobljen. Ob bazenu je okrepčevalnica, kjer si lahko privoščite osvežilne pijače ali pa prigriznete sendvič ali pico. V neposredni bližini kopališča je tudi ograjeno otroško igrišče Gibi-Gib. Na kopališču je organizirano dopoldansko varstvo za otroke, v popoldanskem času pa so organizirane zabavne igre. Kopališče je odprto vsak delovni dan med 9. in 18. uro, nočno kopanje med 20. in 22. uro. Ob sobotah in nedeljah kopališče obratuje med 9. in 22. uro. V otroškem bazenu se otroci lahko kopajo med 9. in 20. uro. Več informacij lahko najdete na spletni strani <http://www.zsport-kranj.si>.

Včasih za kruh, danes priboljšek

Tudi 48. čipkarski dnevi v Železnikih so odlično uspeli. Po posameznih dneh so našli tudi do dva tisoč obiskovalcev.

BOŠTJAN BOGATAJ

Železniki - Prireditve letošnjih Čipkarskih dni potekajo že od prvega julijskega vikenda, vendar je tako kot ponavadi največ zanimanja ob zaključku. Tudi tokrat je Turistično društvo Železniki pripravilo pester etnološki, kulturni, športni in zabavni program, ki je pritegnil številne obiskovalce, samo v soboto in nedeljo se je vsakič zbralo okoli dva tisoč obiskovalcev.

"Smo izredno zadovoljni, vse do konca nam je služilo tudi vreme. Razstave, prepričan sem, da so v njih uživali vsi, so bile dobro obiskane, enako tudi zabavni in etnološki del prireditve," je povedal predsednik **Blaž Kuhar**. Osrednja razstava je bila tako kot običajno v muzejski galeriji na temo Čipke dežele Kranjske, v Lovskem domu pa je bila razstava učencev čipkarske šole in Združenja slovenskih klekljaric.

Namen čipkarskih dni je ohranjanje klekljarske tradicije v Železnikih, kjer so potem, ko so ugasnili plavži, predvsem s to obrtjo ohranjali življenje pod Ratitovcem. "Danes živimo v hitrem tempu, ko se mladi sicer naučijo klekljanja, potem pa klekne za vrsto let odložijo. Z upokojitvijo je nekaj več časa, osvežujejo svoje znanje in ga nadgrajujejo,"

Mlade klekljarice, ki obiskujejo čipkarsko šolo, so zagotovilo, da ena od tradicij Železnikov ne bo odšla v pozabo.

še pravi predsednik Kuhar. Klekljarska mojstrica **Marija Koblar** dodaja, da je med mladimi veliko zanimanja za to obrt: "V veliko zadovoljstvo nam je, da imamo čipkarsko šolo, saj bomo le tako ohranili tradicijo. Danes je v šoli več kot sto učencev, med starejšimi pa je iz leta v leto več zanimanja. Vsi klekljamo za veselje in morda tudi za manjši priboljšek."

Ena od učenk je tudi **Ida Kamar** iz Železnikov, ki se je pomerila tudi na klekljarskem tekmovanju: "Prvih veččin sem se že pred devetimi leti naučila od prababice Štefanke. Rada klekljam, predvsem zahtevnejše čipke, kjer se vzorci ne ponavljajo

pre pogosto." Učenke čipkarskih šol so zagotovilo, da se bo ohranila tudi Čipka dežele Kranjske. Te štiti čipke, kakršne so poznali v času Valvasorja in Franca Jožefa, zanje značilni pa so široki ris in rogljički pa tudi satovje, gobice, krancelnovke, pogačke, srčkovke.

Tudi tokrat je bila osrednja nedeljska atrakcija klekljarsko tekmovanje, ko se je 26 klekljaric (moških tokrat ni bilo) pomerilo v klekljanju širokega risa in drugih zahtevnih prvin izdelovanja Čipke dežele Kranjske. Te so nekoliko drugačne od sicer bolj znanih Idrijskih čipk, predvsem je vanje treba vložiti več dela in so zato tudi

lepše. Čeprav je vodja tekmovanja **Marica Albreht** natosila za klekljanja nevesče obiskovalce kup nerazumljivih nasvetov, so vse dobro opravile svojo nalogo. "Prave klekljarice morajo vse, kar sem povedala, dobro poznati. Pozorne morajo biti na številne malenkosti, katerih rezultat je prava čipka," o zapletenosti nasvetov pravi **Albrehtova**. Ob zaključku je ocenila tako kakovost kot količino narejenega. Zmaga je z **Anico Lapajne** odšla v Šebreje, drugo mesto je osvojila **Marjeta Adam** iz Logatca, tretje pa **Hilda Pečelin** iz Žirov. Najboljša domačinka je bila na petem mestu **Marica Soklič**.

Resnica o ALC

Kot dolgoletni člani aerokluba smo ogorčeni nad izjavo, da člani aerokluba v Lescah letimo na družbene, državne ali občinske stroške. Dejavnost se je v vsej 50-letni zgodovini financirala s prostovoljnimi delom. Tisoči, ki so šli skozi klub, so na garaški način v bivši železarni in v hangarski delavnici, v kateri se je delalo na tri izmene, zaslужili za svoj šport. Na ta način so tudi napolnili hangar z letali in izvajali športno in izobraževalno dejavnost, iz katere je nastal praktično skoraj ves letalski kader, ki danes kaj pomeni v Sloveniji in širše. Najpomembnejša dejavnost za celotno okolico in turistično promocijo cele Gorenjske pa je bilo panoramsko letenje. Tudi to so izvajali člani aerokluba. Res je, da je pri tem pomagala tudi JLA (gorivo), kar pa je bilo v tistih časih samoumevno in pohvalno in je bilo tako po vsej Jugoslaviji. Danes mora vsakdo od tistotih članov, ki hoče poleteti z jadralnim letalom, plačati od trideset do štirideset evrov. Koliko to znese pri desetih startih na leto, si lahko izračun vsak sam. Res je, da niso vsi aktivni. Vsi pa morajo plačati članarino, ki je ravno letos morala zrasti s sto na 130 evrov.

Odkar so po osamosvojitvi letala postala občinska last, se s to dragoceno lastnino dela kot z vojnim plenom za časa Biča božjega. Nenehno se omejuje delovanje kluba v vseh ozirih, danes smo priča najbolj absurdni in sramotni situaciji za celo Slovenijo, ki

je popolnoma ohromila klubsko dejavnost. Nemogoča, lahko rečemo bebava prepoved odmetavanja vlečne vrvi se lahko primerja s prepovedjo vožnje avtov po avtocesti. Ne povsod, samo v radovljiški občini.

S tem so dobile prepoved letenja tudi desetine tujih lastnikov jadralnih letal, ki nenehno sprašujejo, kdaj lahko pridejo in preizkusijo novo pridobitev, na katero je bila ob odprtju ponosna vsa občina. Že lani je skupina petdesetih jadralnih pilotov s 35 jadralnimi letali odšla zato na Hrvaško, kjer je bila zelo dobrodošla. Da je tak turist pripravljen zapraviti tisoč evrov, pa kar lahko verjamemo. Take skupine so bile v preteklosti najmanj tri na leto, precej je bilo tudi posameznikov, sedaj bi jih bilo še več. Od sto do dvesto tisoč evrov turističnega priliva, ki prosi, da bi ostal na Gorenjskem, mora oditi naprej.

Krivi za tako stanje so znani. Ne bomo jih omenjali. Sklicevanje na zakon resda ustavi vsakega dobro mislečega državljana, ki se ga da prepričati, da je že njegova prisotnost kršitev, nenehno spreminjanje razlag in pravil teh zakonov pa vsakomur odpre oči. Rezultat: največja pridobitev radovljiške občine ne služi svojemu namenu in umira. Škoda se že pozna, spraševati se moramo, kakšne bodo posledice v prihodnosti.

PAVEL MARJANOVIČ,
MIHA LANGUS,
PAVEL AHČIN,
MILAN KORBAR

Tržič

Jančmanov spominski pohod na Zelenico

Društvo za priznanje praženega krompirja kot samostojne jedi bo v soboto, 24. julija, pripravilo Jančmanov spominski pohod na Zelenico, s katerim se bodo spomnili prezgodaj umrlega člana, gorskega reševalca Janeza Jermana - Jančmana. Udeleženci bodo ob osmih zjutraj krenili z Ljubelja k planskem domu na Zelenici, ustavili pa se bodo tudi pred spominskim znamenjem ob Jančmanovi klopci. Organizatorji bodo sprejemali prijave za pohod še do četrтка. **C. Z.**

HALO - HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročilo za objavo sprejemamo po telefonu 04/201-42-00, faksu 04/201-42-13 ali osebno na Bleiweisovi cesti 4, v Kranju oz. po pošti - do ponedeljka in četrтка do 11.00 ure! Cena oglasov in ponudb v rubriki: Izredno ugodna.

JANEZ ROZMAN S.P. - ROZMAN BUS, LANCOVO 91, 4240 RADOVLJICA,
TEL.: 04 53 15 249, FAX: 04 53 04 230

MADŽARSKE TOPLICE: 5. 8. - 8. 8., 4. 9. - 7. 9., 4. 9. - 9. 9.; **DUGI OTOK:** 21. 8. - 28. 8., 28. - 31. 8.; **GOLI OTOK:** 6. 9.; **KOPALNI IZLET - IZOLA:** VSAK PONEDELJEK IN ČETRTEK; **BANJA VRUČICA:** 26. 9. - 29. 9.; 6. 10. - 13. 10.

OBVESTILA O DOGODKIH OBJAVLJAMO V RUBRIKI GLASOV
KAŽIPOT BREZPLAČNO SAMO ENKRAT.

PIREDITVE

Kuhna

Škofja Loka - Na Mestnem trgu v Škofji Loki si v petek, 23. julija, ob 21. uri lahko ogledate črno komedijo Kuhna. Nastopata Violeta Tomič in Drago Milinovič, vstopnice pa lahko kupite na TD Škofja Loka in eno uro pred predstavo na prizorišču.

Županov dan za evro

"Županov dan na kopališču Ukova ne pomeni, da lahko vsak župana 'tunka' po mili volji," v šali pravi jeseniški župan Tomaž Tom Mencinger.

URŠA PETERNEL

Jesenice - Na jeseniškem kopališču Ukova so že pred leti, še v mandatu prejšnjega župana, uvedli tako imenovan Županov dan. Na ta dan - ponavadi je bil to ponedeljek - so se obiskovalci edinega jeseniškega bazena lahko kopali brezplačno. Tudi sedanji župan **Tomaž Tom Mencinger**, ki se mu izteka prvi županski mandat, je tradicijo ohranil in ponedeljki na kopališču Ukova ostajajo tako imenovani Županov dan. Vendar pa so se letos prvič odločili, da vstopnina na bazen le ne bo povsem brezplačna, kajti v prejšnjih letih se je izkazalo, da so zaradi brezplačnega vstopa na bazen prihajali tudi gosti z edinim namenom, da bi povzročali težave. Tako morajo v le-

Mladinski center Jesenice na bazenu Ukova pripravlja različne dejavnosti za mlade, med drugim tudi igranje namiznega tenisa. / Foto: Anka Bulovec

tošnji sezoni vsak ponedeljek na Županovem dnevu obiskovalci, mlajši od 24 let, plačati simbolično vstopnino en evro. S to potezo želijo na Občini Jesenice oziroma v Zavodu za šport Jesenice, ki upravlja kopališče, približati

športno rekreacijo zlasti mladim. "Županov dan na kopališču Ukova torej ne pomeni, da lahko vsak župana 'tunka' po mili volji," v šali pravi jeseniški župan **Tomaž Tom Mencinger**. Sicer pa na bazenu organizirajo jutranje in

večerno rekreacijsko plavanje, Mladinski center Jesenice pripravlja animacije za najmlajše, ker je to eden redkih bazenov z desetmetrsko skakalnico, pa nekajkrat v sezoni pripravijo tudi zanimive tekme v skokih v vodo.

Sejem rabljenih šolskih knjig in potrebščin

Kranj - Društvo prijateljev mladine Kranj in Center za socialno delo Kranj organizirata ob zaključku šolskega leta sejem rabljenih šolskih knjig in potrebščin, ki bo v soboto, 26. julija, med 9. in 13. uro v avli Mestne občine Kranj. Sejem bo ponovljen v soboto, 4. septembra, prav tako med 9. in 13. uro.

IZLETI**Na Frdamane police**

Gozd Martuljek - Planinsko društvo Gozd Martuljek vabi na izlet na Frdamane police (2284 m), ki bo v nedeljo, 25. junija. Odhod z osebnimi avtomobili bo ob 4. uri izpred penzionara Špik v Gozdu Martuljku. Informacije in prijave do četrta, 22. julija, po tel.: Anton Oman, tel.: 041 749 051.

Izleta na Hrvaško in predstava

Žabnica - Društvo upokojencev Žabnica obvešča, da bo kopalni izlet v Izolo 3. avgusta, izlet v Pulo in križarjenje ob rtu Kamenjak pa 10. avgusta. Prijave in vplačila za oba izleta sprejema 21. in 22. julija od 13. do 15. ure po telefonu 2311-932, Mara Pečnik. Zadnji rok za plačilo je sobota, 31. julija.

Jerica Kraševac pa naproša vse tiste, ki še niste plačali vstopnic za igro Pod svobodnim soncem, ki bo 8. avgusta, da to storite najkasneje do 28. julija (lahko tudi pri Anki ali Mari).

Kolesarski izlet

Kranj - Iz Društva upokojencev Kranj obveščajo, da bo kolesarski izlet na relaciji Kranj-Naklo-Strahinj-Duplje-Podbrezje-Posavec-Otoče-Kranj v torek, 27. julija. Odhod bo ob 8. uri izpred društva.

Bitnje, Stražišče - Društvo upokojencev Bitnje-Stražišče obvešča, da bo kolesarski izlet na relaciji Stražišče-Besnica-Rovt-Podnart-Naklo-Stražišče v petek, 23. julija, z zborom kolesarjev ob 8.30 na Baragovem trgu pred Šmartinskim domom v Stražišču. Informacije dobite pri Janezu Arhu, tel.: 041/253 366.

V Pineto v Novigradu

Kranj - Iz Društva upokojencev Kranj vabijo na kopalni izlet v Novigrad, v Pineto, in sicer v torek, 10. avgusta. Prijave z vplačili sprejemajo od ponedeljka, 19. julija, v društveni pisarni do zasedbe mest v avtobusu.

OBVESTILA**Delovni čas knjižnic**

Škofja Loka - Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka obvešča, da je osrednja knjižnica na Šolski ulici v Škofji Loki v poletnem času odprta v ponedeljek in četrtek od 12. do 19. ure, v

torek, sredo in v petek od 8. do 14.30, v sobotah pa je zaprto, Krajevna knjižnica Trata - Frankovo naselje pa je odprta ob sredah od 14. do 19. ure.

KONCERTI**Koncerti v Trgovskem centru Bled**

Bled - V Trgovskem centru Bled bo na zgornji ploščadi danes, v torek, 20. julija, ob 21. uri koncert skupine Beer belly z irsko, škotsko in keltsko tradicionalno glasbo, v petek, 23. julija, in soboto, 24. julija, bo obakrat ob 21. uri koncert skupine Apostoli, ki izvaja irsko folk - bluesrock glasbo. V sredo, 21. julija, bo ob 21. uri nastop skupine Apropos session, nato pa še skupine Jam session. Glasbenike vabijo k sodelovanju.

Muzikalogija 2010

Radovljica - Na Linhartovem trgu bo v petek, 23. julija, ob 20. uri koncert ob zaključku Poletne šole muzikala Studia Bel Canto.

RAZSTAVE**Razstavljajo slikarji paraplegiki**

Jesenice - V petek, 23. julija, bo ob 18. uri v Razstavnem salonu DOLIK odprtje razstave likovnih del slikarjev paraplegikov, slikarjev, ki slikajo z usti.

PREDSTAVE**Pod svobodnim soncem**

Šenčur - Turistično društvo Šenčur organizira v soboto, 31. julija, ogled gledališke predstave Pod svobodnim soncem v letno gledališče na Studenec pri Domžalah. Informacije in prijave zbira do četrta 29. julija, Franci Erzin, tel. 041/875 812.

Bitnje, Stražišče - Iz Društva upokojencev Bitnje-Stražišče vabijo na ogled predstave Pod svobodnim soncem, ki bo v okviru 10. Poletnega festivala Studenec 2010 na Studencu pri Domžalah v petek, 6. avgusta, ob 21. uri. Prijave in vplačila sprejemajo v času uradnih ur v ponedeljek, 19. julija, v društveni pisarni v Spodnjih Bitnjah in v sredo, 21. julija, v Šmartinskem domu v Stražišču. Prijavite se lahko tudi po telefonu 031/585 598 pri Martini Hafner ali 040/350 589. Prijave sprejemajo do zasedbe avtobusa.

Več na www.gorenjskiglas.si/ **K**ažipot

OSMRTNICA

Po hudi boleznii je svojo življenjsko pot sklenila naša

MINKA HRESTAK

roj. 7. septembra 1943

Od nje se bomo poslovili jutri, v sredo, 21. julija 2010, ob 17. uri na pokopališču v Preddvoru.

Žara bo na dan pogreba od 9. ure v poslovlilni vežici.

Žalujoci: mož Milan, sin Robert z ženo Gordano, vnuka Žan in Rok, sin Milan s Slavko ter drugo sorodstvo

OSMRTNICA

V globoki žalosti sporočamo, da nas je nenadoma zapustil naš dragi

BOJAN DRNOVŠEK
geometer

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 22. julija 2010, ob 12. uri na pokopališču v Šenčurju.

Žara bo na dan pogreba od 8. ure dalje v poslovlilni vežici na tamkajšnjem pokopališču.

Žalujoci: vsi njegovi
Šenčur, 18. julija 2010

Le Saxtique Quartet
in recitatorka Barbara Gorše,
avtor novitete Povodni mož pa mladi
slovenski skladatelj Anže Rozman.

Kar je, beži

KULTURNA PRIREDITEV V PREŠERNOVEM MESTU

četrtek, 22. julija 2010, ob 20. uri

PRED PREŠERNOVO HIŠO

22. julij je nov termin v nizu dogodkov v čast Francetu Prešernu v Kranju, s katerim želimo opozoriti na izjemno prelomnico v pesnikovem življenju, ki ga je pripeljala v Kranj. Na ta dan, leta 1846, je namreč naša takratna dunajska oblast Prešernu končno odobrila odvetniško pisarno, istega dne pa je pridobil tudi dovoljenje za izdajo Poeziji.

Prijazno vabljeni.

Organizator:

Atelje Puhart

Praznovanje podpirajo:

Mestna občina Kranj
Gorenjski muzej
Zavod za turizem Kranj
Območni zbor
odvetnikov Gorenjske

Gorenjski Glas

Sponzor križanke, ki je bila objavljena v torek, 29. junija 2010, je ZAVOD ZA ŠPORT KRANJ, ki podarja prve tri nagrade. Nagrade so ravno pravnje za te poletne dni, saj omogočajo uživanje na Letnem kopališču v Kranju. Prvo nagrado: ENODNEVNO DRUŽINSKO VSTOPNICO, dobi **Marcela Cuderman**, Preddvor, drugo nagrado POLDNEVNO DRUŽINSKO VSTOPNICO, dobi **Mateja Repinc**, Bled, tretjo nagrado DVE ENODNEVNI VSTOPNICI, dobi **Ivanka Zaletel**, Tržič. Tri nagrade Gorenjskega glasa prejmejo: **Ljiljalna Vehovec**, Radovljica; **Erika Bauman**, Kranj; **Magda Markič**, Naklo.

Sponzor križanke, ki je bila objavljena v torek, 29. junija 2010, je podjetje AMC iz Kranja. Prvo nagrado prejme: **Zorica Gartnar**, Boh. Bistrica, drugo nagrado prejme: **Filip Knaflič**, Bled, tretjo nagrado prejme: **Repe Janez**, Zg. Gorje, Tri nagrade Gorenjskega glasa prejmejo **Milka Grašič**, Duplje; **Petra Šporn**, Blejska Dobrava; **Janez Karun**, Cerklje.

Sponzor križanke, ki je bila objavljena v petek, 18. junija 2010, je kino podjetje **Kolosej Ljubljana**. Podarjajo zanimive nagrade, ki omogočajo obisk kino predstav podjetja Kolosej. Prvo nagrado prejme: **Zorica Gartnar**, Boh. Bistrica; drugo nagrado prejme: **Filip Knaflič**, Bled; tretjo nagrado prejme: **Repe Janez**, Zg. Gorje; Tri nagrade Gorenjskega glasa prejmejo **Grašič Milka**, Duplje; **Petra Šporn**, Blejska Dobrava; **Janez Karun**, Cerklje.

Sponzor nagradne križanke, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu v torek, 18. maja 2010, je podjetje **Kolosej De Luxe**. Nagradenci: 1. nagrada: Kino kartica Joker z šestimi vstopnicami: **Bojan Hvastič**, Mavčiče; 2. nagrada: Kino kartica Joker z štirimi vstopnicami: **Joža Šilc**, Žabnica; 3. nagrada: Kino kartica Joker z dvema vstopnicama: **Rudi Margetič**, Kranj; 4., 5. in 6. nagrado, ki jo podeljuje Gorenjski glas, prejmejo: **Karolina Benedičič**, Železniki, **Katarina Bertonec**, Selca, **Mateja Demšar**, Železniki.

ANKETA

Voda najboljša
za ohladitev

MATEJA RANT

Po vročinskem valu smo si v zadnjih dneh vsaj malce od-dahnili, saj je bilo vsaj za kakšno stopinjo bolj hladno. Že v prihodnjih dneh se nam znova obetajo temperature, ki se bodo povzpelle krepko čez trideset stopinj. In kako se v takih dneh ohladimo?

Lovro Legat, Bled:

"Domača voda, kakovostna Radovna, me v takih dneh najbolj poteši. Kot čebelar si v vročini pomagam tudi z medenimi napitki. Zjutraj in zvečer pa se ohladim s plavanjem v jezeru."

Viktorija Urh, Bohinjska Bela:

"Vročino kar dobro prenašam, saj imamo v bližini vodo, slap Iglico, od koder ves čas malo piha. Pod balkonom pa raste trta, ki poskrbi za hladno senco, ki je vroče."

Urška Pintar, Bohinjska Bela:

"Lahko bi bilo malo manj vroče. Ohladim se tako, da si privoščim mrzel tuš in se zadržujem v sobi, čeprav bolj malo pomaga. Zato predvsem čakam, da vročina mine."

Martin Wobst, ZDA:

"V Slovenijo sva z ženo prišla v soboto, ko je bilo najhujše. Pijeva veliko vode, tudi sladoledu se ne moreva upreti. Ohladitev bova v prihodnjih dneh poiskala višje v hribih ali gozdu."

Meta Zupan, Bohinjska Bela:

"Hladim se v senci, zraven imam tri litre vode, noge pa namakam v bazenčku pri otrocih. Blizu imamo jezero, a ne maram prevelike gneče, zato raje poiščem skrite kotičke."

Foto: Gorazd Kavčič

Zanimanje za počitnice na vasi

Kalanovi so na domači Poljšici pri Podnartu postavili prvo turistično naselje na Gorenjskem.

MARJANA AHAČIČ

Poljšica pri Podnartu - Prvi gostje so v prikupno naselje devetih brunaric, imenovano Dole po hribu, v katerega so jih postavili, prišli pred dobrim mesecem dni. "Odločitev, da postaviva brunarice za turiste, je padla po dopustu, ki smo ga preživeli v podobnem naselju v Avstriji," je pojasnila **Alenka Kalan**, ki z družino živi v slikoviti vasi Poljšica nad Podnartom, od koder se ponujajo čudoviti razgledi na okoliške hribe, predvsem Šmarjetno in Jošt. "Prišli smo domov, mož je rekel: "Tukaj bo ..., in s prstom pokazal na strm, z gozdom porasel hrib pod domačo hišo," se spominja, hči Petra pa dodaja: "Vedno, ko smo se vračali z dopusta, sta v avtu kovala načrte, kako se bosta skupaj lotila kakšnega projekta."

Deset let je preteklo od prve odločitve, pred dvema letoma pa je v bregu pod domačo hišo Boštjana Kalana začelo rasti naselje desetih lesenih hišic. Devet jih je namenjenih počitnikarjem, v prvi, takoj na vhodu v naselje, pa je recepcija. Največ časa so jim vzeli birokratski postopki, kot je sprememba namembnosti zemljišča, in priprava projekta, pred dobrim mesecem dni pa so sprejeli prve goste.

Zasnova hišic je nastala po ideji lastnikov, Alenke in Boštjana Kalan. Boštjan je sam uredil tudi vso okolico, Alenka pa je poskrbela za notranjost s kuhinjo in kopalnico opremljenih hišic, v katerih je po šest ležišč. Za goste poleti skrbi hči Petra. / Foto: Anka Bulovec

"Zamislili smo si, da bodo v hiške prihajali ljudje, ki so potrebni miru in počitka, ki radi hodijo peš in raziskujejo," pojasnjuje Alenka Kalan. "Predstavljali smo si, da bodo prihajali predvsem Nizozemci in Angleži, pa so za zdaj naši gostje predvsem Avstrijci, ki sicer živijo v mestih. Prihajajo tako pari kot družine z otroki. Vsi so navdušeni nad mirom in izjemno okolico. V lepih, jasnih dnevih se od tu vidi celo nebo-tičnik sredi Kranja!"

Goste zdaj sprejema hči Petra, ki je pravkar maturirala in jeseni odhaja na štu-

dij prava. "Sprejemam jih, usmerjam in jim, če želijo, pripravim program počitnic, po potrebi pa tudi poskrbim za otroke. Zjutraj jim prinesem svež kruh, ki ga speče mama, čez dan sem jim na voljo za pomoč in pojasnila, če me potrebujejo," pojasni. "Pogrešam dobre zemljevide pohodnih poti; če ne gre drugače, gostom kar sama narišem skico poti do Kroke, Kamne Gorice, celo Jamnika."

Kot pravijo Kalanovi, za zdaj nimajo velikih načrtov za prihodnost. Upajo, da bodo turisti prihajali vse leto.

"V zgornjem nadstropju hiše, v kateri je recepcija, imamo dovolj velik prostor za organizacijo seminarjev ali tako imenovanih team buildingov za tiste, ki pri svojem delu potrebujejo mirno okolje. Upamo, da bomo lahko izkoristili tudi to možnost. A za zdaj smo zadovoljni, da smo začeli in da so ljudje, ki prihajajo k nam, nad ponudbo navdušeni. Verjamem namreč, da so prav zadovoljni gostje tisti, ki najbolj širijo dober glas o nas in tako privabljajo nove goste," je prepričana Alenka Kalan.

Svetovni Gorenjski glas

BOŠTJAN BOGATAJ

Pred svetovnim prvenstvom v nogometu je tudi Gorenjski glas pripravil nogometno prilogo, ki smo jo poimenovali Nogometni glas, uredila pa sta jo novinarka Igor Kavčič in Simon Šubic. V teh dneh pa je kolega Kavčič iz Južnoafriške republike prejel razglednico, ki tudi naš časopis uvršča med najboljše. "Lep pozdrav, saj veš čigav, saj veš od kod, pa priden bod! Pozdrav tudi ostali ekipi najboljšega poltednika na svetu!" so zapisali

bralci kolegu Kavčiču. Se strinjamo in hvala Slavku, Nataši, Roku, Poloni in drugim.

BOHINJ

Festival Kanal

V Bohinju poteka že šesti Festival Kanal. Kanal ob baru Paviljon bo 21. junija ob 20.15 gostil glasbo iz vseh vetrov, mednarodno zasedbo: **Jure Tori trio**. Teden kasneje pa se obeta pravi latino funky večer z zasedbo **Sun Caravan. A. B.**

Mladoporočenci

V Predvoru sta se 3. julija poročila Tomaž Merkun in Klara Štravs, 10. julija pa Peter Snedec in Manca Žerovnik ter Rok Govekar in Tjaša Bernetič. **Na Zgornji Beli** sta se 10. julija poročila Andrej Černe in Ana Rebič. V Čopovi rojstni hiši v **Žirovnici** sta se 10. julija poročila Florjan Svetina in Anita Pernuš. Mladoporočencem čestitamo in jim podarjamo polletno naročnino na Gorenjski glas.

Novorojenčki

Minuli teden je na Gorenjskem na svet prijokalo 41 novorojenčkov. V Kranju se je rodilo 18 dečkov in 16 deklic. Najtežji je bil deček, ki je tehtal 4620 gramov, najlažjemu pa je tehtnica pokazala 2320 gramov. Na Jesenicah so se rodili 4 dečki in 3 deklice. Najlažja je bila deklica, ki je tehtala 2930 gramov, najtežji pa deček, ki je tehtal 4020 gramov.

vremenska napoved

Napoved za Gorenjsko

Večinoma bo sončno s poletnimi temperaturami.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

TOREK

13/28°C

SREDA

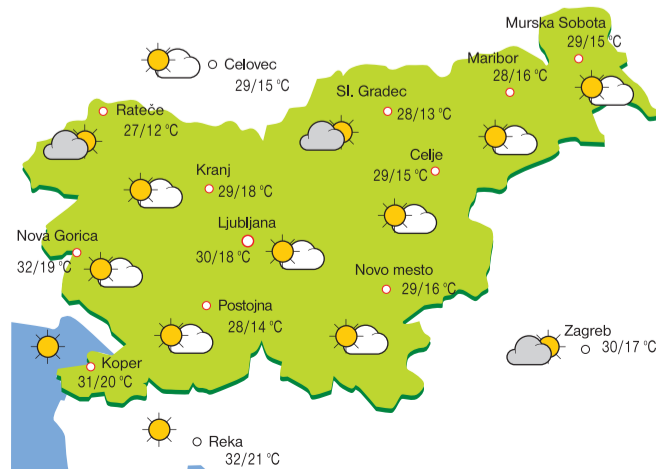

15/30°C

ČETRTEK

16/31°C

PRVI VIA POŠTALNO
RADIO KRANJ
97,3 MHz

RADIO KRANJ d.o.o.
Stritarjeva ul. 6, KRANJ

TELEFON:
(04) 281-2220 REDUKCIJA
(04) 281-2221 TRŽIŠTE
(04) 2022-222 PROGRAM
(051) 303-505 PROGRAM GSI

FAX:
(04) 281-2225 REDUKCIJA
(04) 281-2229 TRŽIŠTE

E-pošta:
radiokranj@radio-kranj.si

GORENJSKI NEKASRČEK

www.radio-kranj.si

razpredrilo

GG

PRILOGA GORENJSKEGA GLASA

Snemanje filma Stanje šoka v jeseniški železarni. / Foto: Anka Bulovec

KULTURA

STUDENEC POD SVOBODNIM SONCEM

Vrhunec kulturnega festivala v poletnem gledališču na Studencu bo petkova premiera domačega kulturnega društva. Letos so dramaturgizirali zahtevno delo Frana Saleškega Finžgarja.

03

TELEVIZIJA

PETROVO STANJE ŠOKA

Junija so začeli snemati nov celovečerni film Stanje šoka. Gre za satirično kritiko družbe v tranziciji skozi oči človeka, ki se v svet odpravi z anatemo, da je deset let vegetiral v psihiatrični ustanovi.

04

LJUDJE

MILKOVA ŠOLA V NARAVI

V Mengšu poteka Milkova šola v naravi. Šalabajzer in Busanc se jeseni vračata, Kranjčanki sta se predstavili v Ljubljani, Zmago Jelinčič Plemeniti pa je izdal novo knjigo. / Foto: Zaklop

08

TOREK_20.07.2010

GLASBA

IZBRALI UDELEŽENCE KLUBSKEGA MARATONA 10

Med izbranimi smo zasledili tudi Spock Studios iz Kamnika.

Alenka Brun

Štiričlanska žirija Radia Študent je med prispelimi prijavitelji izbrala šest skupin, ki se bodo letos ponovno podale na najdaljšo in najglasnejšo turnejo po slovenskih klubih, v živo odigrale koncerte v studiu Radia Študent in se pojavile na kompilacijski plošči **Klubski Maraton 10**. Turneja, ki jo Radio Študent organizira že deseto leto, je svojstven naslednik slavnega festivala Novi Rock in hkrati inspiracija številnim sorodnim projektom, ki so vzniknili v kasnejšem času. Letos je žirija po pazljivem razmisleku izbrala šest glasbenih ustvarjalcev in kolektivov, ki po njenem mnenju izkazujejo največ avtorske in izvedbene svežine. Tako boste lahko prisluhnili glasbenim izvajalcem **Errorist** iz Ljubljana, **God Damn It, Boysom** iz Celja, **It's Everyone Else** prihajajo iz Prekmurja, **Sportbilly** krši embargo so kombinacija Maribočanov in Novomeščanov, **Stojan Knežević** je Velenjčan, medtem ko **Spock Studios** prihaja iz Kamnika in bi lahko rekli, da zastopa gorenjske barve na Maratonu.

Za Spock Studios najdemo na njihovih spletnih straneh zapisano, da gre za duo, ki prihaja iz domače

založbe Cheap Tunes Records. Idejni vodja je Blaž Flerin, kasneje pa se mu je pridružil še Matic Šušnjara in z njegovim prihodom je duet Spock Studios začel razvijati bolj organsko glasbo in raziskovati različne glasbene prijeme. V osnovi njuno glasbo inspirirala legendarna serija Star Trek, pri glasbenem izražanju pa uporabljata različne instrumente - od ritem mašine, efektov, sintetizatorjev do basa in kitare, vse skupaj nadgradita z občasnimi vokalnimi prispevki.

V ustvarjanju vseh izbrancev se odraža stik z aktualnimi tokovi v glasbi, hkrati pa volja po lastnem, kreativnem avtorskem ustvarjanju brez kompromisov. Turneja Klubskega maratona 10, ki bo izbrane ustvarjalce več kot mesec dni vodila po domačih klubih, bo trajala od septembra do začetka novembra, tokrat pa bodo mladi izbrani glasbeniki predstavljeni tudi zunaj slovenskih meja.

KONCERT

Slovenski oktet

24.7.2010 ob 20.30

Dvorana Vitranc, Kranjska Gora

Cene vstopnic: 18,00 €

Spominska slovesnost pri Ruski kapeli

25.7.2010, Vršič

Gorenjski Glas

Prodajna mesta vstopnic: TIC Kranjska Gora in na prodajnih mestih Eventima.

eventim.si
PRODAJA VSTOPNIC

Na dan koncerta prodaja vstopnic v TIC Kranjska Gora in 2 uri pred koncertom v Dvorani Vitranc.

KRANJSKA GORA
www.kranjska-gora.si

ERIK OB NJEJ

Celjan Erik prihaja s svojim prvim singlom Ob tebi. Pod glasbo, besedilo in aranžma skladbe se je podpisal znani producent Cazzafura.

Alenka Brun

Ob tebi je prvi single triindvajset letnega pevca iz Celja, ki se podpisuje kot **Erik E-Voice** (na fotografiji). Fant se z glasbo ukvarja že od malega. Čeprav bi glede na izvedbo pesmi težko verjeli, je samouk. Sodeloval je na nekaj natečajih in avdicijah, a se je kljub dobrim uvrstitvam raje odločil za samostojno pot. Trenutno ves svoj čas posveča pripravi materiala za svojo prvo samostojno ploščo. Glasba, besedilo in aranžma prve skladbe Ob tebi so delo priznanega producenta Cazzafure. Sodelovanje med nji-

ma se je spletlo po zanimivih poteh, saj je Cazzafura Erika odkril skozi posnetke na znaniem Youtubu, mu predlagal sodelovanje in tako se je začelo skupno ustvarjanje.

Skladbo Ob tebi že v uvodu definira čutna klavirska linija, ki vse do prvega refrena narekuje ritmičen okvir. Tudi ko vstopi beat, klavir še vedno prevzema glavni element ritmične podlage, kar pride še bolj do izraza kasneje, ko se v ospredju pojavi tudi vokalni del. V skladbi se kar vrstijo razni vložki elektronskih instrumentov, a nikoli ne zmanjka prostora za glavni vokal, medtem ko se morajo linije back vokalov mnogokrat podrediti, kar je značilno za Cazzafuro: imajo vlogo instrumenta.

Foto: arhiv pevca

PUTOKAZI PO SREBRNIH SLEDEH

Alenka Brun

Leta 1984 so svojo glasbeno pot začeli Putokazi in redki so mislili, da bo njihova glasbena zgodba živela še danes. Takšna kontinuiteta delovanja ženske vokalne skupine je na hrvaški pop sceni redka, če ne kar unikatna.

Tokrat v njihovem ustvarjalnem jeziku hodijo po srebrnih sledih, ki jih v toplih poletnih nočeh za seboj pušča samotni, okrogli nebeški potnik.

Reška zasedba **Putokazi** se nahaja sredi niza koncertov, ki so ga dekleta poimenovala **Noč puna Mjeseca**. Poleg glasbenega materiala, ki ga

prinaša aktualni album Mjesec (na katerem sodeluje tudi znani slovenski producent Iztok Turk), ne glede kje Putokazi nastopajo, srebrne potnice s sabo prinašajo tudi prgišče uspešnic iz predhodnih albumov Androida in Nova Zemlja.

Putokazi tako nastopajo predvsem na Hrvaškem, pot pa jih je zanesla celo v Avstrijo. Je pa zasedba na svoji spletni strani plasirala mini dokumentarni film o nastajanju videospota Helleja, planet Nova Zemlja, ki je bil posnet z VHS kamero leta 2000. V njem se Putokazi spominjajo, v kakšnem 'filmu' so bili v tem letu. Se morda spomnite, v kakšnih vodah ste plavali 10 let nazaj?

Foto: arhiv pevca

In ko že ravno razmišljamo o vodi, ki nas vedno spominja na občutek svobode, na breztežnostno stanje, so Putokazi pripravili prvi remix ene od tem iz albuma Mjesec. Gre za remix teme Vode-

na, pod katerega se podpisuje producenta Marko Grabber in Krešimir Tomec. Marko je član zasedbe Kisha, Krešimir pa zasedbe Cubismo, skladba pa nosi naslov **Vodena (Grabber & Tomec Rmx)**.

KAMFEST JE IN BO

Alenka Brun

Kamfest bo letos potekal med 8. in 21. avgustom. Festival bo odprla Neca Falk z Mačjim mestom in zaključila skupina Terrafolk, vmes pa boste lahko slišali vse od duba do surfa, od opere do dobrega stare-

ga rocka. Etin otroški in Večerni oder bosta imela svoje domovanje v Parku Evropa; dve izmed prireditev Večernega odra bosta združeni s FUG-om in bosta zavzeli Samčev prehod, kjer se bo tudi sicer odvijalo kar precej nenapovedanih koncertov manj uveljavljenih glasbenih izvajalcev. In če imate svoj bend in bi radi svojo glasbo

predstavili kamniškemu občestvu, jim na elektronski naslov info@domkulture.org posredujete svojo namero in želje, pa bo z vami v stik stopil programski vodja FUG-a Goran Završnik.

Glasbena delavnica, imenovana Godalkanje, bo pod mentorstvom Bojana Cvetreznika, prve violine skupine Terrafolk, Kamnik napolnila s šestnajstimi violinisti, ki bodo rezultate svojega dela vašim ušesom na poslušalnikih 20. avgusta v sklopu Večernega odra.

Še eno novost imajo to leto: kamniški festival se, vsaj na simbolni ravni, povezuje s festivaloma dveh bližnjih mest, s kranjsko Carniolo in škofjeloško Pisano Loko. Trije festivali bodo izdali skupno programsko publikacijo, vzporednice pa bo mogoče najti tudi v nekaterih programskih segmentih. Publikacija bo izšla 23. julija, ko bo aktivirana tudi obnovljena internetna stran www.kamfest.org, na kateri bo mogoče najti celoten program festivala.

KULTURA

STUDENEC POD SVOBODNIM SONCEM

Vrhunec kulturnega festivala v poletnem gledališču na Studencu bo petkova premiera domačega kulturnega društva. Letos so dramaturgiral zahtevno delo Frana Saleškega Finžgarja, obljublja pa pravi spektakel.

Jasna Paladin

Deseti kulturni poletni festival Studenec 2010, ki se je začel že 23. maja, je v polnem teku, pri koncu pa so vaje in priprave za osrednji dogodek - domačo predstavo Kulturnega društva Miran Jarc Škocjan, ki vsako leto privabi na tisoče ljubiteljev tega največjega ljubiteljskega gledališča na prostem pri nas. Predstava Pod svobodnim soncem, ki so se je lotili letos, sodi med zahtevnejše celo v profesionalnem merilu, zato jim mnogi že pred premiero izrekajo priznanja za velik pogum.

"Roman Pod svobodnim soncem sem si na našem odru želel uprizoriti že pred leti, a takrat z izbiro igralcev, ki smo jo imeli na voljo, nalogi nismo bili kos. Letos pa se mi zdi za dramaturgizacijo te epske slovenske klasike več kot primeren čas, saj je vprašanje, ki ga v romanu izpostavlja Fran Saleški Finžgar, več kot aktualno. Že pred stoletji, ki jih opisuje pisatelj, je bilo tako kot danes, a mi se nismo veliko naučili. Roman in njegov smisel premalo poznamo in upam, da nam ga bo s predstavo uspelo približati gledalcem," je povedal režiser predstave Alojz Stražar, ki je nalogo dramaturgizacije romana zapel Roman Končarju.

"Dela sem se lotil z velikim spoštovanjem do pisatelja in občutkom odgovorno-

Glavni ustvarjalci zgodovinskega gledališkega spektakla Pod svobodnim soncem na Studencu - Roman Končar, Jože Vunšek, Alojz Stražar, Konrad Pižorn in Jože Napotnik

sti in roman na 486 straneh, ki je zaradi svoje epske širine že pritegnil celo producete Hollywooda, spraviti v okviru odra na Studencu in ohraniti njegovo bistvo, je bila zelo zahtevna naloga. Čeprav sem dodal nekaj pesmi, da bi zgodba lažje tekla in bila razumljiva vsem genera-

"Že pred stoletji, ki jih opisuje pisatelj, je bilo tako kot danes, a mi se nismo veliko naučili. Roman in njegov smisel premalo poznamo in upam, da nam ga bo s predstavo uspelo približati gledalcem," je povedal režiser predstave Alojz Stražar.

cijam, sem pri dramaturgizaciji dosledno sledil pisatelju, saj je besedilo romana brezčas-

no in večno, zato aktualizacija ni bila potrebna," je povedal Roman Končar in dodal, da je prav vsakemu prizoru posebej namenil ogromno energije.

Megalomansko prizorišče iz romana, ki bi ga filmski ustvarjalci zapolnili s petsto statisti, so na oder Studenca

Glavne vloge je režiser zapel Jožetu Vunšku, ki igra Svaruna, Matevžu Maliju, ki se bo vživel v njegovega sina Iztoka, in Konradu Pižornu, ki bo zaigral hunskega poglavarja Tunjuša. V več kot dvournem spektaklu, ki ima 32 prizorov, pa tudi kratek odmor, sicer sodeluje več kot sto igralcev, pevcev in plesalcev. Besedilo bodo z glasbo, ki jo je napisal Tomaž Habe, podkrepili pevci MePZ Šutna iz Kamnika, bogate kostume pa jim je odstopila ljubljanska Opera.

Premieri, ki bo v petek, 23. julija, ob 21. uri, bo sledilo še enajst ponovitev - 24., 25., 30. in 31. julija ter 1., 6., 7., 8., 12., 13. in 14. avgusta.

BLED V RITMIH JAZZA

Petdesetletnico festivala Jazz Bled so v soboto zaznamovali s slavnostnim koncertom, na katerem je nastopil Big band Grosuplje z gosti.

Mateja Rant

Jazz se je v Sloveniji pojavil v dvajsetih letih prejšnjega stoletja. V dvorani Kazina so leta 1960 pripravili prvi Jugoslovanski jazz festival, na katerem so gostili številne takrat mlade glasbenike, ki so kasneje postala slavna imena na področju jazz glasbe iz tega obdobja, je pojasnila Selma Černezel, ki skrbi za promocijo Festivala Bled, v okviru katerega se kot festival znotraj festivala odvija tudi Jazz Bled.

Poleg domačih big bandov, ki so bili v začetnih letih festivala stalnica na blejskem odru, so na festival počasi začeli prihajati tudi tuji izvajalci, najprej iz vzhodne Evrope, nato pa še z zahoda. Leta 1964 je na Bledu nastopil Modern Jazz Quartet, kar

je bil prvi nastop izvajalcev sodobnega jazz na Jugoslovanskem jazz festivalu. Jubilej festivala so v soboto zaznamovali s slavnostnim koncertom. "Po dolgem času so na Bledu izvedli prav za ta dogodek napisano novo skladbo, ki je tu doživela krstno izvedbo," je poudarila Selma Černezel in nadaljevala, da so zaradi mladostnega žara, zanosa in obilice znanja za izvedbo povabili Big band Grosuplje pod taktirko Igorja Lundra, kot solisti pa so nastopili vrhunski slovenski jazz izvajalci, ki večinoma živijo v tujini in so za prav ta koncert pripotovali domov. Okvir sobotnemu dogodku so postavili z razstavo fotografij iz časa, ko se je na Bledu odvijal prvi jazz festival, ki so jo za ta večer prenesli iz Muzeja novejših zgodovine v Ljubljani.

KRANJ

Kar je, beži

Takratna oblast je pesniku Francetu Prešernu 22. julija 1846 odobrila odvetniško pisarno v Kranju in mu izdala dovoljenje za izdajo Poezije. Ta dva dogodka sta tako velikega pomena ne le za Prešerna, ampak za slovenski jezik in kulturo, da so v Kranju lani prvič pripravili zanimiv kulturni dogodek Kar je, beži. Prireditev je bila izjemno obiskana in lepo sprejeta, zato jo bodo organizatorji, atelje Puhart, spet pripravili ta četrtek, 22. julija. Pred Prešernovo hišo v Kranju se bo začela ob 20. uri, načelo prireditve pa je predstavitev umetniške novosti. Natopili bodo Le Saxtique Quartet in recitatorka Barbara Gorše, avtor novitete Povodni mož pa je slovenski skladatelj Anže Rozman. V. S.

LJUBLJANA

V Ljubljano prihaja Elena Obrazcova

v Ljubljano prihaja svetovno znana pevka, zvezda Bolšoj Teatra, mezzosopranistka Elena Obrazcova, ki bo v predstavi Pikova dama, 22. julija, v ljubljanskih Križankah, v naslovni vlogi zamenjala obolelo Marjano Lipovšek. Blišč ruske primadone je pomenil nadaljevanje žlahtne pevske tradicije Fjodorja Šaljapina. Elena Obrazcova je gostovala v številnih svetovno znanih gledališčih, med posebej priljubljene pevke sta jo zaradi njenega izjemnega glasu uvrstili svetovni operni gledališči La Scala v Milanu in Metropolitanska opera v New Yorku. A. B.

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Prisluhnite nam - polepšali vam bomo dan.
 TELE SAT 91,0 MHz
 TELE TV
TURISTIČNI RADIO POTPUH
 www.potepuh.com

TELEVIZIJA, FILM

Foto: Anka Bulovec

Režiser Andrej Košak, ki se ga spominjamo predvsem po njegovem prvencu Outsider, ki je doživel velik uspeh.

Urška Hlebec je bila po napornem snemalnem urniku na Jesenicah rahlo utrujena. / Foto: Anka Bulovec

PETROVO STANJE ŠOKA

Junija so začeli snemati nov celovečerni filma Stanje šoka. Gre za satirično kritiko družbe v tranziciji skozi oči človeka, ki se v svet odpravi z anatemo, da je deset let vegetiral v psihiatrični ustanovi. Eno izmed snemalnih prizorišč je bila tudi železarna Acroni na Jesenicah.

Stanje šoka je črna komedija o malem človeku, ki je imel velike sanje. / Foto: Anka Bulovec

Alenka Brun

Na prvo klapo novega celovečerca režiserja in scenarista Andreja Košaka Stanje šoka so nas povabili že konec junija na Urh pri Ljubljani, vendar smo se snemanja udeležili kasneje, v jeseniški železarni, ko so snemali privatizacijo tovarne, njeno preimenovanje, proslavo, prevzem tovarne s strani delavcev. Košak nam je razložil, da na Jesenicah snemajo ob vikendih, ker s tem najmanj motijo proizvodnjo in so neizmerno veseli, da so jim v Acroniju snemanje dovolili. S filmom se bodo ude-

ležili tudi festivalov, v slovenskih kinematografih pa naj bi doživel premiero februarja prihodnje leto.

Stanje šoka je črna komedija o malem človeku, ki je imel velike sanje. Ko so se mu na praznik dela leta 1986 uresničile, je izgorel. Cena je bila deset let vegetiranja v psihiatrični ustanovi. Med tem časom je tragično razpadla nekdanja skupna država, socializem je odstopil prostor kapitalizmu, samoupravljanje je nadomestila demokracija, privatizacija je spremenila razmerje moči v družbi, žena pa je obupala in se odločila za poroko z njegovim najboljšim prijateljem. Peter se zbudi iz stanja

šoka, pobegne iz psihiatrične ustanove in začne svoj donkihотовski pohod k sreči, ki jo je nekoč imel ...

Glavno vlogo igra Martin Marion, slovenski igralec in vsestranski umetnik, ki se je šolal in vrsto let ustvarjal v Ameriki, sodeloval v številnih gledaliških produkcijah, s Košakom pa sta tudi že sodelovala - pred tremi leti v kratkem filmu Dot Com. Martin svoj lik v Stanju šoka vidi kot idealističen, prijazen, pozitiven. Je mali človek, delavec, ki se čudi temu, kako se je svet spremenil, in se poskuša v njem najti, za nameček mu pa še vsi pravijo, da je nor. Ob njem nastopata Urška Hlebec in eden

najuspešnejših srbskih igralcev Nikola Kojo, ki se v svoji vlogi ravno tako dobro znajde. Tudi on igra idealista, vendar drugačne vrste. Takega, ki se znajde v vsaki situaciji - naj bo to družinska ali ekonomska, na koncu pa se vseeno vrne k svoji ljudskosti - zaradi želje, da bi v življenju vseeno napredoval. Zasedbo dopolnjujejo še uveljavljeni igralci iz Bosne in Hercegovine, Makedonije in Slovenije kot Aleksandra Balmazović, Emir Hadžihafizbegović, Arna Šijaković, Vlado Novak, Robert Prebil, Iva Kranjc, Marjana Breclj, Dario Varga, Primož Petkovšek in Maj Kirm, ki pa ga bomo videli na platnu prvič.

89.8 91.1 96.3
Gorenjski prijatelj
 Radio Sora d.o.o.,
 Kapucinski trg 4, 4220 Škofja Loka,
 tel.: 04/506 50 50, fax: 04/506 50 60,
 e-mail: info@radio-sora.si
RADIO SORA

Uživajmo solate
 Iva Dolenc

Solate so predstavljene kot idealno živilo, ki ga je pametno vključiti v čim več obrokov. Da pa se jih ne bi naveličali, je opisanih toliko različnih načinov priprave solat, da boste okušali vedno nove in z njimi očarali družino in prijatelje. Našli boste recepte za solate kot predjedi, kot samostojne jedi, sadne solate in čatnije in relišeje.

Redna cena: 16 EUR. Če knjigo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, je cena le 13,50 EUR + poštnina.
 Knjigo lahko kupite na sedežu Gorenjskega glasa, jo naročite po tel.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

Nikola Koja in Martin Marion v pogovoru z drugo asistentko režije Tijano Zijanić. / Foto: Anka Bulovec

Igralka Arna Šijaković prihaja iz Skopja. V filmu igra tajnico Nado. Foto: Anka Bulovec

FILM, KINO

MISIJA NEMOGOČE V SANJAH

V četrtek v kina prihaja akcijski znanstveno-fantastični triler Izvor, ki s tehnično dovršenostjo poskrbi, da ne moremo več ločiti med sanjami ter realnostjo.

Samo Lesjak

Pred kratkim nas je predelava filma *Mora v Ulici brestov* spet svarila, da so sanje nekaj smrtno nevarnega, sedaj v *Izvoru*, novem podvigu režiserja Christopherja Nolana, pa te postanejo svet, bolj resničen od realnosti same.

Že davnega Orwelovega leta 1984 je Dennis Quaid v filmu *Pobeg iz sanj* reševal probleme ljudi, tako da se je vklopil v njihove sanje; v končni fazi je v sanjah ameriškega predsednika reševal celo usodo sveta. V *Izvoru* vlogo vsiljivca v sanjah prevzame Dom Cobb (Leonardo DiCaprio), le da nima name na ljudem pomagati, temveč iz njihove podzavesti pridobiva pomembne informacije, ki koristijo konkurenci. Je namreč spreten vohunski tat s skrivnostno travmo v preteklosti, zaradi katere je že nekaj let obsojen na življenje v tujini. Nekega dne pa od japonskega magnata dobi ponudbo: če konkurentu v podzavest podtakne informacijo, ki ga bo v prihodnosti zlomila, mu bo omogočil vrnitev v domovino k svojima otrokoma. Tako mu ne preostane drugega, kot da se s svojo

ekipo (Joseph Gordon-Levitt, Ellen Page, Tom Hardy ...) loti misije nemogoče: v določenem času morajo prodreti globoko v podzavest žrtve ter v njej zasejati novo idejo. Zato pa so potrebne večplastne sanje-v-sanjah ter toboganski spust v središče podzavesti, kjer se za junake pojavijo nevarno tveganje, da ostanejo večni ujetniki sveta sanj. Da pa jih ne bi prehitro odkrili, morajo skreirati dovolj zapleten sanjski svet, zdizajniran do podrobnosti.

Dobrodošli torej v film, ki se gleda kot nadčasovni labirint, za katerega scenografija

bi poskrbela nizozemski grafik nemogočega M. C. Escher in španski nadrealist Salvador Dali. Tako vizualno kot zvočno je brezhibno brutalen, gledalcu komaj pusti zadihati. Baročna prepletenost Nolanovega scenarija je unikatna (če zanemarimo stripovski serial *Sandman* ter japonsko anime *Paprika*). Lahko rečemo, da Nolan ostaja avtor, saj je *Izvor* film, poln referenc njegovih ostalih filmov: razbita časovna perspektiva (*Memento*), dvojnost sanje/nespečnost (*Insomnia*), visoka cena popolne iluzije (*Skrivnostna sled*) ter shi-

zofrenija spektakelskega sveta in njegovih junakov (*Temni vitez*).

Pri Nolanu sta realnost in sanje neločljivo povezani ujetnici Moebiusovega traku, ki se spiralno vrača sam vase. Zdi se, kot da so sanje postale tisto, kar je vredno realnosti, sam film pa tisti posrednik med sanjami in realnostjo, ki to dvojnost odpravlja s tem, da odgovornost delitve prevzame nase. Nolanovi junaki so ustvarjeni za svet filma - svet, iz katerega so stkane sanje.

Ocena: ★★★★★

KINO SPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Torek, 20. 7.

15.50, 18.30, 21.10 MRK
17.10, 19.20, 21.30 MORILCI
17.00, 19.10, 21.20
VERONIKA SE ODLOČI UMRETI

Sreda, 21. 7.

15.50, 18.30, 21.10 MRK
17.10, 19.20, 21.30 MORILCI
17.50 VERONIKA SE ODLOČI UMRETI

Četrtek, 22. 7.

15.30, 18.30, 21.30 IZVOR
16.50, 19.00 PREDOBRA ZAME
21.10 VERONIKA SE ODLOČI UMRETI
16.00, 18.40, 21.20 MRK

Petek, 23. 7.

15.30, 18.30, 21.30 IZVOR
16.50, 19.00 PREDOBRA ZAME
21.10, 23.20
VERONIKA SE ODLOČI UMRETI
16.00, 18.40, 21.20, 0.00 MRK

Sobota, 24. 7.

12.30, 15.30, 18.30, 21.30 IZVOR
14.40, 16.50, 19.00 PREDOBRA ZAME
21.10, 23.20
VERONIKA SE ODLOČI UMRETI
13.20, 16.00, 18.40, 21.20, 0.00 MRK

Nedelja, 25. 7.

12.30, 15.30, 18.30, 21.30 IZVOR
14.40, 16.50, 19.00 PREDOBRA ZAME
21.10 VERONIKA SE ODLOČI UMRETI
13.20, 16.00, 18.40, 21.20 MRK

Ponedeljek, 26. 7.

15.30, 18.30, 21.30 IZVOR
16.50, 19.00 PREDOBRA ZAME
21.10 VERONIKA SE ODLOČI UMRETI
16.00, 18.40, 21.20 MRK

PLANET TUŠ, KRANJ

Torek, 20. 7.

19.00 KAPITALIZEM:
LJUBEZENSKA ZGODBA
16.20, 19.05, 21.35 MRK

17.00, 19.10, 21.20 ODRASLI
18.55, 21.15 PISMA JULIJI
21.40 PREDATORJI
16.35 SHREK ZA VEDNO
3D sinhronizirano
16.10, 18.20, 20.30 ULIČNI PLES 3D
16.50 ZGODBA O JOHNNU LENNONU

Srda, 21. 7.

19.00 KAPITALIZEM:
LJUBEZENSKA ZGODBA
16.20, 19.05, 21.35 MRK
17.00, 19.10, 21.20 ODRASLI
18.55, 21.15 PISMA JULIJI
21.40 PREDATORJI
16.35 SHREK ZA VEDNO
3D sinhronizirano
16.10, 18.20, 20.30 ULIČNI PLES 3D
16.50 ZGODBA O JOHNNU LENNONU

KINO RADOVLJICA, LINHARTOVA DVORANA

Petek, 23. 7.

19.00 POSLEDNJA PESEM
21.00 POKVARJENI POROČNIK:
NEW ORLEANS

Sobota, 24. 7.

19.00 POSLEDNJA PESEM
21.00 POKVARJENI POROČNIK:
NEW ORLEANS

Nedelja, 25. 7.

19.00 POSLEDNJA PESEM
21.00 POKVARJENI POROČNIK:
NEW ORLEANS

KINO SORA, ŠKOFEJA LOKA

Četrtek, 22. 7.

19.00 SEKS V MESTU

Petek, 23. 7.

20.00 SEKS V MESTU

Sobota, 24. 7.

20.00 SEKS V MESTU

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

FILMSKE NOVICE

Pred vrati filmska festivala v Ljutomeru in Sarajevu

V prihodnjih dneh se bosta začela dva zanimiva filmska festivala. V Ljutomeru se bo 26. julija začel Grossmannov festival filma in vina, kjer bodo že šesto leto na svoj račun prišli ljubitelji zlahtnega, polnokrvnega žanra grozljivk (ter fantastike), ki se v idiličnem prlekem okolišju počutijo kot doma. Znanih imen tudi tokrat ne bo manjkalo (prejšnja leta Corman, Deodato ...) - najavljeni so nemški režiser Uwe Boll, legendarni Dinko Tucaković, od Slovencev režiser Sašo Podgoršek, Tomo Križnar ter mnogi drugi. Nagrado za življenjsko delo bo prejel brazilski 'kralj groze' Jose Mojica Marins, čigar filmsko retrospektivo bo tudi mogoče videti na festivalu. Filmski program, ki bo obsegal tako celovečerne kot kratke filme ter dokumentarce, bo dopolnjevala filmska delavnica, poskrbljeno pa bo tudi za glasbene in gurmanske užitke.

Dr. Karol Grossmann velja za ustvarjalca prvih slovenskih filmov, treh nekajminutnih vinjet iz vsakdanjega življenja, ki jih je posnel v letih 1905/06 in nas tako zgodovinsko spojil z začetkom filma nasploh. Omeniti je treba tudi filmski festival v Sarajevu, ki se je v zadnjih letih uveljavil kot eden najpomembnejših v jugovzhodni Evropi. Vsako leto ga obiščejo slavni gostje iz sveta filma, letos bosta častna gosta ameriški igralec Morgan Freeman ter argentinski režiser Juan Jose Campanella, dobitnik letošnjega oskarja za tuji film. Bogatemu filmskemu programu bo predsedoval romunski režiser Cristi Puiu. Festival bo potekal od 23. do 31. julija. S. L.

Kolosejevi
poletni filmski hiti

od 22. julija
LEONARDO DICAPRIO
IZVOR

od 29. julija
FILM
CRUISE DIAZ
KOT NOC IN DAN

od 5. avgusta
MIGUEL BRAND
SUPERŽUR

www.kolosej.si

						3	8	
					9			
4		5			8		1	2
3								4
5			7	2	4			3
7								5
8	7		5			6		1
			9					
	2	6						

Rešitev

8	9	5	7	1	4	9	2	6
4	7	2	9	8	6	5	1	
1	6	9	2	5	7	4	8	
5	2	8	6	9	1	4	7	
9	1	7	2	7	6	8	5	
7	2	6	1	5	8	7	9	3
2	1	4	8	9	5	6	7	
9	5	7	6	4	1	8	3	2
6	8	3	5	4	2	7	1	9

TEŽJI SUDOKU

Navodila: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odelbeljenih devetih kvadratov.

OTROŠKA PERESA

Žarek 4

Sončni žarek je moje ime,
vsako jutro pokukam izza gore.
Vedno zgodaj vstanem
in si oči pomanem.

Posijem nad otroke,
skuštrančke visoke,
posijem nad zemljo,
da vsem nam bo toplo.
Včasih me oblak zakrije,
takrat namesto sonca dežek lije.

Jaka Križaj, OŠ Cvetka Golarja Škofja Loka

TISOČ UGANK ZA ŠOLARJE

Franc Ankerst vam zastavlja naslednjo uganko:

**Katera črno-bela, dolgorepa ptica,
od vrabca trikrat večja, kar znana je tatica?**

Do petka nam pošljite SMS z vsebino **ug+rešitev+ime,
priimek in naslov** na številko **031/691 111**. Nekdo bo prejel knjižno nagrado. Ime nagrajenca bomo objavili prihodnji torek. Rešitev prejšnje uganke se glasi **spol**. Med prispelimi odgovori nismo zasledili pravilnega.

LAŽJI SUDOKU

				2		5	7	
8	3		4					1
	1			6				
2			9	5		7		8
	7						5	
5		8		3	6			4
				9			1	
3					1		4	9
	8	9		4				

Rešitev:

8	9	4	7	2	6	8	1	
6	7	1	8	9	2	5	3	4
2	1	8	6	5	7	3	9	
9	3	1	9	2	8	6	5	
9	6	7	1	8	2	4	3	
8	2	7	5	6	1	9	2	
2	8	6	9	5	1	7		
1	6	5	7	2	3	8		
6	2	5	8	2	1	9	7	6

Sestavila: Eva in Bine

Navodilo za reševanje:

V kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih desetih kvadratov.

Vas zanima, kaj prikupni junak Krtek počne v vseh letnih časih? Spomladi reši siničko, poleti skrbi za rožice in doživi lepo presenečenje, jeseni peče piškotke, pozimi pa ... brrr, uživa na snegu. Pocrkljajte svoje najmlajše z barvitimi kartonkami, ki jih bodo z veseljem opazovali in prebirali.

Redna cena posamezne knjižice je 6 EUR. Če jo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, je cena le 5 EUR za knjižico. Če pa želite komplet vseh štirih, boste zanj odšteli le 18 EUR. Prištejemo še poštnino.

Knjigice lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova 4, Kranj, naročite po tel.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

PRIBLIŽALI SO SE NARAVI

Mladostniki iz Slovenije, Litve, Švedske in Avstrije so se devet dni družili na mednarodni izmenjavi v Retečah. Posvečali so se predvsem ekologiji in aktivnemu preživljanju prostega časa.

Ana Hartman

Vsoboto se je v Retečah pri Škofji Loki iztekla mednarodna mladinska izmenjava, na kateri se je osem mladostnikov iz Kranja družilo z osemnajstimi vrstniki iz Litve, Švedske in Avstrije, z njimi pa je bilo še osem spremljevalcev. Osrednja tema izmenjave, ki jo je organiziral kranjski dnevni center za mlade in družine Škrlovec, sta bila ekologija in aktivno preživljanje prostega časa. "Ozaveščali smo jih o trajnostnem razvoju, recikliranju odpadkov, dotaknili smo se porabe vode, tabor je bil brez elektrike, hrano so pripravljali sami, kuhali so na plinu, zvečer so se družili ob tabornem ognju in peli ... Predvsem smo jih želeli približati naravi, ker jim tega v sodobnem načinu življenja primanjkuje," je dejal vodja Škrlovca **Vojko Vavpotič**. V sklopu izmenjave so udeleženci spoznali tudi Škofjo Loko in Marijino brezno, ki je znano po netopirjih, učili so se preživetju v naravi, nabirali so različne rastline, adre-

Udeleženci mednarodne mladinske izmenjave so večino časa preživali v naravi.

nalinski park jim je pognal kri po žilah, obiskali so še Bled, Bohinj, Ljubljano, ekološki center na Barju ...

Mladostniki so v tednu dni spletli veliko prijateljskih vezi. "Že na začetku smo se pomešali med sabo, nismo bili razdeljeni na skupinice iz posameznih držav," je dejala **Jasmina Čemal** in dodala, da so se imeli super. **Rezanu Kizilu** iz Švedske je bila izmenjava všeč predvsem zato, ker je večinoma potekala v naravi. "Tudi

doma sem veliko zunaj, po cele dneve igram nogomet ... Sicer pa imamo naravo podobno, le da na Švedskem ni toliko hribov, pri vas pa je bolj vroče," nam je zaupal. Dodal je še, da se na Švedskem zavedajo pomena ohranjanja okolja, mnogi starejši namesto v avto raje sedejo v avtobus, v šolah mlade ekološko ozaveščajo. Podobno je tudi na avstrijskih šolah, a kljub temu marsikateri najstnik meni, da to ni njihov problem, je

povedala **Anne Steinkellner** iz Gradca.

Mednarodno izmenjavo je sofinancirala Evropska komisija v sklopu programa Mladi v akciji. Partnerji iz vseh štirih sodelujočih držav si želijo, da bi izmenjave postale tradicionalne, vsako leto bi jo gostila druga država. Štirje mladostniki iz Škrlovca pa se jutri v spremstvu strokovnega delavca odpravljajo na desetdnevno izmenjavo v Belgijo, ki se je bodo udeležili tudi mladi iz Madžarske in Portugalske.

NAJRAJE SO FOTOGRAFIRALI OSLE

Na Ekološki kmetiji pri Jernejk se je končal otroški tabor S fotoaparatom po Motniku, na katerem je uživalo in ustvarjalo dvanajst otrok iz Kamnika in širše okolice.

Jasna Paladin

Andreja Hribovšek in Mih Lindič iz Ekološke kmetije pri Jernejk sta tudi za letošnje poletje pripravila več počitniških otroških taborov za ustvarjalno in poučno preživljanje prostega časa, ki so se začeli minuli teden s tridnevno fotografsko delavnico S fotoaparatom po Motniku, ki so jo organizirali skupaj s Foto klubom Kamnik.

"Otrokom smo predstavili osnove digitalne fotografije, največji poudarek pa namenili praktičnemu delu, ki je vključeval terensko fotografiranje po Motniku in okolici, da se bodo najmlajši tudi na družinskih izletih sami znašli s fotoaparatom. Nastalo je več tisoč fotografij, najboljša pa smo izbrali za razstavo, ki

Udeleženci fotografskega otroškega tabora v Motniku s svojimi izdelki

smo jo ob zaključku tabora pokazali staršem," je povedal **Klemen Brumec** iz Foto kluba Kamnik, ki je delavnico vodil skupaj z Mojco Ketiš, ter dodal, da so udeleženci delavnice, ki so bili stari od sedem do štirinajst let, moti-

ve iskali tudi sami, najbolj pa so jih pritegnili trije osli s kmetije, Špela, Mary in mladiček Štefan.

Mladi so bili nad taborom navdušeni, predvsem zato, ker je druženje zajemalo tudi kuhanje v kotlu, spanje na

kozolcu, sladkanje z ekološko pridelano hrano in številne družabne igre. Na Ekološki kmetiji pri Jernejk bodo v juliju in avgustu pripravili še zeliščno-ekološki, indijski in bobnarski tabor ter tabor v naravi.

AVTOMOBILIZEM

VEDNO IN POVSOD Z NAHRBTNIKOM

Test: Volkswagen Golf Variant 1.6 TDI Comfortline

Matjaž Gregorič

Vprašanje, ali se bodo pri nemškem Volkswagnu odločili, da bo tudi šesta generacija Golfa nosila "nahrbtnik", je bilo pravzaprav odveč. Drugo pa je vprašanje, v kolikšni meri se novi Golf Variant razlikuje od svojega predhodnika. Vprašanje je umestno zato, ker je razlik zelo malo, pravzaprav je avtomobil dobil le na novo oblikovan nos in novo armaturno ploščo, medtem ko je podoba kombijevskega zadka ostala nespremenjena.

Golf Variant še vedno ohranja status najdaljšega družinskega člana, kar se vidi predvsem v prtljajniku, ki sprejme za najmanj 505 litrov prtljage ali tovora, s podiranjem zadnje klopi pa prostor naraste vse do 1550 litrov. Tudi v potniški kabini je prostor dobro izkoriščen, voznik in sopotnik na desnem sedežu sedita udobno in tudi potniki zadaj se ne smejo preveč pritoževati. Voznikov delovni prostor je urejen v skladu z german-

skim smislom za redoljubje, zato se je za volanom mogoče hitro privaditi merilnikov, stikal in ročic.

Poleg novega sprednjega dela ima Golf Variant tako kot njegovi karoserijski bratje novo generacijo motorjev. Turbodizelski štirivaljnik z 1,6 litra gibne prostornine je nadomestek za zdaj že upokojeni, sicer pa enako zmogljiv motor. Zmanjševanje gibne prostornine je ugodno

vplivalo na nižanje porabe goriva, sistem vbrizgavanja po skupnem vodu je prispeval k občutnemu znižanju trušča in vse skupaj bi se lahko končalo zelo pozitivno, če motorju ne bi nekoliko zmanjkovalo sapa. To se čuti predvsem pri speljevanju, kjer pogonski stroj od voznika zahteva odločnejši pritisk na plin in med vožnjo s polno obtežitvijo, ko na papirju napisana zmogljivi-

vost nekoliko s težavo zadošča za zgledno premikanje. Sicer pa je motor dobro odziven in dovolj energičen za povprečno zahtevna vozniška pričakovanja. Hkrati je tudi kombijevskemu Golfu treba priznati med udobje in zanesljivo lego uravnoteženo podvozje, zanesljive zavore in splošen dober vtis. To pa pri Volkswagnu upoštevajo tudi pri nastavitvi cene.

Avtohiša Vrtač, d.o.o. Kranj

Pooblaščen prodajalec in serviser

Delavska cesta 4
4000 KRANJ
tel.: 04 27 00 200
faks: 04 27 00 222
www.avtohisavrtac.si

TEHNIČNI PODATKI

Gibna prostornina:	1598 ccm
Največja moč pri v/min:	77 kW/105 KM
Najvišja hitrost:	190 km/h
Poraba goriva po EU norm.:	5,7/3,9/4,5 l/100 km
Maloprodajna cena:	21.023 EUR
Uvoznik:	Porsche Slovenija, Ljubljana

RADOŽIVI DOLENJSKI VETER

Iz novomeškega Revoza tudi na slovenske ceste prihaja Renault Wind.

Matjaž Gregorič

Čeprav ne bo tako množičen kot nekateri drugi Renaultovi modeli, je novi Wind pomemben avtomobil za novomeški Revoz, kjer poteka njegova proizvodnja. Letno naj bi iz proizvodnih dvoran slovenske Renaultove tovarne zapeljalo do dvajset tisoč primerkov, če bo dovolj naročil, pa lahko še več.

Wind je namenjen predvsem mladi generaciji in tistim, ki iščejo majhen, vendar drugačen avtomobil, kar novi Renaultov model vsekakor je. Dvosed nagajive zunanosti ima v zadku 270 litrov prtljajnik, katerega prostornina se ne spremeni tudi, ko se vanj

zloži trda streha in iz kupeja nastane kabriolet. Operacija traja vsega 12 sekund, vendar mora avtomobil mirovati, pred pritiskom na gumb pa je treba sprostiti strešni zatič. Wind je dvosed, za sedeža je mogoče spraviti kvečjemu kakšno manjšo torbo.

Pogonu sta namenjena dva motorja: 1,2-litrski s turbinskim polnilnikom in 74 kilovatov (100 KM) ter 1,6-litrski, ki je znan iz Twinga GT, razvije pa 98 kilovatov (133 KM). Cenejši Wind je naprodaj za 16.990, dražji pa za 19.490 evrov.

NA KRATKO

TOYOTA: Japonski avtomobilski proizvajalec je preiskal nesreče, ki naj bi se zgodile zaradi nenadnega nepričakovanega pospeševanja njihovih avtomobilov. Nekaj takih primerov so zabeležili v ZDA, v preiskavi pa je bilo ugotovljeno, da je bila v skoraj vseh nesreča posledica vozniške napake, saj so vozniki pomotoma pritisnili na stopalko za plin namesto na zavoro.

CHRYSLER: Iz proizvodne linije v tovarni v Mehiki je pripeljal zadnji primerek PT Cruiserja, ki so ga pri Chryslerju izdelovali polnih deset let. Po vsem svetu so jih prodali 1,35 milijona, največ na domačem ameriškem trgu, skupaj več kot milijon. Najboljše prodajno leto je bilo 2001, sprva pa so morali pri proizvajalcu uvesti čakalne liste. Chrysler PT Cruiser je bil najpopularnejši model te avtomobilске znamke. **M. G.**

KIA - Največ za Vaš denar!

Kia cee'd - samo še nekaj vozil modelnega leta 2010

OMEJENA KOLIČINA vozil zdaj z do

DODATNEGA POPUSTA*

Ne zamudite!

*ponudba velja za vozila modelnega leta 2010, samo do razprodaje zalog.

Novi 2011 Sportage
Kmalu v salonih Kia!

KIA MOTORS

The Power to Surprise™

www.kia.si

KMAG d.d., Leskoškova 2, Ljubljana, 01/58-43-333
MEDVODE: ČREŠNIK 01/361-22-50
KRANJ: NASMEH 08/20-51-046
BLED: AMBROŽIČ 04/574-17-84

*Pogoji gar. so na voljo na www.kia.si/akcija oz. pri zast. Kia. Komb. poraba goriva in emisija za cee'd 1.4 je 5,8l/100km, 139 g/km CO₂. Slike so simbolne.

DRUŽABNA KRONIKA

MILKOVA ŠOLA V NARAVI

V Mengšu se odvija Milkova šola v naravi, Šalabajzer in Busanc se jeseni vračata, Kranjčanki sta se predstavili v Ljubljani, Zmago Jelinčič Plemeniti pa je izdal novo knjigo.

Alenka Brun

V začetku julija sta **Nastja Cesar** (modna agencija Anastasijas Modeling) iz Kranja in **Darja Lakečič** (frizerski salon Diva), ravno tako včasih Kranjčanka, v Ljubljani organizirali modni šov in obenem proslavili odprtje frizerskega salona. Zadeva je potekala v stilu 'pridi in si poglej', kjer so se mimoidoči lahko ustavili in spremljali preobrazbo modelov, profesionalno slikanje in samo odprtje nove Dive.

Znani košarkar **Marko Milič** pa tudi to poletje (že tretjič zapored) nadaljuje košarkarski tabor. Tokrat v Mengšu.

Otroci tako osnovna pravila košarkarske igre, tehniko in taktiko, teorijo in kondicijo spoznajo skozi druženje in zabavo v prijetnem okolju.

Pred nekaj dnevi pa sta se v Mengšu izmenjali vadbeni skupini otrok, skupaj s starši in gosti pa so si kasneje ogledali košarkarsko tekmo med ekipama prijateljev košarke in Marka Miliča. Na tekmi smo videli nekaj zanimivih potez, obrazov iz sveta športa, svojo težo pa je atraktivnosti zagotovo dodala aktobatska skupina **Dunking Devils**, ki je - odkar se je pojavila na Sloveniji ima talent, dejansko postala prepoznavnejša.

Šalabajzer in Busanc se vračata. Tokrat septembra na znameniti stadion Stožice.

Lado Bizovičar in **Jurij Zrnec** namreč pripravljata glasbeno-gledališki spektakel na novem stadionu v Stožicah, ki sta ga poimenovala **Notpadu lajv?!** in bo predstavljal živo različico oddaje As ti tud not padu?! - na 'steroidih'.

Pred večernim šovom bo ves dan na prizorišču za zabavo skrbel glavni oder z glasbenim programom, piknik prostor za družine z različnimi umetniki, odvijale se bodo številne športne dejavnosti, zanimiv bo dobredelni kotiček, bogat program z otroškimi vsebinami, zvečer pa se bo na glavnem odru omenjeni Not padu v živo v produkciji Urbanega plemena, ki bo prvi nešportni dogodek na stadionu Stožice,

prav tako pa največji dogodek, ki ga je pleme do sedaj organiziralo.

Zmago Jelinčič Plemeniti pa je izdal knjigo **Upravni koleki na slovenskih administrativnih ozemljih**, sedmo delo, ki je izšlo v zbirki Slovenska numizmatika. Predstavil jo je v ljubljanskem Unionu. Gre za katalog večine administrativnih kolek, ki so bili na slovenskem ozemlju v uporabi od začetkov leta 1854 do leta 2007, ko so bili ukinjeni. Do nekaterih je Jelinčič prišel s težavo, saj so izjemno redki, pa tudi zbiralci jih le s težavo posodijo - če sploh jih. Tako da je knjiga prazaprav poslatica za tovrstne zbiratelje in ljubitelje zgodovine.

Nastja in Darja / Foto: arhiv organizatorja

Šalabajzer in Busanc, Lado in Jurij / Foto: arhiv organizatorja

Na taboru Marka Miliča smo srečali tudi družino Jureta Koširja.

Aktivna je bila tudi Markova žena Vesna. / Foto: Zaklop

Brata Kopitar: Anže in Gašper. Tokrat sta se odločila za košarko ... / Foto: Zaklop

Zmago Jelinčič Plemeniti se je lotil upravnih kolekov na slovenskih administrativnih ozemljih. / Foto: Zaklop

VRTIMO GLOBUS

Take That spet skupaj

Robbie Williams, eden najpopularnejših britanskih pevcev zadnjih let, se po 15 letih vrača k Take That. Skupina že pripravlja nov album, ki naj bi izšel novembra. **Mark Owen** po vseh razprtijah ponovno združitev doživlja kot sanje: "Vse skozi smo sanjali, da nas bo vseh pet nekoč skupaj v studiu, nikoli pa ni kazalo, da bi to lahko postala realnost." Sicer pa bo Robbie dvajset let kariere praznoval z albumom največjih uspešnic, na prodajnih policah bo oktobra.

Fižolčkova "bencinska črpalka"

Rowan Atkinson, znameniti Mr. Bean, je razjezil sosede, ker želi porušiti svojo angleško podeželsko vilo, na njenem mestu pa postaviti moderno stavbo iz jekla in stekla, za katero eden od vaščanov pravi, da je v načrtih videti kot "grda bencinska postaja iz vesolja". Igralec, ki naj bi za nov dom odštél pet milijonov funtov, se brani, da ne želi živeti v čudni ali futuristični hiši, ampak v preprosti, elegantni in prijetni zgradbi. "Res je škoda, da ljudje menijo, da na podeželju ni prostora za moderno arhitekturo."

Zavrnilo pritožbo Wesleyja Snipesa

Prizivno sodišče je potrdilo triletno zaporno kazen za **Wesleyja Snipesa**, ki ga je aprila 2008 doletela zaradi utaje davkov od leta 1999 do leta 2001. Ameriški igralec se je skoraj deset let izogibal plačilu približno 15 milijonov dolarjev davka na prihodke, tako da je denar naložil na račune v tujini. Čeprav jih je pet plačal ob izreku sodbe, njegovi odvetniki pa so vložili pritožbo, češ da je kazen "nerazumna", bo kljub temu moral za zapahe.

Poletne poroke

Vročje poletne dni je kar nekaj slavnih izkoristilo za skok v zakonski stan. Komik **Martin Lawrence** in njegovo dolgoletno dekle **Shamicka Gibbs** sta se pred 120 gosti poročila na vrtu svoje vile na Beverly Hillsu. V italijanskem Comu sta si večno zvestobo obljubila igralca **Emily Blunt** in **John Krasinski**. Španca **Penelope Cruz** in **Javier Bardem**, soigralca v Vicky Cristina Barcelona, sta dahnila 'da' v krogu družine na Bahamih.

Miss Universe Slovenije 2010 **Marika Savšek** je postala lastnica atraktivne Mazde dve - za pol leta. Drugače se pa Marika pospešeno pripravlja na odhod v Las Vegas, kjer bo 23. avgusta potekal izbor za miss Universe 2010. Prenos zaključne prireditve bo pri nas prenašal Kanal A.

/ Foto: arhiv organizatorja